

Nemzeti Fejlesztési Terv II.

Kezd összeállni a II. Nemzeti Fejlesztési Terv, amely már új vezetés alatt éri el végső formáját az Országos Területfejlesztési Hivatalnál. Egy hónapja ugyanis felmentették elnöki tiszteből *Szegevári Pétert*, emellett távozott posztjáról *Lunk Tamás*, a Regionális Fejlesztési Operatív Program Irányító Hatóságának vezetője is. *Szegevári* a Világgazdaságnak leváltása kapcsán elmondta: tudomásul veszi a döntést, hogy „amikor sikerült európai léptékű intézménnyé fejleszteni az Országos Területfejlesztési Hivatalt, a tulajdonos szükségesnek látta felmenteni őt tisztségéből”. A váltás nagyjából egybeesett azzal, hogy az Európai Bizottság jelentéséből kiderült: Magyarország EU-tagsága első évében sereghajtóként végzett a tíz új tagállam között az uniós támogatások felhasználása terén. Egy új vezetés talán új lendületet vihet a pályáztatások előkészítésébe, de persze az elmúlt években felhalmozott gyakorlati tapasztalatok hiánya vissza is üthet. A hivatal élére *Sarudi Csaba* egyetemi tanár került. *Sarudi* mindenesetre nagy elánnal látott a feladatnak, s erre a továbbiakban is nagy szükség lesz, ha javítani akarunk teljesítményünkön, különösen figyelembe véve azt, hogy az Európai Unió következő, 2007 és 2013 közötti költségvetési időszakában várhatóan évente használhat fel az ország annyi uniós fejlesztési forrást, mint 2000 és 2006 között az előcsatlakozási alapokkal és az öt operatív programmal összesen. E források számottevő részének felhasználásáról ráadásul decentralizáltan, a régiókban határoznak majd a döntéshozók. Ez pedig komoly felkészülést igényel a pályázók és a pályáztatók oldaláról egyaránt.

Sarudi mindenesetre már bejelentette egy kistérségi tanácsadói hálózat felállítását. Ehhez várhatóan több, mint egyharmadával – úgy 400-450 munkatárssal – bővülhet az év végére az Európai Unió strukturális alapjainak felhasználásában regionális szinten közreműködő intézményrendszer létszáma. A hamarosan induló, kétmilliárdos program eredményeként kiépülő, a regionális fejlesztési ügynökségek mellett működő, kistérségi szintű tanácsadói hálózat elsődleges célja, hogy e felkészülés jegyében „házhoz vigye” a Nemzeti Fejlesztési Tervet – mondta *Sarudi* a programot bemutatva. A programban részt vevő tanácsadók – természetesen megfelelő képzést követően – a kistérségekben, első kézből nyújtanak majd információt az aktuális és a 2007-től megnyíló európai uniós pályázati lehetőségekről az önkormányzatoknak, a civil szférának és a vállalkozásoknak. Feladatuk lesz, hogy segítsék, és gördülékenyebbé tegyék a pályázók és az egyes operatív programokat végrehajtó intézmények közötti kapcsolattartást, valamint hogy gyakorlati tapasztalatokkal, közvetlenül segítsék a nyertes projektek gazdáit a fejlesztések megvalósítása során felmerülő problémák megoldásában. A tanácsadók mindemellett aktívan részt vesznek majd abban a jelentős tervező és projekt-előkészítő munkában, amellyel a kistérségek bekapcsolódhatnak az első Nemzeti Fejlesztési Terv végrehajtásába, valamint a 2007-2013 közötti, NFT II. megalapozásába. A kiépülő hálózat valamennyi szolgáltatása ingyenes lesz.

A program 2 milliárd forintos költségét 2006 végéig a központi költségvetés finanszírozza, azt követően pedig – minthogy a kiépülő hálózat a II. Nemzeti Fejlesztési Tervet megvalósító intézményrendszer része lesz –, a tanácsadók továbbfoglalkoztatására európai uniós társfinanszírozással nyílik lehetőség. A létrejövő regionális hálózatokat a régiós ügynökségek önállóan működtetik, munkájuk során pedig rendszeresen egyeztetnek a Nemzeti Fejlesztési Hivatallal és az egyes operatív programok irányító hatóságaival. A kiépülő hálózat működésének országos szintű koordinációjával, folyamatos nyomon követésével, valamint a tanácsadók folyamatos képzésének biztosításával a kormány a Miniszterelnöki Hivatal által felügyelt Modernizációs és Euro-atlanti Integrációs Projektiroda (PROMEI) Közhasznú Társaságot bízta meg.

A regionális fejlesztési ügynökségek novemberben országos, nyílt pályázaton választják ki azokat a munkatársakat, akikből felépül ez a tanácsadói hálózat, vagyis azoknak köre, akik a pályázóknak „házhoz viszik” a Nemzeti Fejlesztési Tervet az ország minden egyes kistérségében. A pályázati felhívások a regionális fejlesztési ügynökségek honlapján, valamint az országos és a megyei napilapokban lesznek elérhetők.

Persze a hálózat csak akkor tud majd mire tanácsot adni, ha lesznek pályázati pénzek és olyan fejlesztési program, amellyel az uniós támogatások hatékonyan járulhatnak hozzá hazánk felzárkóztatásához, egy területileg kiegyensúlyozottan versenyképes Magyarország létrejöttéhez. *Gyurcsány Ferenc* miniszterelnök a tavasszal megígérte, hogy az NFT II-ben már nemcsak ágazati szempontok érvényesülnek, és minden magyar NUTS II régiónak saját regionális fejlesztési programja lehet. Ebből egyelőre csak az látszik biztosnak, hogy a központi régió, azaz Közép-Magyarország rendelkezik majd ilyenrel – mondta október közepén *Györfy Gábor*, a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség ügyvezetője egy szakmai konferencián, egyben fordulatot sürgetve a fejlesztéspolitikában. Szerinte másfél évtized elteltével most először kínálkozik erre alkalom, feltéve, hogy a regionális fejlesztést nem kezelik elkülönítetten, és a régiók nem maradnak ki az európai uniós források elosztására irányuló döntésekből úgy, ahogy az szerinte az NFT I. esetében történt.

Mindenesetre az NFT II. az Európa-terv része lesz, a programokat pedig aszerint sorolják be az NFT-be vagy az Európa-terv-be, hogy az Európai Unió ad-e rá támogatást rá, vagy azt a nemzeti forrásokból kell finanszírozni.

Baráth Etele uniós ügyeket felügyelő államtitkár szerint kiemelt operatív programokat indítanak az egészséges társadalom (egészségügy), aktív társadalom (foglalkoztatás, élethosszig tartó tanulás, képzés), okos társadalom (oktatás, tudomány), információs társadalom (informatika, k+f), turizmus, vidékfejlesztés, környezetvédelem, infrastruktúra és urbanizáció (város- és falufejlesztés) tárgykörökben. A hosszú távú tervezés egyre bővülő folyamat lesz, amelyben a fő stratégiai fejlesztési irányok szerepelnek.

A pályázati rendszereket fel kell gyorsítani, és különböző útmutatókkal, tájékoztatókkal kell segíteni a pályázókat, hogy eredményesen tudjanak pályázni. A hivatal szeretné, ha a pályázatok elbírálása folyamatos lenne, és a befogadástól számítva 30 nap alatt megszületne a döntés. Az uniós források finanszírozásában megvalósuló központi projekteknél is jelentős erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy a jogbiztonság figyelembe vétele mellett felgyorsuljon a hatósági eljárás, és több évre lehessen pénzügyi kötelezettséget vállalni. A jövőbeni tervezéssel kapcsolatban pedig erősíteni kell a kooperációt és a koordinációt az államigazgatási szervek között, illetve az önkormányzati, a vállalkozói, a társadalmi szférával. A kormányzati szerkezetben a fejlesztéspolitika helyzetét kell erősíteni, fontos fejlesztésstratégiai kérdésekben pedig politikai konszenzusra van szükség – foglalta össze nemrég a javítani valókat *Baráth Etele*.

Remélhetőleg komolyan is veszik ezeket, s akkor 2007-től igazán nagyban, s az ideai akadozások nélkül kezdődhet a támogatások elosztása. Erre különösen nagy szükség lesz, mivel 2006. meglehetősen szűkös esztendőnek bizonyul. A jelenlegi hároméves keret nagy részét már lekötötték, a költségvetésben szinte minden fillér az uniós támogatások társfinanszírozására megy el, s plusz nemzeti pályázatokra ezért nem jut. Így azok többsége, aki későn ébredt, kénytelen lesz megvárni az új támogatásokat.

Visszajár az arányosított áfa

Akár negyvenmilliárd forintjába is kerülhet az államnak, hogy szándékosan félreértelmezett egy uniós szabályt. Több országban is úgy gondolták, hogy az állami támogatásokból létrejövő beruházások után nem lehet visszaigényelni az áfát. Ez lényegében többlettámogatást jelent - szólta a magyarázat, hiszen a péz volt a gyakorlat, ám egy nemrégiben született európai bírósági ítélet egyértelműen fogalmaz. Spanyolország és Franciaország ellen indult az eljárás, ezekben az államokban szintén nem lehetett visszaigényelni az áfát a támogatások összege után. Az ítélet szerint csak akkor alkalmazható a levonási tilalom, ha azt az uniós áfa-irányelv kifejezetten nevesíti - mondta el *Oszkó Péter*, a Deliotte adótanácsadó cég adószakértője. Ez a támogatások esetében nem szerepel a szövegben, vagyis a levonási tilalom szabálytalan volt. A helyzetet még súlyosabbá teszi, hogy az ítélet szerint ezt nem is lehetett félreérteni, vagyis a szabályt tudatosan hagyták figyelmen kívül az államok - tette hozzá a szakértő. Ez azt jelenti, hogy visszamenőlegesen érvényesíteni kell az érintett vállalkozások jogait, jelesül az áfát vissza kell fizetniük az államoknak. A döntés előre látható volt, fél évvel ezelőtt ugyanis az unió főtanácsnoka ugyanígy foglalt állást. Vélhetően ennek is köszönhető, hogy jövőre változtatnak a hazai szabályokon, s a támogatások után is visszaszár majd az áfa. Persze ez mit sem változtat azon, hogy 2004 májusáig visszamenőleg meg kell fizetni a le nem írt áfát. Ez az összeg a becslések szerint tíz és negyvenmilliárd forint között lehet, de a vállalkozások valószínűleg csak bírósági úton juthatnak hozzá.

Forrás: Magyar Hírlap

Egyszerűbb pályázati rendszer

A Gazdasági Versenyképesség Operatív Program (GVOP) pályázati rendszere a közelmúltban történt egyszerűsítésekkel hatékonyabbá vált. Csökkent a támogatási szerződésekhez benyújtandó mellékletek száma, egyszerűsödött a kifizetések igénylése, bevezették a kkv-k körében legnépszerűbb prioritásnál az egyszerűsített szerződésmódosító adatlapot. A támogatási szerződések megkötésének folyamatát szeptember 19-től a benyújtandó mellékletek számának csökkenésével tették hatékonyabbá. A jövőben nem szükséges a kedvezményezetteknek a szerződéskötéshez aláírási címpéldányukat ismételtelen beszerezni és mellékelni, amennyiben azt a szerződés aláírója már korábban csatolta a pályázathoz, és az aláírásra jogosult személye nem változott a szerződés megkötéséig. Elegendő lesz nyilatkozatot tennie arról, hogy az adatok nem

változtak.

Nem szükséges a kedvezményezetteknek banktitok kiadására vonatkozó felhatalmazó nyilatkozatot adni a számlavezető bank részére. Megszűnt a biztosítékadási kötelezettségről szóló melléklet is. A támogatott GVOP-pályázatok elszámolásakor változott a kifizetések folyamata. Az igénylésükhöz bekért dokumentumoknál egyszerűsítéseket vezettek be. Így a kifizetés igazolására elegendő önmagában a számla, megszűnik a pénztárbizonylat és a naplófőkönyv benyújtása. Idegen nyelvű számla esetében elegendő a főbb megnevezéseket a számlán lefordítani, azaz a korábbiaktól eltérően nem szükséges a hitelesített magyar nyelvű fordítás. A módosításnak köszönhetően elegendő a számlán feltüntetni a teljesítést, nem kellene külön dokumentumok hozzá.

A pénzügyi teljesítést igazoló eredeti bankbizonylatok helyett elegendő a banki-vonatokat cégszerűen aláírt másolata. A rendelkező levelet összevonták a számla-összesítővel. Elég a tervezői és vállalkozói szerződések egy másolati példányát egy alkalommal, az első elszámolásnál benyújtani. A megrendelések, árajánlatok és azok visszaigazolása már nem szükséges. A pénzügyi beszámoló pedig a kifizetéshez nem szükséges, csak a projekt lezárását követő 120 napon belül kell a kedvezményezettnek benyújtani. Az EU-n belüli országból szerzett gép esetén a korábban bekért eredeti szállítólevél helyett annak cégszerűen aláírt másolata elegendő.

A személyi ráfordításokhoz kapcsolódó munkáltatót terhelő járulékok elszámolásának és kifizetésének bizonylatainak bekérése megszűnik abban az esetben, ha cégszerűen aláírt nyilatkozatot készít a pályázó arról, hogy a projekttel összefüggő, munkáltatót terhelő járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. A személyi ráfordításokhoz kapcsolódó többi dokumentumot a pályázónak nem kell már beküldenie, de meg kell őriznie.

Az egyszerűsítés jegyében a kifizetési igényléshez megszűnt számos dokumentum bekérése, így ingatlanépítés esetén a benyújtott számlák pályázati költségvetés szerinti megbontása; a GVOP 2.1.2 esetében a minőségirányítási kézikönyv; kísérőlevél és elszámolási bizonylatok összesítő listája; eszközbeszerzés esetén eszköz egyedi nyilvántartó lap. A másolatnak azonban minden esetben cégszerűen aláírt példánynak kell lennie.

Ugyancsak szeptember 19-től vezették be a kkv-k körében legnépszerűbb prioritás esetében - kis- és középvállalkozások fejlesztése (GVOP 2) - az egyszerűsített szerződésmódosítási eljárást. E szerint a kedvezményezettek az egyszerűsített szerződésmódosító adatlap kitöltésével kezdemé-

A kohéziós politika barátai Budapesten

Az EU kohéziós politikájában érdekelt országok budapesti tanácskozásán résztvevők határozottan sürgették a brit elnökséget, hogy tegyen meg mindent a 2007-2013-as költségvetés elfogadása érdekében - hangoztatta Gottfried Péter. Az Európai Ügyek Hivatalának elnöke elmondta: a résztvevők úgy ítélték meg, hogy ezt a célt úgy lehet elérni, ha a brit elnökség épít a luxemburgi elnökség idején elért tárgyalási eredményekre. A tanácskozáson úgy foglaltak állást, hogy az EU eddigi közösségi politikái - köztük az agrár, illetve a kohéziós is -, maradjanak meg a jövőben. Gottfried utalt arra, hogy a költségvetési kiadások felülvizsgálatára a következő tervezési időszakban igény van, de a kohéziós politika barátai néven ismerté vált tagállamok - a tíz új tagállam, Spanyolország, Görögország és Portugália, valamint megfigyelőként Olaszország, Finnország, Írország és Belgium - úgy ítélik meg, a felülvizsgálat pénzügyi vonatát a 2014. utáni költségvetésben kell érvényesíteni. A tanácskozáson megállapították, hogy az EU legfontosabb célkitűzései, a versenyképesség növelése és a globális gazdasági pozíció javítása nincs ellentétben az eddigi kohéziós politika fenntartásával.

Költségvetési reformok az új tagállamokban

A költségvetés kiadási és bevételi oldalát egyaránt meg kell változtatni annak érdekében, hogy sikeres legyen az államháztartási reform - mondta Inotai András, az MTA Világgazdasági Kutató Intézet igazgatója a „Költségvetési reformok helyzete az Európai Unió új tagállamaiban” címmel, a Konrad Adenauer Alapítvánnyal közösen szervezett budapesti konferencián. Az alacsonyabb adókulcsok növekedést serkentő tényezők, ha a gyorsabb növekedés nagyobb adóbevételt hoz - jelezte Inotai. Elképzelhető új adófajták bevezetése is, ilyen lehet például a környezetvédelmet segítő öko-adó - tette hozzá. A kiadási oldalon szinte valamennyi új EU-tagnál elkerülhetetlen a nagy elosztó rendszerek, az egészségügy, az oktatás és a nyugdíjrendszer reformja - hangsúlyozta Inotai.

Aláírták a nagykanizsai támogatási terveket

A Regionális Fejlesztés Operatív Program pályázatán Nagykanizsa kétszer 1,2 milliárd forintot nyert. A támogatási szerződés aláírásán részt vett Kolber István gazdasági miniszter, a város, illetve a Váti Kht. vezetői. A két projekt keretében az északi városrész - benne a volt Thüry-laktanya - rehabilitációjára, valamint az ipari és logisztikai park további fejlesztését lehetővé tevő gyűjtőút és közműrendszer megépítésére kerül sor.

GVOP - 5,6 milliárdos támogatás kutatás-fejlesztésre

A Gazdasági Versenyképesség Operatív Program Kutatás-fejlesztés, innováció prioritás keretében az irányító hatóság vezetője 5,6 milliárd forint támogatást hagyott jóvá - közölte a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM). Az elbíralt pályázati kiírások a piaci igényeken alapuló, ott értékesíthető termékek, megoldások és a hozzá kapcsolódó fejlesztések támogatását tűzte ki célul. A 2005-ben beérkezett több száz pályázat közel kétharmada része-

nyezhetik a támogatási szerződés módosítását a kedvezményezett adatainak; a támogatott projekt tárgyának, illetve megvalósítási helyszínének megváltozása; a támogatott projekt kezdési, illetve megvalósítási határidejének módosítása, valamint a bankszámlaszám-változás esetén.

A kiemelkedő érdeklődésre tekintettel pedig szeptember 30-áról november 15-ig meghosszabbították öt GVOP-s pályázat beadási határidejét is.

Forrás: www.vg.hu

Humán erő-fejlesztési lehetőség kkv-knak

A Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP) nem kifejezetten a kkv-knak készült, de az új pályázati kiírások közül egy kimondottan a kis- és középvállalkozásoknak kínál pályázati lehetőséget. A HEFOP átfogó céljai közé tartozik, hogy emelje a foglalkoztatási szintet, javítsa a munkaerő versenyképességét a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő képzettség biztosításával és elősegítse a társadalmi beilleszkedést. Ezért elsősorban önkormányzatoknak és civil szervezeteknek szólnak a kiírások, de a kis- és középvállalkozások számára készült a már nyitott 3.4.1 számú pályázat, „A vállalkozói készségek és a munkavállalók alkalmazkodóképességének fejlesztését célzó képzések támogatása” néven - írta meg korábban a Vállalkozói Negyed. Eszerint a kkv-k számíthatnak a 3.4.2 számú pályázatra is, amely a kkv-k versenyképességének képzéssel történő javítását célozza.

Az eltelt idő alatt kiderült, hogy a pályázók jelenlegi aktivitása mellett egyre közelebb jut a HEFOP a visszaszámláláshoz. A pályázatok száma alapján arra lehet számítani, hogy legfeljebb 2006 júliusáig tart ki a keret. Ma négy kiírásnál, október 28-án még egy, az év végéig pedig további két felhívásnál jár le a beadási határidő, miközben három új pályázatot is kiírnak a fogyó uniós keretre, amelyből az egyik a „Mikro- és kisvállalkozások képzési szükségleteinek támogatása” (3.4.2) címet viseli - számol be a Világgazdaság.

Forrás: www.mfor.hu

Már multik is pályáznak

A legtöbb forrást, összesen 50 millió forintot a Tesco Global Áruházak Rt. nyerte a munkatársai fejlesztésére kiírt Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP) pályázatán. Dobák András, a cég országos személyzeti igazgatója lapunk érdeklődésére elmondta, a pályázati pénzből elsősorban a tárgoncás szakvizsgák megszerzését teszik lehetővé a munkatársak számára, valamint a pékek, a húsipari

dolgozók továbbképzése, illetve mester-vizsgája válik elérhetővé. A vállalkozói készségek és a munkavállalók alkalmazkodóképességének fejlesztését célzó képzések támogatása című kiírás a jövő év végéig, illetve a keret kimerüléséig pályázható, a beérkezett igényeket havonta, illetve kéthavonta bírálják. Jó hír, hogy az elmúlt évhez képest felemelt támogatási igény - maximum 50 millió forint - a multinacionális vállalatok pályázási kedvét is megnövelte - fogalmazott Tóth Sándor, az illetékes irányító hatóság főosztályvezetője. A szakembertől megtudtuk, hogy jelenleg még több milliárd forintot igényelhetnek a képzésekre a hazai munkaadók.

A kis- és középvállalkozások közül reménykednek a legtöbben, hogy uniós forrással egészíthetik ki oktatási költségvetésüket. A most elbíralt pályázatok egyik nyertese a Monor és Vidéke Takarékszövetkezet, amely közel 18 milliót nyert az átfogó humán erőforrás-fejlesztési programjához. Az Alveola Cosmetic Kft. is több, mint 15 millió forintos forráshoz jutott a hefop-kiírással. Minden dolgozó, összesen 42 kolléga vesz majd részt a nyelvi és a számítógépes képzéseken, a vezetőfejlesztő program pedig nyolcunkat érint - mondta Kiss Gabriella, a cég ügyvezetője. A balassagyarmati Delta-Tech Mérnöki Kft. 13, a tolnai Fastron Hungária Kft. több, mint 6 millióból képezheti tovább alkalmazottait.

Forrás: www.vg.hu

Befejeződött a területalapú támogatási kérelmek feldolgozása

Befejeződött az idei egységes területalapú támogatási kérelmek feldolgozása a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál (MVH) - jelentette be Soproni Horváth Lajos, az MVH sajtófőnöke. Idén szinte ugyanannyi területalapú támogatási kérelem érkezett a hivatalhoz, mint tavaly, valamivel több, mint 200 ezer. Ezek közül több mint nyolcezer fizikai blokkban szűrtek ki úgynevezett túligénylést a szakemberek. A túligénylések összesen 33 ezer gazdálkodót érintenek. Ők adategyeztetésre felszólító levelet kapnak az MVH-tól. Az adatok egyeztetését a helyileg illetékes falugazdászok végzik.

Soproni Horváth Lajos felhívta a figyelmet arra, hogy az adategyeztetésnek november 25-ig meg kell történnie ahhoz, hogy az érintett gazdálkodók számára még az idén kifizethessék a területalapú támogatást. Ezért a sajtófőnök nagyfokú együttműködést kért az érintett gazdálkodóktól. Akikkel ugyanis nem sikerül határidőre egyeztetni az adatokat, azok csak jövőre kaphatják meg a támogatást.

sült kedvező elbírálásban. Az „Induló technológia és tudás-intenzív mikro-vállalkozások innovációs feladatainak támogatása” címmel meghirdetett pályázati kiírás 3 éves keretében rendelkezésre álló mintegy 3,3 milliárd forint, ezt a 2004-2005 évi nyertes pályázatok kihirdetésével teljes mértékben lekötötték. Ebből a nyertes pályázatok ez évi támogatása elérte a 2,4 milliárd forintot. Az „Új kutatói munkahelyek létrehozásához kötődő vállalati kutatási infrastruktúra fejlesztése” témakörben idén közel 800 millió forint támogatáshoz jutnak a nyertesek, így a szintén három évre rendelkezésre álló, közel 1,4 milliárd forint támogatási összeget is lekötötték. A „Vállalati innováció támogatása (KKV)” pályázati kiírás keretében a rendelkezésre álló három éves keret 3,5 milliárd forint. Ebből 2005-ben több, mint 2,4 milliárd forint a nyertes pályázatok támogatása, így a keret 83,5 százalékát már lekötötték.

A cseheknek engedtek a franciák

A csehországi francia vállalatoknál dolgozó, vagy a Csehországba készülő vállalatok cseh alkalmazottait a francia munkaerőpiacon is vállalatnak majd rövidebb-hosszabb időre munkát - jelentette be Philippe Douste-Blazy francia külügyminiszter prágai látogatása során. Francia források szerint mintegy 300 francia érdekeltségű vállalkozás tevékenykedik Csehországban. Gyurcsány Ferenc párizsi látogatásán nem kapott semmilyen hasonló ígéretet, Jacques Chirac mindössze annyit mondott neki, hogy a magyaroknak nem kell aggódniuk a munkaerő-áramlás korlátozásának felülvizsgálata során. Erre jövőre kerül sor, s a régi tagállamok még 3+2 évig alkalmazhatják azt. Eddig mindössze Nagy-Britannia, Írország és Svédország nyitotta meg teljesen munkaerőpiacát az új tagállamok előtt.

Elkészült a magyar Lisszaboni Stratégia

Az Európai Unió tagországainak Lisszaboni Stratégia nemzeti akcióprogramjai - így a magyar is - az államháztartás fenntarthatóságának kérdésére, az üzleti környezet javítására, az innovációra, a kutatás-fejlesztés ösztönzésére, a foglalkoztatás bővítésére helyezik a hangsúlyt - mondta Baráth Etele EU-ügyekért felelős tárca nélküli miniszter a témában tartott konferencián, Budapesten. A miniszter közölte: az egyeztetett nemzeti akcióprogramot Magyarország október 15-ig benyújtja Brüsszelnek, novemberben az ajánlással együtt az illetékes bizottság elé kerülnek a dokumentumok, december 21-én pedig elkészül ezek végrehajthatóságát vizsgáló értékelése. Jövő év január végén az EU áttekinti, hogy az akcióprogramban leírtak szerint kezdődtek-e meg a folyamatok, majd 2006. március 23-án és 24-én az Európai Tanács értékeli a Lisszaboni Stratégiát, és ennek alapján az egyes nemzeti akcióprogramok végrehajtását.

Szennyvíztisztítási program Sopron térségében

Megszűnik a szennyvíz-bevezetés a Fertő tóba a Sopron térségében zajló 4,9 milliárd forintos beruházás eredményeként - nyilatkozta a projektvezető a terület bejárása alkalmából. Vargáné Korompay Dóra szerint a 2006 végéig tartó program hozadéka lesz az is, hogy teljessé válik a térség csatornázottsága. A beruházási költség felét az Európai Unió ISPA előcsatlakozási

Pályázat a KAP népszerűsítésére

Az Európai Bizottság pályázatot hirdetett az unió közös agrárpolitikájának az európai polgárokkal való megismertetésére. A pályázathoz 50, de legalább 25 százalék önerő szükséges. A pályázatokat december 12-éig lehet benyújtani, a kiírás a 2006. július 1-jétől 2007. június 30-ig érvényes tevékenységekre vonatkozik. A pályázat az alábbi kiemelt tevékenységekre biztosít támogatást: a KAP reform ismertetése mint a foglalkoztatáshoz, a versenyképességhez, a növekedéshez és a stabilitáshoz hozzájáruló politika a 25 tagú Unióban; a KAP által a mezőgazdaság, a vidékfejlesztés, valamint az egész társadalom számára Európában és a világpiacon való megerősödött jelenléte szempontjából nyújtott lehetőségek és előnyök megvitatása; az európai mezőgazdasági modell megismertetése a világ többi részeivel. A tájékoztatási tevékenység tartalma: a vidéki területek fejlesztése és helyzetük megerősítése, társadalmi szerkezetük megőrzése, az Unión belül a vidékfejlesztési politika segítségével a kohézió növelése, a KAP-termeléstől független egységes kifizetések végrehajtása, az EU mezőgazdaságának versenyképesebbé tétele, új lehetőségek nyújtása a termelők számára az EU-ban és a világpiacon, a termékek minőségének javítása, piacorientáltabbá tétele, a környezetvédelem jelentőségének hangsúlyozása, és az európai mezőgazdasági modell céljainak és előnyeinek ismertetése, a harmadik országokkal történő kereskedelem, a környezetvédelem, a vidékfejlesztés, valamint az élelmiszerbiztonsági rendszer ismertetése. A pályázóknak be kell mutatniuk, mely célközönség számára készült a tájékoztatási tevékenység, és mely kommunikációs csatornákat veszik igénybe.

Pásztóhy András: jelentős érdeklődés a LEADER+ pályázat iránt

Óriási az érdeklődés az Agrár- és Vidékfejlesztés Operatív Program LEADER+ pályázata iránt - közölte Pásztóhy András, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) politikai államtitkára Debrecenben. Hozzátette: az első fordulónál 186 pályázat érkezett a vidékfejlesztési hivatalba, ami összesen több, mint 2300 település együttműködését jelenti. A Vidékfejlesztés az Észak-alföldi régióban című konferenciát megelőző sajtótájékoztatón az államtitkár elmondta: 2006-ig 4,8 milliárd forint áll rendelkezésre a LEADER+ program keretében, de az első körben beadott pályázati igény eléri a 17 milliárd forintot. „Ezért a kormány a források bővítésén gondolkodik” - tette hozzá az államtitkár. A program keretében az együttműködő településcsoportok az önkormányzatok, a civil- és gazdálkodó szerveze-

tek, vállalkozások összefogásával dolgozzák ki a térség adottságainak megfelelő fejlesztési programokat. A nyertesek 100 millió forintot kapnak, amelyből további, az átfogó fejlesztési programba illeszkedő részprojekteket finanszírozhatnak - magyarázta el a LEADER+ pályázat lényegét a FVM politikai államtitkára. Pásztóhy András szerint partnerség, együttműködési képesség, bátorság és kreativitás kell a sikeres pályázati részvételhez. Elmondta azt is, hogy az első fordulóról a döntés november közepére meglesz. Az államtitkár közlése szerint 2007 és 2013 között egy év alatt több ilyen jellegű forrás áll majd rendelkezésre, mint most, ezért valamennyi településcsoport támogatásigényét ki tudják majd elégíteni a LEADER+ program keretében. A fő célnak a vidékfejlesztést, a vidéken élők életminőségének a javítását jelölte meg „összefogással, együttműködéssel”.

Juhász Lévai Katalin, a Hajdú-bihar megyei közgyűlés elnöke a sajtótájékoztatón elmondta: a hét hazai régió közül az Észak-alföldi a harmadik legtöbb pályázatot nyújtotta be a LEADER+ program keretében. Tájékoztatója szerint a 29 beérkezett pályázatból 13 Szabolcs-szatmár-bereg, 9 Jász-Nagykun-Szolnok, 7 pedig a Hajdú-bihar megyei pályamunka. „A programban az észak-alföldi térségből 317 település vett részt; az érintett népesség az összlakossághoz viszonyítva mindhárom megyében meghaladja az 50 százalékot” - tette hozzá a politikus.

A régiók versenyképességére kell összpontosítani

Az országos fejlesztési koncepció értelmében a régiók versenyképességére kell összpontosítani, de szükség van a megyei jogú városok, a városfűzők erősítésére, és az aprófalvas, tanyai övezetek mielőbbi felzárkóztatására is a létező és leendő uniós források segítségével - közölte a regionális fejlesztésért felelős miniszter. Kolber István a gazdasági fejlődés egyik motorjának nevezte a közlekedést és a logisztikát, de ezek - a kormány által már jóváhagyott országos fejlesztési koncepció szerint - csak úgy lesznek igazán hatékonyak, ha a régiók versenyképességének is figyelmet szentelnek. E versenyképesség nemcsak gazdaság, hanem területfejlesztést, társadalmi összetartó erőt és értékfenntartást is feltételez - tette hozzá. A koncepció kiemelt térségei: a Balaton, a Duna és a Tisza völgye, valamint a termál- és a határ menti övezetek. A jelenlegi 5 helyett 20 operatív program lesz, a forrásokhoz pedig kétféleképpen lehet hozzájutni: lesz nagyobb régiós önállósággal bíró program-finanszírozás és kétfordulós pályázati rendszer is. Már 2006 januárjától kezdődően kiírják az operatív programpályázatok egy részét, s a II. Nemzeti Fejlesztési Terv pályázatainak meghirdetésére pedig az év második felében kerül sor.

alapjából nyerték, 40 százalékát a magyar állam, 10 százalékát a soproni önkormányzat fedezi. A fejlesztés keretében a soproni szennyvíztisztító telepen megteremtik a víz és az iszap kezelésének környezetkímélő feltételeit. Az eljárás fontos eleme, hogy a víz tisztítása során melléktermékként keletkező iszaptól biogázt és a mezőgazdaságban hasznosítható komposztanyagot állítanak elő. A keletkező napi 1500 köbméter földgázzal egyenértékű biogáz a telep hőenergia-, és villamosenergia igényének számottevő részét fedezi majd. A szennyvíztisztító jelenlegi 15 ezer köbméteres napi kapacitása 21 ezer köbméterre emelkedik, ez a teljesítőképesség hosszútávon elegendő lesz a régióban keletkező szennyvizek tisztítására.

A mezőgazdaság 70-80 milliárd forinttal többet kap a jövőre

Jövőre több, mint 410 milliárd forint jut a mezőgazdaságnak, amely 70-80 milliárd forinttal több, mint amennyit ebben az évben kapott - mondta Pásztóhy András. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium politikai államtitkára elmondta, hogy a hazai és az uniós kifizetések bővülnek, amelyek közül a földalapú támogatás öt százalékkal nő. Az Európai Unió következő költségvetési ciklusában gyökeres változásra nem kell számítani az agrártámogatások területén - tette hozzá. Az elgondolások szerint lesz egy európai egységes vidékfejlesztési és mezőgazdasági alap. Ebből az egységes alapról lehet pályázni a mezőgazdasági, az élelmiszeripari beruházásokra és a fejlesztésekre, illetve a vidékfejlesztésre több forrás jut. Ezen belül a táj-, és a környezetkímélő gazdálkodás és a falusi turizmus is több támogatást kap. Ennek következtében a vidéki munkahelyteremtésre és a falusi életkörülmények javítására több pénz jut - mondta. A tervek szerint az egységes alap 2007-től évente 90 milliárd eurót kap az EU költségvetéséből. Az államtitkár elmondta még, hogy idén 43,5 milliárd forintot fizetnek ki az agrár-környezetgazdálkodási támogatásokra. Az ellenőrzések október 15-ig befejeződtek, és másnapról elkezdtek a kifizetéseket is.

Az USA és az EU csökkentené az agrártámogatásokat

Az amerikai kormány kész a mezőgazdasági termelőknek nyújtott támogatás szintjét 60 százalékkal mérsékelni öt év alatt, ha az EU és Japán is csökkenti hasonló támogatásait 80 százalékkal - jelentette be október 10-én Rob Portman amerikai kereskedelmi főtárgyaló. Portman fölvetette az exporttámogatások és egyes termékvámok fokozatos felszámolásának gondolatát is. Az EU kereskedelmi biztosa válaszul 70 százalékos csökkentést javasolt a 23 WTO-tagország zürichi kereskedelmi és mezőgazdasági miniszteri értekezletén. Korábban az EU 65 százalékos csökkentést ígért, ha az Egyesült Államok 55 százalékos lefaragást vállal. Szakértők szerint az EU az Egyesült Államoknál háromszor többet költ a kereskedelmet torzító belső támogatásokra. Több EU tagállam viszont tiltakozott Mandeson ígérete ellen. A francia külügyminisztérium szóvivője szerint az EU-ban már egyetértésre jutottak a mezőgazdasági támogatások hosszú távú reformjáról, és ezt az Egyesült Államok még nem tette meg.

A tiroliaknál jártam vendégségben

A rue de Pascale kis utcájának egyik múlt századbeli villájába új lakók érkeztek. Az Európai Parlament monumentális és lassan gigantikus épületegysége szinte beárnyékolja ezen utcát. A kontraszt óriási. Vajon a Pascale utca meddig őrizheti meg tucatszerű régi villáját? A brüsszeli negyedben dolgozók nagy öröme az őszi napfényben még egy ideig a villák körvonalai játszadoznak a nagy üvegfalakon.

Az évszázadok óta geopolitikailag egygyé tartozó, jelenleg azonban három közigazgatási regionális térségre osztott Tirol új irodát nyitott az ősszel. Tirol, Dél-Tirol, és Trentino régió képviselői korábban is egy épületben kapott helyet, de valahogy a hely miatt, vagy egyszerűen vezetői miatt valahogy nem működött jól a csapatmunka. Most egy légtérben dolgozik mindhárom régió irodája, amelyek vezetői nagy tervekkel és reményekkel néznek a jövőbe.

- Tíz éve vagyunk már jelen Brüsszelben - kezdte bemutatkozását Vesna Caminades, dél-tiroli képviselővezető asszony. - Bár nagyszerű, hogy az évfordulót egy új épületben ünnepelhettünk, valójában épp itt volt az ideje, hogy az európai negyed szívébe tegyük át a működési bázisunkat. Brüsszelben nagyon sokat számít, hogy milyen cím szerepel a névjegykártyán – vélekedik a vezető.

A három autonóm régió az Európai Unióban tökéletes példája annak, hogyan lehet jól működő, határokon átnyúló, egységes térséget kialakítani. Jó példa arra is, hogyan lehet a korábban megszárt országhatárokat légmentessé tenni.

- Én az olasz Bolzano-ból jöttem - németül Bozen -, amely fővárosa a dél-tiroli régióknak mindig is központi szerepet játszott a térségben – meséli a képviselővezető. Bár elég nagy földrajzi területet ölel fel képviselőtünk, az mindenképpen jó, s egyben kihívás is, hogy mindhárom régió alpesi. Ha politikailag nézzük, a pártok jönnek-mennek, így nekünk mindig meg kell találnunk az arany közeputat annak érdekében, hogy a célok és tervek ne tévedzenek irányt. Az elmúlt tíz év során mindegyik vezető megtanulta, hogy mi tiszteljük őket, s ezt mi is elvárjuk, hiszen közös érdekünk, hogy e térség érdekei Európa központjában megfelelően legyenek képviselve. Nagyon érdekesnek találom a munkámat, amely dinamizmusa, építő jellege miatt nem mindennapi – meséli a vezető, aki hozzászól: a három régió itt a brüsszeli képviselőten napi szinten egyeztet a közös ügyeket. Emellett jó kapcsolatot ápolnak az olasz, osztrák és német regionális képviselőkkel is, hisz a megfelelő kommunikációs nagyon meghatározó.

- A mindennapi munka mellett az otthoniakkal való kapcsolattartás leginkább a helyi közigazgatási hatóságokra összpontosul, de ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy a három régió lakossága tudja, kik vagyunk, és mivel foglalatossunk itt kint Brüsszelben – mondja a képviselővezető. Éppen ezért minden nap tájékoztatják a régió kormányában az európai ügyekért felelőseket az aktualitásokról. Emellett Bolzanóban minden hónapban egyszer kerekasztal-beszélgetést tartanak, ahol minden megvitatnak, és átadják a tapasztalatokat. A megfelelő információáramlás miatt folyamatosan fogadnak csoportokat is, s most, hogy ebbe a gyönyörű villába költöztek, szeretnének kialakítani Brüsszelben egy kis tiroli sarkot. Azért, hogy aki majd oda lép, érezze és tudja, hogy otthon van.

- Az emberek különben megkereshetnek bennünket közvetlenül

is kérdéseikkel, amelyekre hatfős csapatunk és kapcsolatrendszerünkön keresztül külsős szakértők adják meg a választ. Jelenleg a leggyakrabban a regionális támogatásokkal, pályázatokkal kapcsolatos kérdésekkel fordulnak hozzánk, de általánosságban azt lehet mondani, hogy oda kell figyelni a jogszabályalkotás minden lépésére, hogy a megfelelő helyen s időben bele tudjunk szólni annak alakításába – ecseteli a vezetőasszony.

- A legfontosabb havi tudnivalókat hírlevélben adjuk közzé. Jelenleg az aktuális témák a 2007-től kezdődő hét éves költségvetés, az új INTERREG program, a regionális állami támogatás szabálya, az új K+F politika, azaz az ominózus lisszaboni stratégia, a szolgáltatási irányelv. A honlapon egy fórumot is indítottunk, ahol mindenki leírhatja véleményét az aktuális témákról vagy esetleg munkánkról. A legfontosabb, hogy az emberek tudják és megértésük, hogy milyen fontos kérdésekben születik 1-1 új jogszabály.

A vezető úgy tartja: a következő pénzügyi ciklusban (2007-2013) a három régió számára a legfontosabbak a K+F pályázatok lesznek. A hetedik keretprogram több pénzt kap, mint a jelenleg is futó hatodik. Mivel a régiók aránylag gazdagabbaknak számítanak, az innovációs büdzséből is szeretnének jelentősen részesedni. A verseny itt is erős lesz, de ha nem akarnak lemaradni, akkor el kell tudniuk indulni a pályázatokon. Ezért is alapítják most sorjában a klasztereket, amelyek mindegyike az innovációt tűzte ki zászlajára. Az innováció mellett a másik terület, amely számunkra nagyon fontos, az a kisebbségi kérdés. Mivel az Európai Unió támogatja a kisebbségi politikát, ezért céljuk, hogy e támogatásokra kiírt pályázatokon is induljanak. A vezetőasszony úgy véli, sok ugyan a teendő, de munkájuknak nagy jelentősége van.

- A képviselővezetők élete nem mindennapi. Brüsszel elvárja tőlünk, hogy mindig mindenről tudjunk, s mindig mindenhol ott legyünk. Mindezt pedig a legnagyobb rugalmassággal és profizmus-sal kell vegyíteni. A reggelek azzal telnek, hogy a híreket átnézem, majd általában találkozókra megyek, ahol vagy előadok, vagy hallgató vagyok. Az ebédeim általában üzleti találkozók, így ott is képviselni kell az érdekeket. A régiók elnöke rendszeresen részt vesz a Régiók Bizottságának két munkabizottsági ülésén, így neki is folyamatosan elő kell készíteni a munkadokumentumait. Emellett bármelyik nap látogatócsoport topanhat be, amelyet az ember elkalauzol a brüsszeli életben. Esténként van csak néhány csendes percem, akkor általában leülök, ekkor a következő napra készülve a szakmai anyagokat böngészem. Ez egy végelláthatatlan mókuserék, az asztalon a dossziék száma soha nem fogy. De érdemes egyszer kipróbálni!

Dr. Voller-Szenci Ildikó
Brüsszel, 2005. október

*További információ
és kapcsolat-felvételi
lehetőség:*

Vesna CAMINADES
Rue de Pascale 45-47.
1040 Brüsszel
vesna.caminades@alpeuregio.org

Aditus-projektek

Rovatunkban a tanácsadók által elkészített és menedzselte projektek közül válogatunk.

Mezőgazdasági célú külterületi úthálózat fejlesztése Medgyesegyházán

A projektet és a hozzá kapcsolódó pályázatot Medgyesegyháza Nagyközség Önkormányzata készítette elő és nyújtotta be. Medgyesegyháza a Dél-Alföldi Régióban, Békés megye déli részén található, a leghátrányosabb helyzetű kistérségek egyikében. A fővárostól való távolsága és elérhetőségi mutatói kedvezőtlenek. A település lakossága 5666 fő, az országos átlagot meghaladó a munkanélküliség, az óvodai és iskolai ellátásban részt vevők jelentős része hátrányos helyzetű, jelentős a romák aránya. A település lakosságának létformáját a következő szociológiai kifejezésekkel jellemezhetjük: kétkeresős családmóddal csökkenése, megszűnése; a munkanélküliség terjedése; romló életszínvonal. A települést elkerülték a külföldi tőkebefektetések, ugyanakkor a nagy foglalkoztató vállalatok nagyrészt megszűntek, leépítéseket hajtottak végre, így a településen magas a munkanélküliség (18% fölötti). A településen élők elsődleges megélhetési forrása a dinnyetermesztés.

KIINDULÓ HELYZET, TEVÉKENYSÉGEK

A településről a Deák Ferenc utcán lehet eljutni a fejlesztendő külterületi útszakaszra. Az út szilárd aszfaltburkolatú, de csak egy sávban járható, fokozott terhelése miatt állapota rossz és fokozatosan romló. A fokozott terhelés egyértelműen a településen folyó dinnyetermesztéssel hozható összefüggésbe. Az út mellett telephellyel rendelkező, a kistérségben megtermelt dinnye értékesítésével foglalkozó mezőgazdasági vállalkozások miatt nyáron napi 50-60 kamion és 80-100 kisteherautó fordul meg az útszakaszon. A fejleszteni kívánt külterületi útszakaszon való közlekedés munkagépekkel és szállítójárművekkel különösen csapadékos időjárás esetén nagy nehézségekbe ütközött. A projekt fókuszában a Deák Ferenc utca külterületi szakaszának a felújítása szerepel (1,5 km hosszon). A megvalósítás az út kitérésével kezdődik. Ezt követően a szükséges átereszek javítása, kiépítése történik meg, a meglévő útburkolat és alaprétegük részleges felmarása, a törmelék elszállítása, majd az úttükör kialakítása és az alapozás (fagyvédő réteg kavicssterítéssel, tömörítéssel) következik. Ezt követi a pályaszerkezet (ívek, kereszteződések és csatlakozások) kiépítése a tervben engedélyezett rétegrenddel (20 cm bányakavics védőréteg, 25 szórt útalap, 7 cm K20 ragasztott aszfaltréteg és 6 cm AB-12/F jelű aszfalt kopóréteg) Zárásként elkészül a padka rendezése és a vízelvezetés, a közlekedési táblák (6 db) a helyükre kerülnek, felfestik a közúti jelzéseket, majd forgalomba helyezik az utat. Tekintettel az egyre nagyobb teljesítményű és tömegű erő- és munkagépekre, igen nagy teherbírású pályaszerkezet kiépítése szükséges.

A PROJEKT INDOKOLTSÁGA

A dinnye termesztésének logisztikai háttereként a nyári időszakban nagyarányú teherautó-forgalom zajlik a kistérségben. A forgalom jelentős része érinti a Medgyesegyházán található Deák Ferenc utcát, illetve annak külterületen folytatódó szakaszát. A fejlesztendő út mellett elsősorban a dinnyetermesztéssel- és értékesítéssel foglalkozó vállalatok telephelyeit találjuk. A dinnyetermesztésnek nagy hagyományai vannak a településen és a kistérségben, számos család és vállalkozás köszönheti ennek a gyümölcsnek a megélhetését (a mindennapi életben betöltött központi szerepet jelzi a minden évben megrendezett dinnyefesztivál is). A megnagyobbodott forgalomterhelést az út műszaki paraméterei nem tudják kielégíteni, ezért szükségessé vált a külterületi szakasz

megerősítése, kiszélesítése, illetve szilárd útburkolattal való ellátása. A fejlesztés megvalósulásával megépítésre kerülő aszfaltút munkagépek és egyéb gépek közlekedését is lehetővé teszi, így új funkciók letelepedése várható. A munkák elvégzését indokolja az is, hogy a Békés megye területfejlesztési terveiben szerepel a Békéscsaba-Medgyesegyháza út kiépítése, amely a most kiépítendő útszakaszon csatlakozik be Medgyesegyházára. Számos korábbi hasonló fejlesztés eredménye igazolja az infrastrukturális beruházások létjogosultságát, szükségességét, de az infrastruktúra fejlesztését a település önerőből nem képes megoldani. A nagyközség költségvetésének teherbírása csak ütemezetten, több évre áthúzódóan, lakossági és külső források bevonásával teszi lehetővé a célok megvalósítását. A fejlesztés megvalósulása hozzájárul a térségben élők életkörülményeinek javításához, a közlekedési infrastruktúra jelentős fejlődéséhez, valamint megkönnyíti a mezőgazdasági termények felvevő helyekre való szállítását is, csökkenti a veszteségeket, amelyek a termék előállítás és szállítása során jelentkeztek korábban.

A PROJEKT CÉLJAI

A fejlesztés közvetlen célja önkormányzati tulajdonban lévő külterületi részen egy olyan aszfaltút megépítése, amely a környéken mezőgazdaságból élő lakosság, illetve a mezőgazdasági vállalkozások közlekedési feltételeit javítja. Meghatároztuk a hosszú távú célokat (Legfőbb cél a településen és vonzáskörzetében élők életszínvonalának emelése; sokan élnek a mezőgazdaságból, ezért javítani kell a mezőgazdasági tevékenység háttérét adó infrastruktúra színvonalát; az infrastrukturális feltételek meglétével javítani a település foglalkoztatási szerkezetét, növelni a vállalkozások jövedelemtermelő képességét; segíteni a helyi mezőgazdasági vállalkozások megerősödését; a település és a kistérség könnyebb és gyorsabb elérését segítő, a megye területfejlesztési tervében szereplő Békéscsaba-Medgyesegyháza út megépítése). A hosszú távú stratégiai célokat a rövidtávú célok megvalósításával érjük el (külterületi úthálózat javítása; az út mellett fekvő mezőgazdasági vállalkozások, illetve mezőgazdasági külterületek könnyebb megközelíthetősége; a kistérségi dinnyetermelő őstermelők- és vállalkozások értékesítésének segítése; a Békéscsaba-Medgyesegyháza összekötő út helyi előkészítése).

EREDMÉNYEK ÉS REGIONÁLIS, ÁGAZATI HATÁSOK

A projektnek a kistérségben jelentkező közvetlen hatásai emelendők ki (Dinnye szállításának egyszerűsítése, gyorsabbá tétele; a dinnye-értékesítés magasabb színvonalra emelése; a gazdák külterületi földjeinek jobb megközelíthetősége; együttes hatásként a település felértékelődése). A projekt gyengébb, közvetett hatásai csak hosszú távon jelentkeznek, nehezen számszerűsíthetők (Javulnak az értékesítés esélyei; újabb vállalkozások települhetnek a szilárd út mellé; javul az utca lakosságának életminősége; fejlődésre képes gazdaságok számának növekedése; a vidéki életminőség romlása megáll; csökken a fokozódó elvándorlás, elnéptelenedés). A tervezett beruházás olyan gazdasági növekedést, innovációt indíthat el, amely szinapszisként behálózva a térség gazdaságára jelentős hatást gyakorolhat. A mezőgazdasági termelés hatékonyabbá válik, a termékek feldolgozottsági szintje és minősége emelkedik, növekednek a piaci ismerek és az értékesítés lehetőségei, ezáltal a helyi jövedelemszerzés lehetőségei is. A gazdasági érték mellett igen figyelemre méltó a fejlesztés társadalmi és környezeti hatása, hiszen a vidéki lakosság életkörülményeinek javulásával az elvándorlás csökken, a vidéki értékek megóvása biztosított. Elindulhatnak olyan magán és egyéb beruházások, amelyeknek a hozzáadott értéke a közeli jövőben jelentkezik. Összességében a beruházás hozzájárul a gazdaság modernizálásához, a munkahelyteremtéshez, a környezetvédelem szempontrendszerének a gazdaságba történő integrálásához, a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növeléséhez és a szolgáltatás minőségének javulásához.

Szél Adrián
tanácsadó
Aditus Kft.

A határok nélküli Európa nem üres szólam

A Pálfi István európai néppárti képviselő által egy éve elindított „INTERREG 2005: új lehetőségek a határon átvélő kapcsolatokban” című konferenciasorozat október 7-én, Esztergomban ért véget. A Duna-parti település várának Lovagtermében megrendezett 12. konferenciára mintegy másfél száz polgármester érkezett az ország minden részéből, akiket Pálfi István, Meggyes Tamás helyi polgármester, Duka-Zólyomi Árpád szlovákiai néppárti képviselő, valamint Kiss-Rigó László püspök köszöntött.

A zárókonferencián Pálfi István elmondta: az Európai Unió Néppártja indította el pár évtizede a határmenti együttműködések magasabb formáját megvalósító közösségi kezdeményezéseket, amelyek a '90-es évek közepén kaptak nagyobb lendületet. A képviselő emlékeztetett arra: a hazai konferenciák elindításakor az volt a cél, hogy megértessék az önkormányzatokkal, kis és középvállalkozókkal, civil szervezetekkel, hogy a versenyképesség fenntartása érdekében a minél több pénz lehívásához újfajta együttműködésre van szükség a határok mindkét oldalán. Az első konferenciát Beregdarócon tartották, ott, ahol a legnagyobb volt a szükség a segítségnyújtásra. Kiderült: magyarországi felkarolás nélkül nem lehet sikeres a pályázat. A mindig valamilyen jelképes helyen megtartott konferenciáknak szomorú aktualitása volt: megszűnt vasútvonal (Nagykeréki), kettészakított város (Sátoraljaújhely), megye (Szabolcs-Szatmár-Bereg), felrobbantott hidak (Ipolydaróc), stb. Egyes helyeken – például Győr és Lenti – viszont már megvalósult sikeres pályázatokról számolhattak be a házigazdák. A rendezvényekre mindig meghívtak jeles külföldi előadókat, akik szintén sikeres projektek elkészültéről tájékoztatták a hazai résztvevőket. Így például a finn-orosz határ, illetve a bajor-cseh-osztrák határ mentén megvalósult közös projektekről értesülhettek a jelenlévők. A mostani, 12. konferenciát éppen a legjelképesebb helyen, az Esztergomot Párkánytól elszakított településen tarthatták meg. Pálfi István bejelentette: a jövőben átalakul az INTERREG, nagyobb finanszírozási lehetőség nyílik meg a határmenti együttműködésekben.

Meggyes Tamás, Esztergom polgármestere a város 30 ezer és a régió 200 ezer lakosa nevében köszöntötte a megjelenteket, egyúttal megköszönte térségre való odafigyelésüket is a néppárti képviselőnek. Hangsúlyozta: az itt lakók abban érdekeltek, hogy a merev határok mellett egyre nagyobb hangsúlyt kapjanak a határmenti együttműködések. Kiemelte még, hogy az európai parlamenti képviselők sokat tehetnek és tesznek is a történelmi zsákutcából való kijutásra. Példa erre a polgári kormány idején átadott Mária Valéria-híd.

Duka-Zólyomi Árpád néppárti képviselő felszólalásában elmondta: hosszú

időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy közösen gondolkodhassanak egymás fejlesztési elképzeléseiről. Örömet fejezte ki amiatt, hogy olyat élesztettek fel a polgármesterek, ami korábban egyet alkotott. Elkezdődhetett végre a régiók határon átvélő fejlesztése – szögezte le. Ehhez nagy segítséget nyújtottak az előcsatlakozási támogatások, amelyek odaítélésénél a szubsidiaritás elve a leginkább érvényesült. 2004. május elseje óriási jelentőséggel bírt a Kárpát-medencei magyarság számára, hiszen azóta természetes régiókról beszélhetünk. A cél a fejlesztési különbségek eltüntetése, amihez elengedhetetlen a határmenti együttműködés – tette hozzá. A határok nélküli Európa nem üres szólam – konstataulta a politikus aki a továbbiakban arról beszélt, hogy az Európai Unió a régiók Európája. Az EU az egyenlő lehetőségek esélyét jelenti, amit tehetséges polgármesterek lelkiismeretes munkája vihet sikerre – ecsetelte a szónok. A jövőben sokkal nagyobb pénzüsszegek állnak majd rendelkezésre, amelyeket fel kell használni a fejlesztési elképzelések megvalósítása érdekében – hangsúlyozta a képviselő. Mindennél fontosabb a vidék, a régió fejlesztése, amihez együttesen kell fellépni. Végezetül Vörösmartyt idézte: „Élni fog a nemzet, amely összetart!”

Jan Olbrycht az Európai Néppárt lengyel képviselője – aki Pálfi Istvánnal együtt az EP regionális fejlesztési bizottságában dolgozik – idén Innsbruckban Európai Unió-díjat kapott szakterületén elért munkájáért. Előadásában szólt a 2007-től beinduló új határmenti projektekről. Az átalakuló INTERREG területi együttműködést jelent majd határokon átnyúlva, illetve a nemzetek között.

A konferenciát összegző értékelésében Pálfi István bejelentette: a Néppárt elérte célját, a hazánkat körülvevő hét országhatárt körbejárva, létrehozhatják a „Héthatár” Egyesületet. Az erről szóló szándéknyilatkozatot mintegy negyven önkormányzati vezető írta alá, természetesen a néppárti képviselőkkel együtt. A Héthatár Kárpát-medencei Euró régiók Egyesületének célja a Magyarország és a szomszédos országok határmenti területein létrejövő térségi együttműködések összefogása.

Nyíró Gizella

Sátoraljaújhely, március 28. Pálfi István Manuela Bruckler, Surján László és Szamosvölgyi Péter polgármester társaságában

Esztergom, október 7. A szándéknyilatkozattal Meggyes Tamás, Schmitt Pál, Pálfi István és Tasó László

Győr, szeptember 15. Pálfi István és Szakász Imre megyei közgyűlési elnök, országgyűlési képviselő

Mohács, május 18. Schmitt Pál, Pálfi István, Hargitai János országgyűlési képviselő és Szemkő József polgármester társaságában

Kö z l e m é n y

Kö z l e m é n y az Ausztria-Magyarország INTERREG IIIA Program egyes intézkedéseinek felfüggesztéséről

Az Európai Unió határmenti térségek területi fejlődését és kiegyenlítését célzó INTERREG Községi Kezdeményezés IIIA Programok között az Ausztria-Magyarország INTERREG IIIA Program Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyékben az Európai Regionális Fejlesztési Alap forrásaiból és magyar költségvetési forrásból származó vissza nem térítendő támogatásokat tesz elérhetővé, összesen 2,65 milliárd forint értékben. Az Országos Területfejlesztési Hivatal Regionális Fejlesztés Operatív Program és INTERREG Irányító Hatósága által 2005. január 7-én közzétett pályázati felhívásra a pályázatok - a 3.2: *Mikro-projektek, beleértve a „people-to-people” tevékenységeket és a kísérleti kisprojekteket* intézkedés kivételével - a rendelkezésre álló pénzügyi keretek erejéig folyamatosan benyújthatók.

Az Irányító Hatóság örömmel állapítja meg, hogy a program keretében megvalósítható fejlesztések rendkívül népszerűek a pályázók körében, így az igények egyes intézkedések esetében meghaladták a rendelkezésre álló pénzügyi keret 90%-át. Ezért az Irányító Hatóság átmenetileg, további értesítésig a következő intézkedésekre a pályázatok benyújtásának lehetőségét 2005. október 21-én 14 órai hatállyal felfüggeszti:

- 1.1. Üzleti infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése és támogatása a határmenti térségben
- 1.2. Kis- és középvállalkozások együttműködésének fejlesztése valamint a határon átnyúló üzleti tevékenységekhez kapcsolódó tanácsadás
- 1.3. Idegenforgalom és szabadidő
- 2.1. Határon átnyúló közlekedési és telekommunikációs infrastruktúra fejlesztése
- 2.2. Közlekedésszervezés, tervezés és logisztika
- 4.1. A regionális munkaerőpiacok fejlesztése az EU bővítés kontextusában
- 4.2. Az együttműködés és infrastruktúra fejlesztése a oktatás, képzés és a tudomány terén
- 5.1. A természeti erőforrások kezelése, műszaki infrastruktúra és megújuló energiaforrások
- 5.2. Természet- és környezetvédelmi intézkedések, nemzeti és natúrparkok

Budapest, 2005. október 14.

ROP és INTERREG Irányító Hatóság

PPP mint megoldás

Az önkormányzati fejlesztések legnagyobb akadálya a forráshiány volt, a forráshiány jelenleg is, és a jövőben is a forráshiány lesz. Ez azonban nem leküzdhetetlen akadály. Az alábbi cikksorozatban azt kívánjuk bemutatni, hogy a köz- és a magánszféra eme speciális együttműködési formája milyen megoldásokat kínál a fejlesztésre fordítható pénzeszközök szűkösségének problémájára, milyen előnyök és milyen nehézségek és buktatók mellett. Kísérletet teszünk arra, hogy felvázoljuk egy PPP projekt megvalósításának alapjait, bemutassuk a megvalósítás feltételeit, annak menetét, a projektben résztvevők körét, azok speciális feladatait, valamint azt a különleges pénzügyi konstrukciót, amely elkülöníti ezt a fajta beruházási modellt a többitől.

Mi is az a PPP?

A PPP (Public Private Partnership) nem más, mint egy hatékonyság alapján történő feladat- és kockázatmegosztáson alapuló együttműködési modell, amelyben a köz és a magánszféra bizonyos szereplői vesznek részt, és amelynek célja valamely alapvetően közfeladat ellátására szolgáló létesítmény és/vagy intézmény létrehozása, fenntartása és annak üzemeltetése.

Egy PPP projekt minden esetben az állam oldaláról indul, hiszen az állami szektor a megrendelő, így az állam feladata elindítani a projektet azzal, hogy meghatározza, milyen szolgáltatást, milyen minőségben és mennyi ideig kíván igénybe venni, illetve az állam feladata a korábban már meghatározott szolgáltatás nyújtására versenyeztetési eljárásban kiválasztani a magánszektor egy, vagy több szereplőjét.

A PPP struktúrák lényeges sajátossága a hosszú távon való gondolkodás, hiszen a magánszektor szereplőinek csak úgy éri meg komoly összegeket fektetni egy közszolgáltatást ellátó létesítmény tervezésébe, kivitelezésébe és üzemeltetésébe, ha a befektetett összeg nemcsak, hogy megtérül, de az idő előrehaladtával hasznot is termel. A közsférának, az államnak pedig csak úgy éri meg a PPP struktúra alkalmazása, ha az ezzel járó költségei nem haladják meg jelentősen egy normál banki projekthitel költségeit. S miután az állam kiadása és a magánoldal haszna ugyancsak a projekt üzemeltetési szakaszában képződik, így a PPP projekteknél az állam a megvalósításon túl legalább 20–30 éves üzemeltetésre ad megrendelést.

Látható tehát, hogy a PPP a harmadik lehetőség, ha tetszik a harmadik út a közvetlen állami feladatellátás és a privatizáció között, s így olyan közfeladatok megvalósulását teszik lehetővé, amelyek létrehozásához alapvetően hiányoznak a költségvetési eszközök, források.

A köz- és a magánszféra ilyen típusú együttműködésére – bár már régóta lehet erről a modelltől hallani különböző honi konferenciákon, és olvasni mindenféle hazai szaklapban – gyakorlatai példaként jelenleg még főként külföldi beruházások említhetők, s ott is többségében az építőipar, az egészségügy, az úthálózat, a hulladékgazdálkodás és az energiagazdálkodás területéről. Ugyanakkor nem lehet pontosan meghatározni, hogy a közszolgáltatások mely köre látható el a PPP keretein belül, mivel a különböző PPP struktúrák fejlődése rendkívül dinamikus, szektoronként/projektenként folyamatosan változó konstrukciók, szerződésrendszerek jönnek létre és ezek mindegyike egyedi jellegzetességeket mutat.

De miért érdemes egyáltalán PPP struktúrákban gondolkodni, miért találták ki ezt a modellt? Azért, mert megoldást kínál néhány olyan problémára, amelyet másképpen nem lehetne különböző mellékhatások nélkül orvosolni. Ilyen például a beruházás költségeinek az előteremtése államadósság növekedés nélkül, a hatékonyságnövelés, a kockázatoptimalizálás, a nyújtandó szolgáltatás színvonalának emelése hasonló költség szint mellett, és még sok más apróbb előny, melyekről részletesen egy következő cikkünkben lesz szó.

PPP modellek

A PPP projektek többféleképpen csoportosíthatók. A legelterjedtebb elméleti csoportosítás eszerint állítható fel, hogy a magán szektor a projekt mely részét vállalja át. Eszerint alapvetően négy modellt különíthetünk el:

- DB (design and build) modell. Itt a magán szektor szereplői kizárólag a tervezési és az építési feladatokat látják el.
- DBO (design, build and operate) modell. Ez esetben a tervezés és a kivitelezés feladatain túl, a magán szereplő vállalja a létesítmény üzemeltetéséhez kapcsolódó feladatokat is.
- DBFO (design, build, finance and operate) modell. Ilyenkor a magán befektető részt vállal a projekt finanszírozásában is.
- Koncesszió.

Vannak azonban más típusú csoportosítások is. Ezek közül a legplasztikusabb talán az, ami aszerint kategorizálja a PPP projekteket, hogy a szereplők közötti együttműködés milyen mélységűvé válik. Ez a felosztás alapvetően öt különböző PPP modellt különböztet meg. Így, mint:

- *Üzemvezetési modell*, amelynek lényege, hogy a magán vállalatra csak valamely állami intézmény vezetését bízák, úgy, hogy az adott intézmény tulajdonjoga az államnál marad. Ez esetben az üzemeltetés az állami tulajdonú intézmény nevében és számlájára történik, így megmarad annak igen nagy befolyásolási lehetősége.

- *Üzemátengedési modell*. Ennél az esetben az intézmény tulajdonjoga ugyancsak a közsféránál marad, azonban úgy, hogy az üzemeltetés a megbízott magánvezető nevében és számlájára történik, ennek ellenére azonban nagy marad a közsféra befolyásolási lehetősége. Hátránya ennek a modellnek, hogy nem erősíti az innovációs és a költségcsökkentési hajlamot.

- *Kooperációs modell*, amelynek meghatározó mozzanata, hogy az adott közszereplő közös társaságot alapít valamely magán céggel, de úgy, hogy azért a közsféra többségi tulajdona (minimum 51%) megmarad, amelyből az következik, hogy a közszereplőnek csak részesedése erejéig van befolyása a társaságra. Az intézmény vezetését a legtöbb esetben a magánszereplő vállalja szerződés alapján, amelyben egzakt módon lefektetik a nyújtani kívánt szolgáltatásokat, a térítéseket és a nyereségrészesedést.

- *Koncessziós modell*, ahol egy magán szervezet jogot kap rá, hogy egy köztulajdonban lévő létesítményt használjon, illetve, hogy ott szolgáltatást nyújtson. Ez esetben a bevételek teljes egészében a magántársasághoz folynak be, így elég csekély a közsféra befolyásolási képessége. Ezzel párhuzamosan azonban a kockázatokat is az üzemeltető kénytelen viselni. A kommunális szervnek kizárólag inszolvenca esetén kell belépnie és helyt állnia.

- *Üzemeltetői modell*. Ez esetben nincs közös társaság, az üzemeltetés szerződés alapján történik, de oly módon, hogy a bár az intézmény tulajdonjoga a közsféránál marad, annak üzemeltetése teljes egészében a magán szereplő számlájára és annak kockázatára történik. Itt a közszereplő befolyását, szerződés rögzíti, mint ahogy azt is, hogy ennél a modellnél a refinanszírozás a kommunális szerv részéről történik.

A gyakorlatban ezek a modellek meglehetősen ritkán jelennek meg tisztán. Általában az a jellemző, hogy egy-egy PPP projektben a különböző modellek különböző jellemzői annak megfelelően keverednek, hogy mennyire erős az együttműködő felek érdekérvényesítési potenciálja, vagyis hogy mennyire tudják a saját érdekeiknek megfelelően lefolytatni a tárgyalásokat, és megkötni az egész projektet alapjaiban meghatározó szerződéseket.

Hetyey Gábor

TÁJÉKOZTATÓ A MAGYAR VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI ALAPÍTVÁNY (MVA) ÚJ PROGRAMJAIRÓL

Nyerő Üzlet - Az Év Legjobb Üzleti Terve

A Magyar Rádió Rt., a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (MVA) és a Corvinus Nemzetközi Befektetési Rt. 2005. augusztusában pályázatot hirdetett „Nyerő Üzlet - Az Év Legjobb Üzleti Terve” címmel. A program elindításának háttérében az állt, hogy a Kossuth Rádió Vállalkozásklinika című műsorának 2005. szeptemberében új rovata indult Nyerő Üzlet címmel, amely az év legjobb üzleti tervét kívánja megtalálni. A kiíró szervezetek vállalkozásfejlesztési szakembereiből álló szakmai zsűri által életképesnek és fantáziadúsnak ítélt ötleteket a vállalkozók a rovatban bemutathatják. Ezen ötletek közül a hallgatók választják ki a legjobbat, amely elnyeri a 4 millió forintos fődíjat. A kiírók a pályázati programot 2006. januárjában is meghirdetik majd és abban részt vehet minden nagykorú, magyar állampolgárságú magánszemély, valamint magyarországi székhellyel rendelkező működő, illetve indítani szándékozott egyéni és társas mikro- és kisvállalkozás. A pályázati formanyomtatvány kitöltésén kívül a pályázónak a megvalósítani kívánt vállalkozói ötletről üzleti tervet kellett készítenie. A vállalkozói ötlet bármilyen tárgyú lehet, egyedüli kikötés, hogy nem irányulhat jogszabályba ütköző, valamint a közérdeket sértő, illetve erkölcsileg aggályos cél megvalósítására.

Közép-Európai Vállalkozói Tudásközpont

A Közép-Európai Vállalkozói Tudásközpont-projekt keretében az MVA kompetencia-központ kialakítását tűzte célul. A projekt missziója egy olyan új, innovatív intézmény felállítása, amelynek révén az MVA alkalmas arra, hogy az Európai Unió csatlakozást követően megőrizze, növelje szerepét a magyarországi mikro-, kis- és középvállalkozói szektor fejlesztésének területén. Ezen kívül a program célja, hogy az MVA közép-kelet-európai regionális vállalkozásfejlesztési központként kiterjessze tevékenységét. A központ kialakítása révén kiváló lehetőség nyílik az Európai Unióhoz már csatlakozott országok és a még csatlakozni kívánó országok közötti információ- és tapasztalatcsere elősegítésére. A tapasztalatok megosztása nagyban hozzájárulhat a fejletlenebb országok felzárkóztatásához, hiszen megkönnyíti ezen országok számára a helyes fejlesztési stratégia kiválasztását és véghezvitelét. A partnerországok hasonló tapasztalataiból okulva elősegíthető a vállalkozói kedv erősítése a hátrányosabb régiókban is, valamint a már meglévő vállalkozások motiválása a hátrányos helyzetű személyek fokozottabb mértékű foglalkoztatása céljával. Az MVA tervei szerint a Tudásközpont számos színvonalas vállalkozásfejlesztési programnak ad majd otthont, így többek között képzési, tanácsadási programok, hazai és nemzetközi konferenciák színhelye lesz. A Tudásközpont tevékenységének fókuszában a magyarországi mikro- és kisvállalkozások, valamint a vállalkozni vágyók támogatása áll majd, egyúttal a szakmai szövetségek, az érdekképviselői szervezetek, a kamarák és a kormányzat irányában élénk kezdeményező szerepet tölt be. A Tudásközpont részben inkubátorházként működik majd, helyet biztosítva a vállalkozások számára tevékenységük folytatásához. Az inkubátorház funkció keretében elindul a kis iroda program, amellyel az állandó helyiséget nem igénylő vállalkozások számára is biztosíthatók az irodatechnikai szolgáltatások. A Tudásközpont egyúttal az MVA átalakított, kibővített MyWeb nevű informatikai programjának központjaként is működik majd. Széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszere révén a Tudásközpont tevékenesen hozzájárulhat az uniós csatlakozást követően jelentősen átalakult hazai piacon a vállalkozói versenyképesség eléréséhez és megőrzéséhez. Kiemelt fontosságú a közép-kelet-európai térségben létrejött szoros szakmai együttműködés, a hazai vállalkozások számára megbízható információk, partnerek közvetítésének lehetősége. A Tudásközpontnak helyet adó épület Budapest jól megközelíthető részén helyezkedik el. A központ kialakításának munkálatai jelenleg is folyamatban vannak és a Tudásközpont jövő év elején nyitja meg kapuit. A program iránt érdeklődők, partneri kapcsolatok kialakítását kezdeményezők jelentkezését az MVA alábbi elérhetőségeinek bármelyikén fogadja.

Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113., Tel.: 06-1/481-4600, Fax.: 06-1/481-4601

E-mail: info@mva.hu, Web: www.mva.hu

A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (NVT) és végrehajtásának helyzete

Az NVT célja, illeszkedése Magyarország fejlesztési terv-rendszerébe

A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv¹ (NVT) az EMOGA Garancia-részből finanszírozott vidékfejlesztési intézkedések keret-dokumentuma. A Terv - az ugyancsak az FVM tárca felelősségi körébe tartozó, az EMOGA Orientációs-részből finanszírozott AVOP-pal együtt - része az uniós és nemzeti társfinanszírozással 2004-2006 között megvalósuló fejlesztések stratégiai dokumentumához, a Nemzeti Fejlesztési Tervhez (NFT) kapcsolódó terv-rendszernek. Az NVT - illeszkedve fenti dokumentumok cél-rendszeréhez és intézkedéseire -, 7+1 vidékfejlesztési intézkedés hazai végrehajtását foglalja egységes keretbe. Kijelöli a vidéki területek fenntartható fejlődését szolgáló célokat, prioritásokat, tartalmazza az egyes intézkedések végrehajtásának részletes szabályait.

Az NVT céljai a jogcímek tükrében

• Agrár-környezetgazdálkodás

Az agrár-környezetgazdálkodási támogatások öt éves periódusra vállalt, különböző környezetkímélő módszerek alkalmazásáért nyújtott ösztönző támogatások. A támogatás célja a jövedelemvesztés és többletköltségek kompenzálása, valamint legfeljebb 20% ösztönző támogatás. Az intézkedés 4 célprogramon keresztül valósul meg (*Agrár-környezetgazdálkodási alaprogram, Integrált növénytermesztési célprogram, Ökológiai gazdálkodási célprogram, Környezetileg Érzékeny Területek programja*).

• Kedvezőtlen adottságú területek támogatása

Célja: kompenzáció nyújtása a kedvezőtlen természeti adottságú területeken gazdálkodók számára. A támogatás segíti a mezőgazdasági tevékenységek és földhasználat fenntartását, a kultúrallapot kialakítását a tájfenntartó tevékenységek révén.

• Mezőgazdasági területek erdősítése

Célja: a mezőgazdasági szerkezet-átalakítás elősegítése, az erdőterület mennyiségi növelése, minőségi javítása és közérdekű védelmi funkciójának fejlesztése. A jogcím keretében erdőtelepítésre, ápolásra, illetve az erdősített területeken kieső jövedelem pótlására vehető igénybe támogatás.

• Korai nyugdíjazás

A támogatás célja az idősebb, tartós egészségi, gazdasági nehézségekkel küzdő gazdálkodók méltányos kompenzáció útján történő kivezetése a kényszergazdálkodásból oly módon, hogy egyben a gazdálkodás racionális folytatása is megvalósuljon. A korai nyugdíj igénybe vételének feltétele a gazdálkodás beszüntetése és a gazdaság ellenőrzött körülmények közötti átadása. A Terv a jogcím bevezetését 2006-tól irányozza elő.

• Az Európai Unió környezetvédelmi, állatjóléti és -higiéniai előírásainak való megfelelés elősegítése

Célja: segíteni a gazdálkodókat, hogy megfeleljenek az EU környezetvédelmi, állatjóléti- és higiéniai követelményeinek az uniós jogszabályokban meghatározott időpontig. A Terv két alintézkedést irányoz elő: I. Környezetvédelmi alintézkedés (a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezés elleni védelme a

nitrátérzékeny területeken), II. Állatjóléti és állathigiéniai alintézkedés.

• Szerkezetátalakítás alatt álló, félig önálló gazdaságok támogatása

A jogcím célja a szerkezetváltás, a gazdaságok árutermelővé válásának segítése. Az intézkedés célcsoportjai az alacsony tőke erejű, viszonylag kis területen gazdálkodó, de segítséggel fejlődésre képes termelők.

• Termelői csoportok létrehozásának és működésének támogatása

Az intézkedés arra irányul, hogy a piaci viszonyoknak erősen ki szolgáltatott gazdálkodókat termelői csoportok létrehozására és működtetésére ösztönözze. Az egyéni gazdálkodók így érvényesíthetik a koncentrált piaci megjelenés előnyeit az anyag- és eszközbeszerzések, termékértékesítések, a termékek piaci előkészítése, a piaci információs rendszer, továbbá nagy értékű termelőeszközök üzemeltetése során.

• Technikai segítségnyújtás

Az intézkedés az NVT hatékony lebonyolítását segíti elő és biztosítja a Program megvalósítása során szükséges technikai segítség pénzügyi forrásait.

Az NVT finanszírozása

Az NVT jogcímeinek támogatása - az EMOGA Garancia-részből felhasználásának szabályai szerint - *kérelem* útján elnyerhető, a jogcímek sajátosságainak megfelelően különböző, döntően öt évre vállalt kötelezettségek alapján kifizetésre kerülő, jellegét tekintve *normatív támogatás*. A támogatás társfinanszírozással történik: 80 % az uniós és 20 % nemzeti forrás. Az NVT 2004-2006. között rendelkezésre álló forrása összesen mintegy 159 milliárd Ft, 127 milliárd Ft az uniós, 32 milliárd a nemzeti forrás. A kérelmeket a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal megyei kirendeltségeihez, illetve a mezőgazdasági területek erdősítése jogcím esetében az Állami Erdészeti Szolgálatához kell benyújtani.

Az NVT végrehajtása

Az NVT-t az EU Bizottság 2004. július 20-án fogadta el, a *kérelmek befogadása* 2004 őszétől lépcsőzetesen, jogcímenként külön-külön meghirdetve folyt a következők szerint: agrár-környezetgazdálkodás: október 15-november 26., kedvezőtlen adottságú területek: október 15-november 26., mezőgazdasági területek erdősítése: szeptember 15- október 15. (a jogcím - a 2004. évi forrás terhére - 2005. január 15-31. között a nagy érdeklődésre és az erdőtelepítés sajátosságaira tekintettel ismét meghirdetésre került), EU környezetvédelmi, állatjóléti és -higiéniai előírásainak való megfelelés: november 1-2005. április 30., termelői csoportok felállítása és működése: november 1-30., szerkezetátalakítás alatt álló félig önálló gazdaságok: október 11-november 30.

2005-től az eljárásrend szerint a *támogatási kérelmek* és a *kifizetési kérelmek* beadása-befogadása már elkülönül egymástól és jogcímenként a következők szerint folyik: agrár-környezetgazdálkodás: támogatás-meghirdetésre a 2004-ben

¹ A dokumentum teljes címe: Nemzeti Vidékfejlesztési Terv az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap (EMOGA) Garancia-részből Intézkedéseire. Kihirdetve: 137/2004. (IX.18.) az FVM rendelet

beérkezett, a három évre rendelkezésre álló keretösszeget 3-4-szeresen meghaladó igény miatt nem kerül sor. Kedvezőtlen adottságú területek: támogatási kérelmek befogadása május 1-31., kifizetési kérelmek befogadása; mezőgazdasági területek erdősítése: támogatási kérelmek befogadása június 1-július 31., valamint augusztus 8-október 31. (utóbbi: a belvízkárok miatt korábban el nem végezhető, ugyanakkor a támogatás feltételét képező termőhelyi vizsgálatok miatt), a kifizetési kérelmek befogadása február 1-június 15.; EU környezetvédelmi, állatjóléti és -higiéniai előírásainak való megfelelés: támogatási kérelmek befogadása április 30-ig folyamatos, kifizetési kérelmek befogadása 2005. december 1-2006. április 30.; termelői csoportok felállítása és működése: támogatási kérelmek befogadása augusztus 1-31., kifizetési kérelmek befogadása május 31-június 30.; szerkezetátalakítás alatt álló félig önálló gazdaságok: támogatási kérelmek befogadása július 1-31., kifizetési kérelmek befogadása július 1-31.

Feldolgozottság, kifizetés

Az *agrárkörnyezet-gazdálkodás* alapprogramra és célprogramokra 2004-ben összesen 32 683 kérelem érkezett. A kérelmek által lefedett terület illetve érintett állatlétszám: 1 957 063 hektár, illetve 62 490 db. A kérelmek alapján számított támogatási igény mintegy 296 millió euró. Az NVT-ben rendelkezésre álló keret: 83,39 millió euró. Az elutasított kérelmek száma 6490 db, 1701 kérelmet visszavontak. 24 487 db a támogatott kérelem, amelyek összes forrásigénye 177,38 millió euró. Az agrár-környezetgazdálkodás jogcím-kérelmek igen nagy száma, a feldolgozás időigénye és a kifizetés feltételrendszere (helyszíni ellenőrzés) rendkívül feszített munkaterhet jelent az MVH számára, kifizetés 2005. október közepéig nem történt.

A *kedvezőtlen adottságú területek* jogcímre 2004-ben 5756 kérelem érkezett, a kérelmek által lefedett terület 213 738 hektár, a számított támogatási igény mintegy 8,81 millió euró. Az NVT-ben rendelkezésre álló támogatási keret 24,71 millió euró. Az MVH 334 db kérelmet utasított el, 98 kérelmet visszavontak. A támogatott kérelmek forrásigénye 8,9 millió euró. A kifizetések előkészítése folyamatban van.

2005-ben a kedvezőtlen adottságú területek jogcímre további 736 db támogatási kérelem érkezett, amelyek összesen mintegy 25 000 hektár területre vonatkoznak. Folyamatban van a támogatási igények rögzítése, előzetes jóváhagyása.

A *mezőgazdasági területek erdősítése* jogcímre 2004-ben 936 kérelem érkezett, amelyek 8300 hektár területet fednek le, a kérelmek alapján számított támogatási igény mintegy 13,85 millió euró. Az NVT-ben rendelkezésre álló keret: 20,09 millió euró. Az elutasított kérelmek száma 46 db, 42 kérelmet visszavontak, a támogatott kérelmek száma 848, amelyek forrásigénye 14,35 millió euró. 2005-ben megkezdődtek a kifizetések, ezidáig 348 db kérelem kifizetése valósult meg, a kifizetett összeg mintegy 1,1 Md Ft. A 2005-ben beérkezett támogatási kérelmek száma 1338+57 db, amelyek 14 095+475 hektár területet fednek le. Folyamatban van a kérelmek rögzítése.

A *szerkezetátalakítás alatt álló, félig önálló gazdaságok* támogatása jogcímre 2004-ben 1031 kérelem érkezett, a kérelmek alapján számított támogatási igény 730 ezer euró. Az NVT-ben rendelkezésre álló keret: 4,21 millió euró. 313 kérelmet utasítottak el, 7

kérelmet visszavontak. 690 db kérelem kifizetése valósult meg, 169,7 millió Ft értékben.

A 2005. évben beadott támogatási és kifizetési kérelmek (440 db és 683 db) feldolgozása folyamatban van.

A *termelői csoportok* támogatási jogcímre 2004-ben 9 db kérelem érkezett, mintegy 656 ezer euró számított támogatási igénnyel. Az NVT-ben rendelkezésre álló keret: 7,6 millió euró. Két kérelmet utasítottak el, a hét kérelemre kifizetett összeg 108,7 millió Ft.

2005-ben 150 támogatási kérelmet adtak be, folyik a feldolgozásuk.

Az *EU környezetvédelmi, állatjóléti és -higiéniai előírásainak való megfelelés* jogcímre 1035 kérelem érkezett a számított támogatási igényük 25,53 millió euró. Az NVT-ben rendelkezésre álló keret: 52,75 millió euró. Folyik a kérelmek feldolgozása, 1015 a rögzített kérelem, 29 db áll hiánypótlás alatt, 31 kérelmet elutasítottak, 16 db-ot visszavontak, 437 az előzetesen jóváhagyott kérelmek száma.

Összességében az elmúlt egy év tapasztalatai alapján megállapítható: összefüggésben a jogcím jellegével, továbbá azzal, hogy a társfinanszírozású programokat megelőzően az egyes jogcímek „bevezetettsége” milyen mértékű volt a gazdálkodók körében, illetve az intézményrendszer milyen mértékben készült fel a támogatás végrehajtására, az egyes jogcímek végrehajtásában jelentős különbségek vannak.

Gazdálkodói körökben rendkívül nagy az érdeklődés az agrár-környezetgazdálkodás jogcím iránt, amelyben jelentős a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program katalizáló szerepe. Ugyanakkor az NVT-nek a jogcímhez kapcsolódó eljárásrendje rendkívül összetett feltételrendszert szab, amelynek teljesítése időben „elhúzza” a kifizetéseket. A kedvezőtlen adottságú területek támogatása esetében a tapasztalatok alapján módosításra szorul a jogosult területek lehatárolásának módszertana, a felülvizsgálat folyamatban van. A mezőgazdasági területek erdősítése jogcím sikerességében jelentős szerepe van az elmúlt évtizedekben működő erdőtelepítési támogatásnak. Egyaránt felkészültek a gazdálkodók és a nagy múltú erdészeti intézményrendszer. Az EU környezetvédelmi, állatjóléti és -higiéniai előírásainak való megfelelés jogcím esetében a támogatási kérelem-benyújtás első határideje ez év első negyedév vége volt, a gazdálkodók lényegében most kezdik felismerni a lehetőségeket. Az előrelépés érdekében jelentősek az erőfeszítések a tájékoztatásban és a szaksterű megvalósítás segítségével. A szerkezetátalakítás alatt álló, félig önálló gazdaságok jogcím jellegét tekintve egyszerű, nem állítja nehezen teljesíthető feladatok elé sem a gazdálkodót, sem az adminisztrációt. Ugyanakkor a tapasztalatok alapján a jogcím célrendszerének újragondolása szükséges. A termelői csoportok az utóbbi hónapok legsikeresebb támogatási jogcíme. A kezdeti előkészületek nyomán nagyságrendekkel megnőtt a kérelmek száma.

A figyelemfelhívást, a gazdálkodók szakmai ismereteinek elmélyítését az Irányító Hatósági Főosztály és a felelős szakterületek által szervezett előadásokon, képzéseken túl, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal megyei kirendeltségeinek munkatársai, valamint a falugazdászok és a szakhatóságok együttműködése a gazdálkodókkal, továbbá a technikai segítségnyújtás támogatásból jelenleg országosan beinduló NVT tanácsadói hálózat segíti.

Mohácsy Gabriella

FVM

Irányító Hatósági Főosztály

A Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program eredményei

A Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program (KIOP) 111 milliárd forintos (3 éves) keretét év végére várhatóan teljesen sikerül lekötni a pályázatás rugalmasságát célzó intézkedések eredményeképpen. *Csizmadia István*, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium KIOP Főosztályának közelmúltban kinevezett vezetője fő céljának a - még nyitott ablakokban folyó - pályázatás még gördülékenyebbé tételét, a kedvezményezettek hatékony segítségét tekinti. A 2004-2006 között rendelkezésre álló keretből még mintegy 10,3 milliárd forint vár gazdára. A szeptemberben beérkezett, s így még el nem bíralt igények ezt az összeget igencsak lefedik. Az utolsó pillanatban hajrázók számára jó hír, hogy amennyiben a most elbírálás alatt álló összes projekt támogatásra méltónak bizonyulna, még akkor is elérhető marad 1-1,5 milliárd forint az „Energiagazdálkodás környezetbarát fejlesztése” című intézkedés (KIOP-1.7) keretében.

- Augusztus 8-án kezdte meg munkáját a GKM KIOP főosztályának élén. Mivel foglalkozott korábban?

- Közvetlenül ezt megelőzően a tárca EU Fejlesztési Alapokért Felelős Helyettes Államtitkárság titkárságvezetőként tevékenykedtem, korábban pedig a szállítmányozás és logisztika területén dolgoztam, különböző feladatokat végezve. Ennek ellenére az új megbízás nem volt teljesen idegen számomra, hiszen a logisztika ezer szállal kötődik nemcsak az infrastruktúrához, hanem - például az inverz logisztika vagy a bioüzemanyag-előállítás összefüggésében az agrárlogisztika

révén - a fenntartható fejlődéshez is. A környezetvédelem egészében véve is egyre fontosabb a szigorodó jogszabályi előírások miatt.

- Mit tekint fő feladatának a Főosztály vezetőjeként?

- Egy már kidolgozott és alapjában véve „sínen lévő” program vezetését kellett átvennem, tehát alapvető változtatásokat nem kellett végrehajtani. Egy olyan pillanatban kerültem a főosztály élére, amikor a pályázati keretek nagy részét már sikerült lekötönni. Éppen ezért legfontosabb feladatommak azt tekintem, hogy a már elindított projektek - a szabályosság maradéktalan teljesülése mellett - a lehető leggyorsabban és leghatékonyabban haladjanak előre.

- Legutóbb augusztus 31-én döntöttek újabb támogatások odaítéléséről. Összegeznél, hogy áll a Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program?

- Valóban, jó egy hónappal ezelőtt öt környezetvédelmi témakör pályázatra ítéltünk meg támogatást, összesen 3,2 milliárd forint értékben. Így 51 környezetvédelmi (ebből 17 energetikai) és 18 közlekedési projekt támogatására tett javaslat alapján a KIOP Irányító Hatóság vezetője 49 környezetvédelmi (ebből 17 energetikai) és 18 közlekedési pályázatot ítélt támogathatónak szeptember elsejéig. Azóta - október 4-ig - tovább nőtt a projekt kiválasztó bizottságok javaslatára támogatható projektek száma (egy energetikai beru-

1. sz. táblázat

Az Irányító Hatóság által megítélt támogatás:

2005.09.01-2005.10.04

	2005.09.01		2005.10.04		változás	
	db	Ft	db	Ft	db	Ft
KVVM FI	32	32 876 119 581	34	33 753 013 581	2	876 894 000
EK KHT	17	2 415 913 598	17	2 415 913 598	-	0
Környezetvédelem összesen:	49	35 292 033 179	51	36 168 927 179	2	876 894 000
Főúthálózat	17	55 868 633 688	17	55 500 585 651	-	-368 048 037
Környezetbarát közlekedés	1	7 025 090 000	1	7 025 090 000	-	0
Közlekedés összesen:	18	62 893 723 688	18	62 525 675 651	-	-368 048 037
végrehajtás	22	765 093 093	24	771 803 093	2	6 710 000
kommunikáció	16	1 240 778 250	16	1 240 778 250	-	0
TA összesen:	38	2 005 871 343	40	2 012 581 343	2	6 710 000
KIOP összesen	105	100 191 628 210	109	100 707 184 173	4	515 555 963

2005.10.04-i EMIR adatok szerint:

Formailag megfelelt

(projekt kiválasztó bizottságok által értékelhető)

pályázatok támogatási igénye:

207,556 milliárd forint

Az irányító hatóság vezetője elé került pályázatok szerinti

összes támogatási igény:

199,616 milliárd forint

Formai bírálaton már átesett, de még döntésre váró pályázatok

szerinti összes támogatási igény:

7,940 milliárd forint

Szabad keret:

10,263 milliárd forint

Formai bírálaton már átesett, de még döntésre váró pályázatok

szerinti összes támogatási igény:

7,940 milliárd forint

„Szabad keret”, ha minden bírálat alatt álló projekt

támogatást nyer el:

2,323 milliárd forint

- ebből energia

1,483 milliárd forint

házásnak köszönhetően) és két környezetvédelmi beruházás révén az irányító hatóság vezetője által megítélt támogatások száma is.

A KIOP keretében a 2004-2006-os időszakra összesen 111 milliárd forint használható fel, s ebből eddig - mint az 1. sz. táblázatból látható - már valamivel több, mint 100 milliárd forintot sikerült lekötöni. Emellett további pályázatok is elbírálásra várnak, ezért - a pályázatok beérkezésének eddigi üteme alapján - arra számítunk, hogy év végére teljesen lekötjük a rendelkezésre álló keretet. A 25%-os áfakulcs 2006-tól hatályba lépő csökkenése segít, hogy a még nyitott pályázati ablakokat - hacsak a beérkező pályázatok száma drasztikusan nem emelkedik - egyelőre ne csukjuk be. A KIOP-ban jellemző központi projektek támogatására kötött szerződéseket - az áfa kulccsal együtt csökkenő támogatástartalom miatt - módosítani kell, akárcsak azokat a szerződéseket, amelyeket a támogatott beruházásokhoz kiírt és sikerrel lezárt közbeszerzési eljárások eredményeképpen csökkenő áraknak köszönhetően módosítunk. A 2. sz. táblázatban megfigyelhető, hogy a KIOP támogatási szerződésállománya a közbeszerzés miatt csökkenhet (ld.: a „Főúthálózat műszaki színvonalának fejlesztése” című intézkedés).

- Hogyan állnak a környezetbarát közlekedési infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatos projektek?

- Az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság a közelmúltban adott be - központi projektként - egy pályázat-módosítást a gönyüi kikötő infrastruktúrájának továbbfejlesztésére. A már támogatott projekt keretében egy vasúti sínpár épül meg a jelenleg kizárólag közúton megközelíthető kikötőig, illetve a kibővített projekt keretében a partfalig. Mindez megeremtheti a feltételeket a környezetbarát trimodális logisztikához. Ezen kívül egy elővárosi közlekedési projektcsomagunk is van, amely a Kelenföld-Érd közötti vasútvonal egyes állomásainak rekonstrukcióját, valamint a vasúti-közúti kereszteződések korszerűsítését tartalmazza.

2. sz. táblázat

Az Irányító Hatóság által megkötött szerződések:

2005.09.01-2005.10.04.

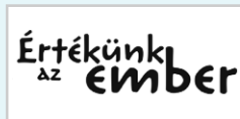
	2005.09.01		2005.10.04		változás	
	db	Ft	db	Ft	db	Ft
KVVM FI	18	24 562 619 581	22	28 748 902 581	4	4 186 283 000
EK KHT	10	1 493 873 421	10	1 493 873 421	-	0
Környezetvédelem összesen:	28	26 056 493 002	32	30 242 776 002	4	4 186 283 000
Főúthálózat	17	55 868 633 688	17	55 500 585 651	-	-368 048 037
Környezetbarát közlekedés	1	7 025 090 000	1	7 025 090 000	-	0
Közlekedés összesen:	18	62 893 723 688	18	62 525 675 651	-	-368 048 037
végrehajtás	22	765 514 973	24	771 803 093	2	6 288 120
kommunikáció	16	1 180 778 250	16	1 240 778 250	-	60 000 000
TA összesen:	38	1 946 293 223	40	2 012 581 343	2	66 288 120
KIOP összesen	84	90 896 509 913	90	94 781 032 996	6	3 884 523 083

ESZA Európai Szociális Alap
Nemzeti programirányító iroda
Társadalmi szolgáltató Kht.

Foglalkoztatáspolitikai
és Munkaügyi Minisztérium

Humánerőforrás-
fejlesztési Operatív Program

A vállalkozói készségek és a munkavállalók alkalmazkodóképességének fejlesztését célzó képzések támogatása (HEFOP/2005/3.4.1)

- a HEFOP keretében pályázat útján megvalósított program

A PÁLYÁZATOK ELSŐ ÉRTÉKELÉSI KÖRÉNEK EREDMÉNYEI

2005. szeptember

A PÁLYÁZATOK MEGHIRDETÉSÉNEK IDŐPONTJA:

2005. április 29.

BEADÁSI HATÁRIDŐ:

A pályázatokat a kiírás felfüggesztésének időpontjáig, de legkésőbb 2006. december 31-ig lehet benyújtani.

A PÁLYÁZAT RÖVID ÖSSZEFOGLALÓJA:

Az alkalmazottak és vállalkozások versenyképességének fokozása érdekében a HEFOP/2005/3.4.1 pályázat olyan képzési programokat támogat, melyek fejlesztik a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – alkalmazkodó képességét.

A pályázaton indulhat minden Magyarországon bejegyzett, tényleges tevékenységet folytató gazdasági társaság, egyéni vállalkozó. A támogatást az alkalmazásukban lévő munkavállalók képzésére vehetik igénybe.

A teljes támogatási keret 7 milliárd forint, a támogatás formája vissza nem térítendő támogatás. Egy nyertes pályázó legalább 1, legfeljebb 50 millió forint támogatást igényelhet.

A pályázatokban meghatározott önerőt kell biztosítani, ennek mértéke a képzés típusától függően 10% és 65% között mozog.

Az Európai Unió szabályozás értelmében ún. általános és/vagy szakosított képzésekre lehet pályázni.

A PÁLYÁZATTAL KAPCSOLATOS ADATOK: HEFOP/2005/3.4.1

Az első értékelési kör eredményhirdetésének dátuma **2005. szeptember 20.**

2005. június 21-ig beérkezett pályázatok száma **34 db**

ebből támogatott pályázatok száma **23 db**

rendelkezésre álló keretösszeg **7 000 000 000 Ft**

beérkezett támogatási igény **295 590 024 Ft**

az első értékelési körben nyertes pályázatok támogatási összege **168 460 633 Ft**

támogatási intenzitás **Az önerő mértéke az elszámolható költségek 10-65%-a**

AZ ELSŐ ÉRTÉKELÉSI KÖRBE TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLŐ NÉHÁNY PROJEKT RÖVID BEMUTATÁSA

ALVEOLA COSMETIC KERESKEDELMİ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

Széleskörű képzések az Alveolánál

A kozmetikai és fodrászati termékek forgalmazásával foglalkozó cég tevékenysége a vállalat létrejötte óta folyamatosan fejlődött, bővült. A gyors ritmusú kereskedelmi fejlődés eredményeképpen egyre nagyobb igény merült fel arra, hogy az értékesítési munkatársak és a területi képviselők ne csak a termékekről kapjanak folyamatos képzést, hanem olyan általános továbbképzésben is részesüljenek, amely a cégnél a racionalizált munkaszervezetben való munkavégzést biztosítja. Ennek megfelelően az elkövetkező időszakban a marketing, a kereskedelem-fejlesztés és értékesítés, export tevékenységhez kapcsolódóan az angol nyelvtudás, és a számítástechnikai háttér fejlesztésével egyidejűleg a számítástechnikai tudást és végzettséget biztosító képzéseket terveznek megvalósítani.

DELTA-TECH MÉRNÖKI IRODA KFT.

EU minőség hazai képzéssel

A cég saját tervezésű gépek és szerelősorok tervezését és kivitelezését végzi egyedi megrendelői igényeknek megfelelően. A vállalatnál - az EU csatlakozással kibővült piacon szükséges minél magasabb színvonalú teljesítmény érdekében - mind a vezetők, mind az alkalmazottak esetében a képzéssé vált a humán erőforrás fejlesztése. A képzés három fő területre irányul: az EU piacon történő üzletkötés és helytállás érdekében nyelvi képzésre, a még szélesebb körű megrendelői igények kielégítésének biztosítására szervezési és vezetési, valamint pénzügyi vezetési továbbképzésre, és végül szakmai továbbképzésre a megrendelői igényekhez igazodó legkorszerűbb technológiai elvárások figyelembevételével. A képzések eredményeképpen mind a cég vezetése, mind az alkalmazottak képesek lesznek uniós szintű versenyképességet megteremtésére.

L-CONT BIZTONSÁGTECHNIKA KFT.

Versenyképesség növelése képzésekkel

A vállalkozás fő tevékenysége a vagyonvédelmi rendszerek tervezése, kivitelezése és karbantartása. A vállalkozás az elmúlt évek alatt folyamatosan bővült. A jórészt korrekt üzleti ajánlatokra és bizalomra épülő szakmában egyre több a vetélytárs, ezért ahhoz, hogy a versenyképességüket, piaci pozíciójukat megőrizzék, sőt javítsák, folyamatosan gondolkodni kell azon, hogyan léphetnének előre. Ebben az időszakban a legfontosabb fejlődési pontnak a humán erőforrás fejlesztését látják, tervszerű képzésekkel és továbbképzésekkel, melyek két területre irányulnak. A vezetők szintjén a megnövekedett feladatok, bővült piac és a munkacsoportok számának gyarapodása indokoltá teszi egy vállalkozástervezés és fejlesztésképzési programon való részvételt ahhoz, hogy a cégirányítás lépést tartson a potenciális versenytársakkal. A munkatársak szintjén elsősorban a szervezeti felépítéssel és a hatékony működéssel összefüggő továbbképzésre van szükség. Ezekkel a képzésekkel tovább javítható a munkatársak értékesítési és szolgáltatási tevékenységének szintjén a versenyképességük is.

PRO-TOUR KERESKEDELMİ ÉS VENDÉGLÁTÓ KFT.

Környezeti alkalmazkodást elősegítő általános képzés szálloda-tulajdonosoknak, dolgozóknak

A szervezet szálláshely szolgáltatás keretében 3 csillagos szállodát üzemeltet Tokajban. Vendégkörét 2/3 részben külföldiek teszik ki, akik magas színvonalú kiszolgálást, rugalmasságot várnak el. A térségben egyre több rendezvény, turisztikai vonzerő van, melyhez kapcsolódni kíván a szálloda. A piachoz, környezethez való alkalmazkodás, magasabb színvonalú együttműködést, igényeknek való megfelelést követel meg a vállalat belső érintettjeitől. A képzési projekt keretében 12 fő részére csapatépítő, 5 főnek értékesítési-ügyfélkezelési képzés valósul meg. Előbbi tréningen a cég tulajdonosai is részt vesznek. A projekt eredményeként javul a résztvevők alkalmazkodó, kapcsolatteremtő készsége. A vezetők, recepciósok új értékesítési, ügyfélkezelési módszereket, korszerű vevőkommunikációs eszközöket ismernek meg. Javul a szervezet piac- és versenyképessége, környezeti alkalmazkodóképessége, munkahely megtartó ereje.

SZÓRÁDI ÉS TÁRSA KFT.

Műanyagipari tanfolyam a Szórádi és Társa Kft. dolgozóinak körében a korszerűbb ismeretek elsajátítása érdekében

A Szórádi és Társa Kft. műanyagipari alapanyagokat gyártó vállalat jelen projekt keretében műanyagipari ismereteit bővítő szakmai tanfolyamra szeretné beiskolázní a munkatársait. A szakoktatás célja a cég kereskedelmi tevékenységének elősegítése a műanyagok tulajdonságainak alaposabb megismertetése az alapanyagtól a feldolgozás műveletein, illetve folyamatain keresztül a késztermékek alkalmazása és felhasználása során érvényesülő tulajdonságok kölcsönhatásainak átfogó elemzésével. A szakoktatás kifejezetten és elsősorban arra irányul, hogy a szakemberekben kifejlessze azt a szemléletet is, amely szerint „nincs rossz műanyag, csak még nem ismerjük kellő mértékben a tulajdonságait”. Az általunk választott előadások módszertana a gyakorlati ismereteket helyezi előtérbe, vizsgával zárul.

TESCO-GLOBAL ÁRUHÁZAK RT.

A TESCO-GLOBAL Áruházak Rt. munkavállalói körében végzendő ismeretek és készségek fejlesztése

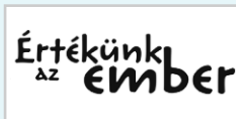
A TESCO-GLOBAL Áruházak Rt. nagy humán erőforrás bázissal rendelkező vállalat, ahol a jól megfogalmazott képzési stratégia az életen át tartó tanulást segíti, és a képzéshez történő egyenlő hozzáférést biztosítja, úgy, hogy a munkavállalók igényeinek figyelembe vételével folyamatos képzési lehetőségeket biztosít, melynek eredményeként 2.057 alkalmazott képzése valósul meg. A vállalkozás fő tevékenységéből, a kereskedelem jellegeből adódóan preferált terület a hatékony anyagmozgatás megvalósítása. Ennek fejlesztése, minőségi javulása érdekében képzési tervükben kiemelten kezelik a könnyűgépkészítő ismereteket. Az IT-technológia gyors fejlődésével történő lépéstartásra rövidtávon munkavállalóik ez irányú tudásszintjének növelésével lehet reagálni, így ez is integráns része projektjüknek. Az európai uniós vállalkozói ismeretek elősegítik munkavállalóik uniós üzleti életben történő eligazodását, a projektmenedzsment komplex lebonyolítását, így növelve eredményességüket.

ESZA Európai Szociális Alap
Nemzeti programirányító iroda
Társadalmi szolgáltató Kht.

Foglalkoztatáspolitikai
és Munkaügyi Minisztérium

Humán erőforrás-
fejlesztési Operatív Program

A felnőttképzés hozzáféréseinek javítása a rendelkezésre álló közművelődési intézményrendszer rendszerszerű bevonásával (HEFOP/2005/3.5.4)

- a HEFOP keretében pályázat útján megvalósított program

A PÁLYÁZATOK ÉRTÉKELÉSÉNEK EREDMÉNYEI

2005. szeptember

A PÁLYÁZAT MEGHIRDETÉSÉNEK IDŐPONTJA:

2005. április 29.

BEADÁSI HATÁRIDŐ:

2005. július 15.

A PÁLYÁZAT RÖVID ÖSSZEFOGLALÓJA:

A HEFOP/2005/3.5.4 pályázat a felnőttképzési lehetőséghez való hozzáférés fejlesztését támogatja különösen a hátrányos helyzetű térségekben. A pályázati program célja, hogy a közművelődési intézmények és szervezetek, valamint a regionális képző központok (RKK) együttműködése révén mind szélesebb körben váljanak hozzáférhetővé a felnőttek tanulását segítő szolgáltatások, különös tekintettel a hátrányos helyzetű térségekre, társadalmi csoportokra és a kistérséglevelekre. A támogatás segítségével a közművelődési intézmények és szervezetek – felhasználva a regionális képző központok felnőttképzési tapasztalatait és lehetőségeit – képessé és alkalmassá válnak a munkaerő-piaci irányultságú, általános célú, nyelvi és szakmai kísérleti felnőttképzést segítő szolgáltatások kínálatára, képzések szervezésére, a képzéseket követően a résztvevők munkaerő-piaci és egyéb kompetencia-változásának vizsgálatára. A program kettős célcsoportra épít, egyrészt közművelődési intézményekben foglalkoztatott, a felnőttek tanulási folyamatát szervező, irányító szakemberekre, másrészt azokra a felnőttekre – különösen a hátrányos helyzetű személyekre –, akik e program keretében vállalkoznak tanulásra annak érdekében, hogy munkaerő-piaci lehetőségeiket megőrizzék, illetve javítsák. A támogatott tevékenységek köre igen széles és lehetővé teszi komplex projektek megvalósítását a felnőttképzési konzultációs helyek kialakításától kezdve az e-learning támoga-

tó munkatársak ki- és továbbképzésén át kísérleti képzés tervezéséig, beindításáig. A támogatási keret 1,333 milliárd Ft, a támogatás mértéke ennél a pályázatnál 100%, vagyis önrőt nem kell biztosítani a pályázó konzorciumoknak. Az egy pályázatra igényelhető támogatás összege legalább 6 millió Ft, legfeljebb 50 millió Ft lehet.

A TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLŐ NÉHÁNY PROJEKT RÖVID BEMUTATÁSA

FERENCVÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS INTÉZMÉNYEI

Felnőttképzési hálózat megteremtése a IX. kerületben a Ferencvárosi Művelődési Központ bázisán

A Ferencvárosi Művelődési Központ (FMK), mint főpályázó és a Budapesti Munkaerő-piaci Intervenció Központ (BMITK), mint Regionális Képző Központ (RKK) az FMK székhelyén technikai fejlesztést (11 db PC) és humán erőforrás fejlesztést valósít meg annak érdekében, hogy alkalmassá váljon a munkaerő-piaci irányultságú általános célú, nyelvi és szakmai kísérleti felnőttképzést segítő szolgáltatások nyújtására, képzések szervezésére, a képzéseket követően a résztvevők munkaerő-piaci és egyéb kompetencia-változásának vizsgálatára, a felnőttképzésben alkalmazható korszerű módszerek alkalmazására, az új szemlélet befogadására. A projektben kísérleti jelleggel 4 új e-learning tananyag létrehozása és 20 fő e-learning módszerrel való képzése szerepel. A projekt eredményeként két hálózatot kívánnak létrehozni. Egyrészt helyi szinten a szociális ágazat szereplőinek és az FMK-nak, mint speciális e-learning támogató szolgáltatást kínáló intézmény rendszerszerűen működő hálózatát kívánják megvalósítani, másrészt már a projekt megvalósítás során arra törekcsenek, hogy az FMK-ban létrejövő nívumot más közművelődési feladatok ellátására szolgáló intézmények hasznosíthassák, átvehessék.

MEGYEI MŰVELŐDÉSI ÉS IFJÚSÁGI KÖZPONT

Humán-Tár-Ház - a felnőttképzés hozzáféréseinek javítása Vas megyében

A Vas megyei régió és kistérségei jövője humán erőforrásainak jobb kihasználásában, fejlesztésében, és megtartásában rejlik. A megalapozott fejlesztési elképzelésekhez szükséges egy humán erőforrás fejlesztő műhely létrehozása, ahol célkutatások beindításával a kistérség gazdasági - társadalmi - kulturális viszonyainak tárgyilagos és igényes elemzésére kerülne sor. Ezen elemzések alapján kerülnek azonosításra a kistérségek humán erőforrás-fejlesztésének összetevői, a versenyképesség javítását, az oktatás és a munka világa közötti kapcsolatok erősítését szolgáló konkrét fejlesztési ja-

A PÁLYÁZATTAL KAPCSOLATOS ADATOK: HEFOP/2005/3.5.4

beérkezett pályázatok száma	50 db
ebből támogatott pályázatok száma	27 db
rendelkezésre álló keretösszeg	1 333 000 000 Ft
beérkezett támogatási igény	2 236 015 044 Ft
a nyertes pályázatok támogatási összege	1 191 761 307 Ft
támogatási intenzitás	100%

vaslatok, programok. A HUMÁN-TÁR-HÁZ projekt a megyei közművelődési infrastruktúra kihasználásával segíti a munkaerőpiacon belüli hátrányok csökkentését, a projektbe bevontak esélyegyenlőségét. A pályázó és partnereinek rendelkezésére álló közművelődési intézményrendszer rendszerszerű bevonásával szeretnék elérni, hogy a kistélepléseken és ellátatlan körzetekben is adottak legyenek a felnőttek tanulásának korszerű feltételei.

VAS GEREKEN MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR

Kistérségi felnőttképzést támogató központok kialakítása

A projekt keretében kialakításra kerülnek a Közép-Dunántúli Régióban Enying központi székhellyel, Polgárdi, Bicske, Ercsi települések művelődési házaiban a felnőttek tanulását segítő szolgáltatások nyújtására alkalmas konzultációs helyek. A művelődési házakban összesen 20 számítógéppel, e-learning rendszerrel felszerelt tanulói munkaállomás kerül kialakításra. Olyan speciális képzési, továbbképzési rendszer alakul ki, amelyben mindkét dimenzióban – egyik részről a tanulói oldal, másik részről a hallgatói segítséget nyújtó oldal készül fel a korszerű tudás átadására és befogadására. A projekt során felméri a térségek tanulási szükségleteit, ennek alapján készítik el a helyi módszer és tananyagfejlesztést. A kísérleti tananyagon kívül elérhetőek lesznek a térségekben élők számára a nyelvi és számítástechnikai tananyagok is. A képzésekben résztvevők a tananyagokat e-learning rendszeren keresztül, ún. „blended learning” módszerrel sajátítják el. A művelődési házakban dolgozó 10 alkalmazott tanulói teendőket, és minimum 150 fő részvételű egyéb képzésekben. A projekt befejezése után a kiépített infrastruktúra továbbra is rendelkezésre áll, így a képzés folyamatosan nyitott lesz más érdeklődők számára is.

MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET

„A lehetőség: esély”

A Magyar Művelődési Intézet (MMI) és a konzorciumi partnerek elő kívánják segíteni egyrészt a közművelődési intézményekben a szakmai munkatársak felnőttképzési ismereteinek bővítését, másrészt olyan konkrét képzési programok kifejlesztését és felnőttképzési tanácsadói rendszer kiépítését, amely lehetővé teszi, hogy a közművelődési intézményrendszer eredményesen integrálódjon és sajátos szerepet töltsön be a felnőttképzés szervezetrendszerében. Ezáltal a felnőttképzési lehetőségek és információk földrajzilag is közelebb kerülnek a helyi lakossághoz. A projekt során felnőttképzési információs pontokat alakítanak ki, valamint kísérleti képzéseket szerveznek a konzorciumi partnerek lakóközvetében elsősorban a hátrányos helyzetű rétegek számára a munkaerő-piaci esélyek javítása érdekében. A projekt keretében a felnőttképzés szakmai nyilvánosságának elősegítésére konferenciákat szerveznek. Távolati célkitűzésként az MMI szakmai, módszertani munkájába építetten valósul meg hálózatszerűen a folyamatos képzés, továbbképzés.

ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

Ikonok és Indexek

A projekt legáltalánosabb célja az újpésti foglalkoztatási helyzet javítása. A munkaerőpiacon a legnagyobb esélynövekedést az általános kompetencia és képzettségi szint emelésével lehet elérni, erre törekszik a projekt. A legfontosabb, elemi képességek: olvasás, írás, számolás, szociális-, IT- és nyelvi kompetencia. A projekt ezen a hat területen nyújt segítséget

a halmozottan hátrányos helyzetű fiatal felnőtteknek. Célcsoportjukban a romák aránya magas. A kiscsoportos képzés lehetőséget ad, hogy támogató környezetben szerezzék meg a szükséges kompetenciákat. A legfontosabb eszköze a képzésnek a kiscsoport vezetője a tutor, akit az első évben képeznek ki. A program újpésti hálózatként való működésének és folytatásának egyik garanciája éppen a kiképzett tutorok személye. A foglalkoztatási és képzési információkat a művelődési intézményekben felállítandó help-desk hálózat fogja közvetíteni az újpéstiek felé elektronikusan és személyesen egyaránt. A működtető konzulenseket az első évben képzik ki. A konzulensek e-learninges képzést is kapnak, feladatuknak megfelelően. A help-desk-ek munkáját a projekt menedzser irányítja.

MEZŐKÖVESDI MŰVELŐDÉSI ALAPÍTVÁNY

„Második esély” - Tanulással a jövőért

A projekt célja a mezőkövesdi kistérségben az élethosszig tartó tanulást segítő, széles körben hozzáférhető képzések biztosítása a helyi közművelődési intézményen, mint képző helyen keresztül, illetve a mezőkövesdi Községi Ház közművelődési szakembereinek felkészítése újszerű felnőttképzések szervezésére, szakértelmük megújítására és tananyagfejlesztésre az ÉRÁK közreműködésével. Közvetett célcsoportként két hátrányos helyzetű csoportnál (roma fiataloknál és GYES-t követően a munkaerőpiacra visszatérni kívánó, ill. 40 év feletti tartósan munkanélküli nők körében) végeznek kísérleti képzést. Ezek lényege, hogy alternatív tanulási módszerekkel személyiségfejlesztő, kommunikációs, önmenedzselési, munkaerő-piaci ismereteket elmélyítő modulokon keresztül alapvető és a gyakorlatban is jól használható számítástechnikai, gazdasági-vállalkozói és marketing ismeretekhez juthassanak a képzésben résztvevők. A képzést támogató szolgáltatásokkal (személyre szabott felzárkóztatás, az internet használatának lehetősége a képzési órákat követően is, szociális/mentális támogatás) egészítik ki. A projekt eredményeként új tananyagok válnak alkalmazhatóvá, a kísérleti tanításban részt vevők szemléletmódja megváltozik, és motiváltakká válnak a folyamatos önfejlesztésre, a munkaerőpiacra való visszatéréshez szükséges aktuális szakmai ismeretek elsajátítására.

BARTAKOVICS BÉLA MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

Tanuló Pont - Fiatal felnőttek humán erőforrás-fejlesztése a közművelődési intézményrendszerben

A TanulóPont projekt – fiatal felnőttek humán erőforrás-fejlesztését valósítja meg a közművelődési intézményrendszerben. A projekt keretében közművelődési szakembereknek felnőttképzési konzulens-képzést indítanak. A tervek szerint 11 főt képeznek a program megvalósításához szükséges személyi háttér biztosításához, majd Eger és Belpátfalva kistérségében kísérleti képzést indítanak 35-35 fő bevonásával. Egerben tanulást segítő szolgáltatást alakítanak ki a készségek, képességek és kompetenciák fejlesztésének támogatására a hátrányos helyzetű fiatal felnőttek csoportjában. Az ehhez szükséges mérési, értékelési eljárások kifejlesztésére, adaptálására intézményi együttműködést valósítanak meg. TanulóPont néven konzultációs helyet hoznak létre a tanulni akarók és a képzésben részt vevők számára „help-desk” segítő szolgáltatással. A felnőttképzéssel kapcsolatos adatbázissal csatlakoznak a Budapesti Művelődési Központ HEFOP/2004/3.5.4 nyertes pályázatán megvalósított „Paló” program internetes információs rendszeréhez.

Európa Kulturális Fővárosa – Összefoglaló a második fordulóra beadott pályázatokról

Az alábbiakban a második fordulóra bejutott hét magyar város második fordulóra beadott pályázatairól adunk közre egy összefoglalót. A magyar kormány Pécs-et javasolta Brüsszel felé.

BUDAPEST

Az elérhető, szerethető nagyváros eszményének megvalósítása a kultúra eszközével – korszerű európai kihívás. A Budapest2010 Program alapkonceptiója elsősorban a városlakók szemléletének, életformájának a formálása, és ezzel a város alakítása a kultúra eszközével. Budapest úgy lehet versenyképes Európában, ha számba vesszi lakóinak vágyait, kihasználja képességeiket és tettvágyukat. Ha hiszünk abban, hogy együtt többre jutunk, hogy a város mindazoké, akik bármilyen módon a javára tehetnek.

Budapest tradicionális és elevenen működő kulturális infrastruktúrája a pályázatban szereplő több száz elképzelés sikeres megvalósításának biztosítója. Már a jelenlegi kulturális adottságai is megfelelhetnek egy kulturális év kihívásainak.

Budapest nyitott város, javai mindenkinek a rendelkezésére állnak. Az Európa Kulturális Főváros pályázatunkban vázolt integrációs elképzelés is ezt a célt szolgálja: programokban szerep jut a város tágabb térségének, a 3 milliós közép-magyarországi régióknak, az azon túl terjedő városgyűrűnek, így az elérhető közönség száma megközelíti a 4 millió főt. Ezzel Budapest válik az Európa Kulturális Fővárosa program keretében azzá a várossá, amely az egyik legnagyobb térséget vonja be, és mozgatja meg a kulturális év során.

A Duna évszázadok óta meghatározó szerepet játszik Budapest városképében, ezért minden korszak igyekezett a két part mentén jelentős elemekkel gazdagítani a látványt. Noha a városkép azt sugallja, hogy a város mára teljesen birtokba vette folyóját, a városlakók mai életformája sokkal kevésbé tart fent közvetlen kapcsolatot a Dunával, mint a megelőző századokban. A Budapest 2010 program megújítja a víz és a köré-főlé épült város kapcsolatát, újra érzékelhetővé és hozzáférhetővé teszi a természeti kincsekben gazdag város vízkultúráját. A pályázat legfőbb célkitűzése, hogy a város lakói szimbolikusan és valóságosan is birtokba vegyék a Dunát.

Budapest: olyan modern, tág kultúra fogalommal operál, amely nem csupán a művészetet és a tudományt jelenti, hanem a mindennapi élet kultúráját, az életmódot, az emberek egymáshoz és környezetükhöz való viszonyát is tartalmazza.

Budapest 2010-ben intellektuális kalandra, a közös európai kultúrtörténet hagyományos és kortárs építészeti, előadó-művészeti, társasági és rekreációs kínálatának felfedezésére és újralfedezésére hívja egész Európát, melynek célja, hogy saját példájával hívja fel a figyelmet a kultúra meghatározó szerepére, a nagyvárosi élet szociális és környezeti kihívásaira és az azokra adható válaszokra.

DEBRECEN

A debreceni koncepció hét tartóoszlopon nyugszik. A pályázat hét kulcsprojektje felmenő rendszerű, tovagyűrűző hatású programokban, nagy társadalmi részvétel mellett valósítható meg. Alapvető szempontként érvényesítik a természeti adottságok megőrzését és a fenntartható fejlődés tágabb kulturális dimenziójának megjelenítését. A pályázat meghatározó vállalása a regionális gondolkodásmód rehabilitációja. Debrecenben úgy vélik, hogy az Európai Unió jelentős kibővítésével eljött az ideje, hogy újraegyesítsék a XX. századi történelem által szétszabdalt kulturális

régiókat. Ezért az Európa Kulturális Fővárosa program részeként a város egy államhatáron átnyúló kulturális szervezet létrehozását kezdeményezi. A Városok, falvak szövetsége a pályázat első kulcsprojektje. A debreceni pályázat készítői úgy vélik, hogy a város szellemi és fizikai tereinek működése szorosan összefügg. Ezért programjuk egyik konkrét célja a város téri világának rekonstrukciója 2010-ig. Ehhez kapcsolódóan új kiállítási negyedet hoznak létre a belvárosban – ez a második kulcsprojekt –, ami több más mellett egy ötezer négyzetméter alapterületű modern művészeti központot is magában foglal. Alapjaiban módosítja majd a város térszerkezetét az az 57 hektár összefüggő vízfelületű mesterséges tó, amelynek a létrehozása a pályázat harmadik kulcsprojektje. Az immár környezetvédelmi engedélyekkel is rendelkező tócskerti Nagy-tó kizárólag szabadidős és kulturális célokat szolgál majd. Ehhez kapcsolódik a pályázat öko-tér programja, amelynek középpontját Európa legnagyobb városi erdeje, a Nagyerdő adja. Itt hozzák létre Magyarország első témaparkját, a Lúdas Matyi-parkot. A több mint tíz hektár területű gyerekközpont megépítése a pályázat negyedik kulcsprojektje.

A magyar színházi kultúra megújítását remélik a koncepció megfogalmazói a debreceni színházi régió létrehozásától – ennek egyik meghatározó eleme lesz a *Latinovits Színház* felépítése. Ez a debreceni pályázat ötödik kulcsprojektje. A hatodik kiemelt projekt a *Kölcsey-központ*, amelynek több mint ezer férőhelyes nagyterme – állítható akusztikájának köszönhetően – világszínvonalú hangversenyek színhelye lehet. Ez annak tudatában értékelhető különösen, hogy a leghíresebb külföldi szimfonikus zenekarok – mint például a bécsi vagy a berlini – még soha nem játszottak a Dunától keletre Magyarországon, mert eddig nem volt megfelelő koncertterem. Debrecenben most építenek egyet. A hetedik kulcsprojekt rendezője a Hortobágyi Nemzeti Park. A *nomád olimpia* a magyar és más nemzetek pusztai hagyományaira épülő sport- és ügyességi versenyek egyedi és európai hírű rendezvénye lesz. A 2010. augusztus 18–22. között a hortobágyi Mátára tervezett programsorozat a gyökerekhez való visszatérés, a találkozás és egymás megismerésének lehetőségét nyújtja Európára, Ázsiára és Amerikára lovas népei számára.

Debrecen minden más magyar pályázónál nagyobb szabású, több mint 78 milliárd forint költségvetésű fejlesztési tervvel és programkínálattal formál igényt az Európa Kulturális Fővárosa cím elnyerésére.

EGER

Eger pályázata eleget tesz valamennyi elvárásnak, amelyet a pályázati kiírás tartalmaz.

A pályázat szlogenje: *EGER NYITVA*

A szlogen kifejezi, hogy Eger nyitva

- az európai kultúrára,
- a tudomány és technika vívmányaira,
- az örökségből táplálkozó megújulásra.

Koncepció

A pályázat alapkonceptiója és filozófiája nem változott a második fordulóban, *nem kívántunk bonyolult üzeneteket megfogalmazni Európa felé*, annál is inkább mert komolyan vettük, hogy *a projekt elsődleges célcsoportja az ifjúság*. Az Eger nyitva szlogen kifejezi azt, hogy városunk befogadó a kultúra minden dimenziójára és válfajára.

Valamennyi projektünk kötődik *Kepes György* építész, művész, designer életművéhez, így az átvett gondolatok, *mint vezérlő elv* az alapkonceptiót erősítik.

Fő üzenet: a közösségi művészet és a közös gondolkodás mentén rendezhetjük el közös dolgainkat, teremthetjük meg magunk körül az élhető várost. Ez pályázatunk legfőbb európai üzenete.

A pályázat *hívószava* Kepes nyomán: *a fény. A fény, ami össze-köt. A fény ugyanis életet elem* mindannak, amit a kultúra legszelebbben értelmezett fogalomkörébe sorolunk.

Kulcsprojektek

1. *A Kepes projekt az egyik fő pillér, amely megmutatja az új mediális művészetek lehetőségeit, teret engedve az innovációnak és a kreativitásnak.*

2. *A Város a város alatt program, a másik kiemelt húzóprojekt (történelmi látványpark, tudáspince, történelmi játszótér, fő-rumtér, mélygarázs)*

3. *Tudásközpont (három szintes föld alatti művészeti, tudományos bázis)*

4. *Panelprogram (városrehabilitációs kísérlet)*

A legfőbb cél: a fiatalok bevonása

A pályázat a húzóprojektek mellett több kisebb léptékű fejlesztést is tartalmaz, amelyben szintén elsődleges szereplő a diákság és az ifjúság (az Adrenalin park megépítése, gyermek-szabadidőközpont és bábszínház felújítása, kis zsinagóga tánc centrummá alakítása, Egal klub felújítása, Térségi Integrált Szakképző Központ létrehozása stb.)

A megújuló városmarketing eszközök egyike is az elsődleges célcsoport által kedvelt és alkalmazott mediális technikákra épít (pl. a Jumurdzsák gyűréje címmel piacra kerülő internetes kalandjáték „Pierrot műhelyéből”).

A pályázat már részletes programtervet tartalmaz a 2010-es évre. *Ezek többsége összeurópai kontextusba helyezi a város fesztivál-kínálatát.* A rendezvényekkel a kulturális turizmusra fókuszál a város, de a sportesemények is fontos szerephez jutnak: tervezzük Európa egyik legnépszerűbb sportjának *a vízilabdának* a Kulturális Főváros évhez kötődő nemzetközi találkozóját.

A város lakossága hisz Eger vonzásában és a sikerben, hisz abban, hogy érdemes erre a címre.

„GYŐR MINDENKÉPPEN NYER, DE GYŐZNI SZERETNE!”

„Győr Európa kapuja. Ezt a kaput szeretnénk szélesre tárni és invitálni, fogadni és marasztalni a kultúrára fogékony európai vendégeket és meggyőzni őket, jöjjenek beljebb, utazzanak tovább, ismerjék meg az egész országot! Városunk ezen dolgozik és ezért szeretne 2010-ben Európa Kulturális Fővárosa lenni!”

Balogh József polgármester

Győr pályázatában európai kontextusa oly módon válik egyértelművé, hogy történelmi, kulturális gyökerei és innovatív jövőképe a szomszédos országokkal vállalt történelmi és kulturális közösség irányába hatnak. Győr Kulturális Fővárosként nemcsak Magyarország, de a dinamikus fejlődő, új közép-európai régió, a Centropoe nagykövete is lehetne.

Program-struktúrájának középpontjába a „*Világok Találkozását*” állítja, alkalmat adva a két, egymástól évtizedekig elszigetelt, párhuzamosan fejlődő Európa művészetének, kultúrájának, találkozására. A nagy múltú győri fesztiválok, - mint a közel félévszázados Győri Nyár, Barokk Nosztalgia, a Győri Könyvszalon, az európai hírű Győri Balett táncfesztiválja- mellett olyan új programok kerültek a megálmodott 2010-es naptárba, mint az Európai Május 1, a Kelet- Nyugat Design kiállítás, az Európai Utcafesztivál, az Európa

kertjei program, az Öt Templom Fesztivál és az Európai Csillagmenet Iskoladráma Fesztivál.

A programok megvalósításában a város nem marad egyedül, kiemelt partnerünk a Pannonhalmi Főapátság, a Monostori Erőd, valamint a régió közel száz települése.

A 2010-es év programjainak fogadására, a meglévő kulturális színterek, a megújuló Gyermekek Háza, a Városi Művészeti Múzeum mellett új beruházások, felújítások valósulnak meg. Megszépül a Széchenyi tér, befejeződik a Zsinagóga és a színház felújítása, új közösségi térrel bővül a lakótelep és a győrszentiváni városrész.

Extrém sportpark épül Kiskúton, Neotechnológiai Múzeum, Kooperációs Kutató Központ, Konferenciaközpont, Egyetemi könyvtár és klub az egyetemi városrészben.

A barokk belváros műemléki felújítások nyomán Galériák Házával és Európa Követségével színesedik.

Komplex városrészi rehabilitációban megújul, és számos közösségi és kulturális funkciókat teremt új otthont a műemléki védettség alá vont Újváros. A megszépülő városrészbe kerül a Vaskakas Bábszínház, a Fesztivál Iroda, a város képzőművészeinek kollektív műterme, számos kis gyűjtemény, foglalkoztató ház, kávézók, rekonstruált üzletek, műhelyek.

A Kulturális Főváros pályázat alkalom volt arra, hogy a kultúrához kapcsolódó fejlesztéseket komplexen értelmezve foglaljuk egy-ségbe. Győr a tervezett beruházásokat, mint a város stratégiai programjához illeszkedő fejlesztéseket tervezi megvalósítani, abban a szellemben, hogy *a technika, kultúra és környezet együtt szolgálja a jövő harmóniáját.*

Győrben, 2010-ben az Európa Kulturális Fővárosa cím a homlokzatra tűzhető büszke zászló, jelzése, reklámja és bizonyítéka annak: Magyarország a kulturális értékek tárháza.

MISKOLC

Sokakat meglepett, hogy az Európa Kulturális Fővárosa pályázat I. fordulójából Miskolc pályaműve egyhangú pontozással jutott tovább, s a zsűri hangsúlyozta, hogy az európai kiírás szellemét, illetve a Magyar Kormány általi követelményeket a miskolciak közelítették meg legjobban.

Nagy ívet húztak, Tapolcától, Lillafüredig, illetve központi elem a belvárosban fölmagasodó Avas hegy. A világcsodának számító, világörökségre felterjesztett Miskolctapolcai Barlangfürdőt továbbfejlesztik, a városalapító Miskolc nemzettség egykori temetkezési helyét a Bencés Monostort és kápolnát kiszabadítják a föld fogságából. A védetté nyilvánított belvárost a korábbi polgári kereskedő és kultúrváros szellemében rehabilitálják, a volt Béke Moziból multikulturális központot, ún. antiplázát várasolnak, számos térprogramot valósítanak meg a Színva-patak partján, mely kristálytisztá folyamként újra a város humán tengelye lesz. Hasznosítják a kohászat elárvult csarnokait, az egyikben a Szépművészeti Múzeum szobormásolati gyűjteményét helyezik el, s már működik az extrém sportok csarnoka. A dicsőséges Diósgyőri Várat tovább építik, lovagi tornához aréna készül, füveskertet alakítanak ki. Létrehoznak egy európai anjou kutatóközpontot. Az egykori királyi vadspark is tovább gazdagodik, miként Lillafüreden a kisvasút állomás környéke egy ipartörténeti múzeummal gyarapodik. Emellett számos korábban beindított városfejlesztő programot folytatnak, értendő ez az úthálózat fejlesztésre, a szállodaépítésre, illetve a kulturális a sportlétesítmények fejlesztésére. Az európai hírű fesztiválok, köztük a „Bartók +... Operafesztivál” gazdag programokkal teljesedik ki.

Három kulcsprojektje van a miskolciak pályázatának: az első a Science Múzeum, melyet a Miskolci Egyetem égisze alatt az egykori erőműben hívnak életre, azzal a mottóval, miszerint: „A tech-

nika története, a jövő technikája.” Magyarországon jelenleg nincs egy nagy központú műszaki technikai gyűjtemény. A létesítendő múzeum alapvetően a régióhoz köthető műszaki- ipari területekre, a régióban művelt tudományágakra koncentrál, kiemelten bemutatva a műszaki- technikai fejlődéshez jelentős mértékben hozzájáruló magyar szellemi értékeket. Az Egyetemhez köthető többek között az Hell-féle vízemelőgép, a Borl Ignác féle aranyelválasztási eljárás és a napjaink terméke az űrkemence.

A másik kulcsprojekt az Avas helyen megépítendő Tűzköves Őskőkori Élménypark. 2004. novemberében bejárta a hír, hogy egy útfeltáró ásatás során az Avas hely Tűzköves nevű oldalán, újabb páratlan lelettel gazdagodott a Herman Ottó kapcsán korábban kibontakozó őskőkori kutatás. Bebizonyosodott, hogy 70 ezer évvel ezelőtt a Szeleta kultúra korában élő ember itt használt először hőenergiát a kovakő kibányászásához, de nem csak bányászott, hanem eszközöket is készített és ezekkel kereskedett. A régészeti élményparkként elképzelt létesítmény a város emblematisztikus épülete lesz, építészeti kialakítására nemzetközi pályázatot írtak ki. A Tűzköves Élménypark négy funkciót egyesít: kiállítótér, depozitórium, kutató- és oktatóhely, valamint vendégforgalmi szolgáltató centrum. A látogató nem csak virtuálisan, hanem manuálisan is megismerkedhet az őskőkori ember életmódjának részleteivel. Mindehhez korszerű interaktív módszereket is igénybe vehet.

A harmadik kulcsprojekt a Rocklegendák Csarnoka, mely Közép Európa legnagyobb rock múzeuma lesz. Ily módon az 1930-as években egy lillafüredi mésztufa barlangban kialakított katonai bázis, majd a XX. század utolsó harmadáig „Szikla” néven működő légvédelmi objektum hasznosul. Korszerű eszközökkel mutatja be az európai, benne a magyar rock történetét, személyiségeit, különleges eseményeit, zenei értékeit, gyűjteményeit. Építészeti kialakítása nem csak a természetben ejtett sebet gyógyítja, hanem tömegformálásával, természetes anyaghasználatával új vizuális élményt nyújtó építészeti alkotásként jelenik meg.

Miskolc pályázatában semmi olyan nem található ami szervesen ne illeszkedne a városfejlesztés folyamatába. A miskolciak felsorakoztak a pályázat mögé, mert úgy látják, hogy az iparváros mítoszának összeomlása után vissza kell térni a természetes, a kulturális gyökerekhez, ezért választották pályázatuk mottójául: „A kultúra várost épít.”

PÉCS – A HATÁRTALAN VÁROS

A pécsi pályázat koncepciója – amelyet a pályázat első fordulójának bírálóbizottsága a legkonceptiózusabbnak nevezett, mint amelyben a legerősebb az európai üzenet – egy nemzetközi régió, a Balkán és Nyugat-Európa közti határvidék kulturális teljesítményeit és tapasztalatait állította koncepciójának középpontjába. Ahogyan a pályázatban olvasható: „Péccsel egy évre fővárossá válna Európa egyik legismeretlenebb határvidéke.” A pályázat regionális jellegét (dél-dunántúli kiterjesztettségét, valamint Szeged kiemelt partnervárosi szerepével dél-magyarországi hatókörét) e Triesztől Tuzlán át Temesvárig húzódó várossáv bevonása teszi teljessé és nemzetközivé. A HATÁRTALAN VÁROS cím részben arra utal, hogy a pécsi pályázat túl kíván lépni a nemzetállami határokon és egy nemzetközi régió kulturális kapcsolatrendszerében találja meg a város helyét és közvetítő szerepkörét.

A kulturális centrum és periféria kérdését így módon központba emelő pályázat hangsúlyozza, hogy a magyarországi Európa Kulturális Fővárosa-pályázat alapvető tétje a kulturális decentralizáció: hogy lehetőséget kap-e egy vidéki középváros arra, hogy 2010 által megerősödjön, s kulturális pólussá váljon a magyar kultúrában, nyitottabbá téve egy fontos nemzetközi kistérség felé. A pályázat pécsi tétje egyrészt az, hogy kap-e fejlődési lökést

az ország egyik elmaradott, stagnáló gazdaságú régiója, a dél-dunántúli; másrészt az, hogy kap-e esélyt Pécs arra, hogy kulturális léptékváltást hajtson végre, s nemzetközivé tegye kulturális intézményrendszerét.

A pályázat felvázolja egy újfajta (európai mintákat követő) városi kulturális politika kereteit, a kulturális várostervezését, amely a kultúrát és a művészeteket nem egyszerűen önálló értéknek, hanem a városias életformák alapelemeinek tekinti, amelyek révén elő lehet segíteni a város megújulását, részben gazdasági felélesztését is. „A kultúra tervezése a város tervezését jelenti, és viszont” – olvasható a szövegben. Pécsen olyan településként mutatja be a pályázat, amely egyrészt az étellel teli nyilvános terek városa, másrészt a modern művészet második legfontosabb magyarországi helyszíne. „Középváros, amely a városi élet másfajta modelljét tudja felmutatni, mint a metropoliszok vagy a kisvárosok.”

A pályázatba foglalt fejlesztések célja az, hogy a város rendelkezzen megfelelő számú, nagyságú és európai színvonalú kulturális és művészeti térrel a Kulturális Főváros-év megrendezéséhez; előmozdítsa a kulturális ipar helyi és regionális fejlődését; felélessze egy-egy városrész városiasságát; s hozzásegítse Pécsen, hogy egy nemzetközi régió egyik kulturális központjává váljon. Az öt kulcsprojekt a következő: egy ezerfős, korszerű Zenei és Konferenciaközpont, illetve egy új, az információs társadalom kihívásainak megfelelni képes Regionális Könyvtár megépítése; a Zsolnay-gyár nagy, döntően műemléki épületgyűjteményének felújítása és kulturális negyedde szervezése; a Modern Magyar Képtárnak helyet adó barokk épülettömb kiegészítése új szárnnal, hogy nagy időszaki művészeti kiállítás befogadására alkalmas tér jöjjön létre a pécsi múzeumi negyedben; s a köztér és parkok újjáélesztését célul kitűző projekt, amely szorosan kapcsolódik a pályázati koncepciónak a nyilvános terek kérdését a középpontba állító városfogalmához.

SOPRON

Sopron a polgári hagyományok és a megújulás városaként definiálja magát a pályázat másik körében benyújtott munkájában.

Két európai hírvé zeneszerző, Liszt Ferenc és Joseph Haydn is kötődik Sopronhoz és környezetéhez. Különös aktualitást ad a két zeneszerző munkásságának megünnepléséhez a 2010-es év, hiszen 2009-ben emlékezzünk meg Haydn halálának 200. évfordulójáról, és 2011-ben ünnepeljük Liszt Ferenc születésének 200. halálának 125. évfordulóját. Az „Európa Gasztronómiai Fővárosa” programmodell a soproni borkultúrára, a Kékfrankos Fővárosában rendezendő eseményekre, valamint a különleges soproni konyhaművészetre épít. Az évszázados hagyományokat megőrző és azokat magas fokon továbbfejlesztő soproni borászok és séfek ezen program sikerének zálogai. Az „Art & Beauty” programmodell a város lelki egyensúlyt adó kulturális értékeivel kívánja összekapcsolni a város egészségügyi, szépművészeti és wellness szolgáltatásait.

A fejlesztések meghatározásánál döntő szempontként a fenntarthatóságot, a jövőbeli biztos működtethetőség követelményeit tartotta a város szem előtt. A Kulturális Főváros évad központjául szolgáló épület a jövőben városi-egyetemi könyvtárként hasznosul, a Fő tér, a Deák tér és a Fertőrákosi Barlangszínház felújítása működtetési megtakarításokkal jár, a többfunkciós rendezvény-csarnok pedig üzleti alapon működtethető. A város kiemelt partnere a Kulturális Főváros évben a fertődi Esterházy-kastély, melynek felújítása, és az ott megrendezendő programok minősége az egész ország szempontjából kiemelkedően fontos, annak érdekében, hogy az egykor volt európai kulturális központ újra a régi fényében ragyogjon.

A felsőoktatási expanzió a magyarországi régiókban és az Európai Unióban

Az Európai Unió csatlakozással Magyarországon fokozottan előtérbe került a tudásalapú gazdaság fejlesztése. A gazdaság igényei a munkaerő képzettségi színvonalának további emelését és szerkezetének átalakítását teszik szükségessé. Ezen túl az elmúlt évtizedekben a felsőoktatási expanzió a világ fejlett térségeiben szükséges feltétele volt egy szolidárisabb, a társadalmi különbségeket magasabb szinten toleráló társadalom létrejöttének. A magyar felsőoktatásban 1990 és 2004 között rendkívüli mértékben bővült a hallgatói létszám és átalakult az oktatás rendszere.

Az intézményi változások több hullámban zajlottak és két jól elkülöníthető szakaszra oszthatók: a kilencvenes évekre és az ezredfordulót követő időszakra. A kilencvenes évek közepétől a demográfiai csúcs elérte a felsőoktatási rendszert. A 70-es években született népes generáció egyre nagyobb arányban került be a felvételikre a főiskolákra és az egyetemekre, de a demográfiai hullám levonulását követően azóta is tovább nőtt a hallgatói létszám. A megfelelő korú népesség egyre növekvő hányada részesülhetett felsőfokú képzésben, 1990-ben a 18-22 éves népesség 9, 2004-ben már 24%-a tanult felsőfokú intézményben. Több alapítványi, illetve magán főiskola és egyházi felsőoktatási intézmény nyitotta meg kapuit. Hazánkban is igaz az, hogy a fejlett gazdasággal rendelkező régiókban nagyobb valószínűséggel megjelenik a felsőoktatási képzésben előbb a közalapítványokon keresztüli, majd a magán finanszírozás.

Az intézményi bővülés elsősorban Budapestet érintette: a fővárosban 1999-ben már működött két új gazdasági, egy informatikai képzést nyújtó alapítványi, illetve magánfőiskola, és hat új egyházi felsőoktatási intézmény. A közép-dunántúli régióban beindult két új, elsősorban gazdasági, illetve társadalomtudományi karokkal rendelkező főiskola Tatabányán és Székesfehérvárott, valamint négy új hittudományi főiskola, illetve akadémia. A nyugat-dunántúli és a dél-alföldi régióban a meglévő intézmények bővültek tovább. A dél-dunántúli régióban Pécsen, az észak-magyarországi régióban Sárospatakon nyílt új egyházi főiskola. Az észak-alföldi régióban Szolnokon Kereskedelmi és Gazdasági Főiskola jött létre, Debrecenben egyházi főiskola alakult, és a teológiai akadémiából létrejött Debreceni Református Hittudományi Egyetem már működött a kilencvenes évtized végén. A felsoroltak mellett néhány korábbi – elsősorban tanító és óvóképző – főiskola megszűnt, vagy átalakult, számos intézmény gazdasági és társadalomtudományi karokkal bővült, és már ekkor folyamatban volt a különböző intézmények egymáshoz kapcsolódása. 1999-ben a kilenc év során újonnan létrejött 19 intézményben közel 33 ezer diák tanult, ebből 15 ezren informatikai, 12 ezren gazdasági karokon, több mint ötezren egyházi intézményekben.

A szétaprózott, sok kihelyezett tagozattal működő felsőoktatási intézményhálózat ekkorra már megérett az egységesítésre.

2000/2001. tanévben lezajlott az állami egyetemek és főiskolák szervezeti integrációja. A korábban önálló egyetemek, főiskolák az új intézmények kari egységeiként működtek tovább, az új „intézményóriások” különböző tudományterületeket foglaltak magukban. A szervezeti integráció célja mind szakmai, mind pénzügyi szempontból hatékonyabb szervezeti struktúra létrehozása volt. Az egyetemek rendszerében az új intézményi szereplők többek között a nyugat-magyarországi régióban jelentek meg: a korábbi Erdészeti és Faipari Egyetemből kinövő Nyugat-Magyarországi Egyetem Sopronban, valamint a főiskolai státusból előlépő Széchenyi István Egyetem Győrben. A dél-dunántúli fiatalok az ezredfordulót követően már a Kaposvári Egyetemre is beadhatták a jelentkezési lapjukat. A hagyományos vidéki nagy egyetemi központokban, Pécsen és Szegeden a meglévő intézmények és karok az adott városban egyetlen szervezeti egységben kapcsolódtak össze.

Az egyetemeken és főiskolákon tanuló diákok száma 1990 és 2004 között országosan 3,7-szeresére, 378 ezerre nőtt. A székhely szerinti adatok szerint a növekedés a közép-magyarországi régióban elmaradt az országos átlagtól, 2,9-szeres volt, a közép-dunántúli régióban rendkívüli mértékű, közel 18-szoros emelkedés volt tapasztalható, továbbá a dél-dunántúli (4,3-szoros) és az észak-magyarországi (5,4-szeres) bővülés is számottevően felülmúlta az országos ütemet. Ezer lakosra 1990-ben 10, 2004-ben 37 egyetemi vagy főiskolai felsőoktatásban részt vevő hallgató jutott országosan. Budapest központi szerepe mérséklődött, a közép-dunántúli régió utolérte a többi régiót. A fővárost követően ezer lakosra továbbra is a dél-dunántúli és a dél-alföldi régióban jut a legtöbb egyetemi, főiskolai hallgató. Az egyetemi, főiskolai szintű képzésben nappali tagozaton tanulók ezer lakosra jutó száma a szülők állandó lakóhelye szerint továbbra is egyenletesen oszlik meg a hét régióban, ugyanakkor Budapesten valamivel az országos átlag feletti. Míg 1990-ben országosan ezer lakosra 7, 2004-ben 21 diák jutott. A hallgatók számának emelkedésével párhuzamosan a végzettek száma 1990 és 2004 között 2,2-szeresére, 54 ezerre nőtt. A végzettek kibocsátása az országos átlagot meghaladó ütemben emelkedett a közép- és a dél-dunántúli, valamint az észak-magyarországi és a dél-alföldi székhelyű egyetemeken és főiskolákon.

A felsőoktatási expanzió sajátos vonása, hogy a nappali tagozatos hallgatók aránya lecsökkent: arányuk 1990 és 2004 között országosan 75%-ról 56%-ra esett vissza. A fiatalok mind nagyobb hányada az esti, levelező vagy távoktatást választja és munka mellett tanul tovább, országosan a nem nappali tagozatos diákok száma 2004-ben 166 ezer volt. Ezer lakosra országosan 1990-ben 2 egyetemen vagy főiskolán tanuló nem nappali tagozatos hallgató jutott, 2004-ben 16. A székhely szerinti adatok szerint az esti, levelező és távoktatásban részt vevő hallgatók aránya az összes hallgatón belül

Egyetemi, főiskolai szintű felsőoktatási adatok régiók szerint*

Régió	Intézmények száma			Hallgatók száma, ezer fő			Hallgatók megoszlása, %		
	1990	1999	2004	1990	1999	2004	1990	1999	2004
Közép-Magyarország	38	45	37	55	137	159	54	49	42
Közép-Dunántúl	3	8	8	1	12	25	1	4	7
Nyugat-Dunántúl	8	8	4	8	22	30	8	8	8
Dél-Dunántúl	5	5	3	8	24	34	8	9	9
Észak-Magyarország	5	6	5	7	22	40	7	8	11
Észak-Alföld	9	9	6	11	32	44	11	11	12
Dél-Alföld	9	8	6	12	30	46	11	11	12
Ország	77	89	69	102	279	378	100	100	100
*Székhely szerinti adatok.									

a legnagyobb mértékben az észak-magyarországi régióban gyarapodott, 1990 és 2004 között közel háromtizedről kétharmadára emelkedett. A nyugat- és a dél-dunántúli, valamint a dél-alföldi régióban is az országos átlag feletti volt a bővülés mértéke, itt a hallgatók közel fele már nem nappali tagozaton tanult 2004-ben. A növekedés megfelelt az országos átlagnak a közép-dunántúli és az észak-alföldi régióban, és alatta maradt a közép-magyarországi régióban.

A székhely szerinti adatok alapján a női hallgatók aránya 1990 és 2004 között az egyetemi, főiskolai szintű képzésben 49%-ról 58%-ra nőtt. A közép-magyarországi régióban a női hallgatók aránya ennél kevesebb volt (2004: 53%), a többi régióban 61 és 65% között ingadozott, és a vizsgált időszakban a nyugat-dunántúli és az észak-magyarországi régióban emelkedett számottevően. Változatlanul az észak-alföldi régióban a legmagasabb a női hallgatók részesedése. Az esti, levelező és távoktatásban 1990-ben szintén a hallgatók fele, 2004-ben 63%-a volt nő. Ebben a képzési formában a közép-magyarországi régióban 57% a női hallgatók aránya, a többi régióban 66 és 69% között szóródik, az elmúlt tizenöt év folyamán a nyugat-, és a dél-dunántúli régióban nőtt jelentősen.

A felsőoktatási expanzió a diákok számának jelentős bővülése mellett az oktatók számára növekvő terhelést jelentett: országosan 1990-ben egy oktatóra 6, 2004-ben 18 hallgató jutott. A tanárok egy része több intézményben párhuzamosan tanít. 2004-ben a legkevesebb diák (15 hallgató) a felsőoktatás egészében a közép-magyarországi régióban jutott egy oktatóra, a legtöbb (29 hallgató) az észak-magyarországi régióban. Számottevően meghaladta az országos átlagot az oktatók leterheltsége a közép- (22 hallgató), és a nyugat-dunántúli (27 hallgató) régióban is. 2004-ben országos átlagban a felsőoktatásban részt vevő hallgatók 23%-a kollégiumi elhelyezést kapott. A legmagasabb a kollégiumban lakók hányada a dél-dunántúli régióban (29%), a legalacsonyabb a közép-magyarországi régióban (20%) volt.

A felsőoktatás bővülése az Európai Unió tagállamaiban a régi és az új tagországokban eltérően alakult. A korábbi tizenöt tagállam felsőoktatásában részt vevő diákok száma már a nyolcvanas évek folyamán jelentősen bővült. A kilencvenes évek elején az EU-15 országainak felsőoktatási rendszereiben tanuló hallgatók száma még évente 5-7%-kal gyarapodott, azóta lassult a bővülés mértéke, tanévenként 2-3% körül mozog. A kilencvenes évek óta a növekedés különösen magas volt a luxemburgi, a görög, a portugáliai, a svéd és az ír felsőoktatási intézményekben, ugyanakkor stagnálás volt tapasztalható az osztrák, a holland és a német egyetemeken, főiskolákon.

Az újonnan csatlakozott kelet-közép-európai országokban a magyarországihoz hasonló folyamatok zajlottak. A tíz új tagállamban a 2002/2003. tanévben közel négytizeddel több diák tanult, mint az 1998/1999. tanévben. Lettorszában, Litvániában és Lengyelországban 1998 és 2003 között a felsőoktatásban tanuló diákok száma 1,7-szeresére nőtt, míg Észtországban, Magyarországon és Szlovéniában mintegy másfélszeres volt a növekedés, Szlovákiában és Csehországban pedig ennél mérsékeltőbb. Az új kelet-közép-európai országok csaknem mindegyikében csökkent a felsőoktatásban tanuló hallgatók aránya a tanárképzésben, a bölcsész-tudományokban és a művészeti képzésben együttesen, továbbá a műszaki tudományokban, és kisebb részben képeznek mezőgazdasági, állategészségügyi szakembereket is. Ezzel szemben Csehországban és Észtországban jelentősen nőtt a természettudományi és informatikai területen tanuló hallgatók hányada, míg a másik hat újonnan csatlakozott kelet-közép-európai államban a növekedés elsősorban a társadalomtudományi, jogi és gazdasági karokat érintette.

kozott kelet-közép-európai államban a növekedés elsősorban a társadalomtudományi, jogi és gazdasági karokat érintette.

A felsőoktatásban részt vevő hallgatók megoszlása ISCED képzési terület szerint 2003-ban, %

ISCED képzési terület	EU-25	EU-15	10 új tagállam
Tanárképzés,			
oktatástudomány	10	9	13
Bölcsész-tudomány,			
művészetek	13	15	9
Társadalom-, jog-,			
gazdasági tudományok	34	32	42
Természettudomány,			
matematika, informatika	11	12	7
Műszaki tudományok	15	15	15
Mezőgazdaság,			
állategészségügy	2	2	3
Egészségügy,			
szociális gondoskodás	12	14	6
Szolgáltatás	3	2	6
Összesen	100	100	100

Száz férfi hallgatóra az unióban a legutóbbi, 2002/2003. tanévre vonatkozó adatok szerint 120 női hallgató jutott. A tizenöt régi tagállamban 117, míg az újonnan csatlakozott országokban 133 női diák jut száz férfi diákra. 1998 óta mindkét országsoportban hasonló mértékű volt a növekedés. A női hallgatók aránya a balti államokban a legmagasabb, a diákok hattizede nő, míg Németországban, Csehországban, Hollandiában, Görögországban és Cipruson a legalacsonyabb hányada, mintegy fele. A felsőoktatásban tanulók medián életkora az Európai Unióban 22 év, a régi tagországokban valamelyest magasabb, mint az újakban, de a növekedés üteme hasonló. Az országok közötti szóródás jelentős: míg Svédországban 26, Dániában 25 év a tanulók átlagos életkora, Írországon és Cipruson 20 év. Magyarországon az uniós átlaggal közel egyezik a mutató értéke.

Ezer 20–29 éves fiatalra Magyarországon 43 felsőoktatásban végzett hallgató jut, ezzel hazánk az Európai Unió tagországainak sorrendjében az alsó harmadban foglal helyet. Míg Nagy-Britanniában 81 végzett hallgató jut erre a korosztályra – és ehhez közelít Írország, Lengyelország és Franciaország is –, Csehországban 28, Ausztriában 29 volt a mutató értéke a 2002/2003. tanévben.

Magyarországon a felsőoktatási költségvetési kiadások a GDP százalékában (2002: 1,26%) az elmúlt években az uniós átlagos növekedést meghaladó mértékben nőttek. A bruttó nemzeti össztermék legnagyobb részét, több mint 2%-át Dánia, Svédország és Finnország fektette a felsőoktatásba, ugyanakkor Szlovákia, Olaszország, Csehország Lettország és Málta a legkevesebbet, a GDP 1%-ánál kisebb hányadot. Egy felsőoktatásban részt vevő hallgatóra vásárlóerő-paritáson számolva Dániában, azt követően Ausztriában, Svédországban, Hollandiában és Németországban jut a legtöbb költségvetési kiadás. Magyarország az országok sorrendjében az alsó harmadba tartozik. Hazánknál kevesebb költségvetési kiadás jut egy hallgatóra a balti államokban, Lengyelországban és Szlovákiában.

Marosi Angéla

Demográfiai évkönyv, 2004 (CD-melléklettel)

Az évenként megjelenő évkönyv gazdag táblaanyaga hasznos adatokkal szolgál a népesedés napjainkban különös aktualitással bíró kérdéseinek, valamint a népesség számának, nemek szerinti összetételének, korstruktúrájának, családi állapotának, a társadalmi-gazdasági élet számos területére gyakorolt hatásának vizsgálatához. Kiadványaink megvásárolhatók: **Statiszika Szakkönyvesbolt** 1024 Budapest II., Keleti Károly u. 10. (: 212-4348; megrendelhetők: **KSH Marketingosztály** * 1024 Budapest, II., Keleti Károly u. 5-7. (: 345-6570, 345-6560, 345-6550, Fax: 345-6699, valamint a **KSH Megyei Igazgatóságokon** E-mail: marketing.ksh@office.ksh.hu

K Ö N Y V A J Á N L Ó

Europe in figures -
Eurostat Yearbook 2005

(Az Európai Unió
Statistikai
Évkönyve -
2005)

A többszáz oldalas lexikonban a legnagyobb európai vállalatokról szóló aktuális információkat Az Eurostat 1993-2004 közötti periódust felölelő évkönyve az EU-25, valamint a tagjelölt országok több mint egy évtizedre visszanyúló statisztikai adatait mutatja be. Az átfogó elemzések, táblázatok, diagrammok, térképek segítségével komplex képet kapunk a kibővült Európai Unió és a tagjelöltek gazdasági és társadalmi jellemzőiről.

Angol, francia vagy német nyelven.

Ára: 30 EURO

ISBN 92-894-9122-1

Consumers in Europe -
Facts and figures

(Európai fogyasztók
- tények és adatok)
Adatok: 1999-2004

Az Eurostat vadonatúj statisztikai-elemző kiadványa, amely 300 oldalon részletesen feltárja az EU lakosságának fogyasztási szokásait, minőségi elvárásait. Segítségével részletes képet kapunk az európai piac igényeiről, sajátosságairól.

Angol, francia vagy német nyelven.

Ára: 30 EURO

ISBN 92-894-1400-6

MEGRENDELŐLAP

Alulírott megrendelem az Euro Info Service-től a

„EUROPE'S 15.000 LARGEST COMPANIES 2004-2005“ c. könyvet példányban 97.500 Ft + áfa áron

Megrendelő intézmény neve és címe.....

Kapcsolattartó személy neve.....

Tel.: Fax: Emai:

Megrendelés az alábbi címen (levélben, faxon, vagy e-mailen):

Euro Info Service - Az Európai Unió, az OECD, a Világbank, az IMF, az Európa Tanács,
valamint az Északi Tanács hivatalos kiadványainak magyarországi forgalmazója

1137 Budapest, Szt. István krt. 12. III. emelet 1/A.
Tel: 329-21-70; 329-24-87
Internet: www.euroinfo.hu

Postacím: 1245 Budapest, Pf. 1039.
Fax: 349-20-53
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu

**Szeretné, ha terméke, szolgáltatása, vállalkozásának híre
elérné a legfelsőbb döntéshozói kört?**

Hirdessen az Uniós Értesítőben!

Telefon: (06-20) 9288-343

A szomszédos országok uniós csatlakozása, a határon túl egyre erősödő érdeklődés az uniós pályázatok iránt, valamint az egyre bővülő határmenti, szomszédsági programok indokolták tették, hogy új rovatokkal bővítsük az Uniós Értesítőt, és hónapról hónapra rövid áttekintést adjunk a legfrissebb szlovákiai és romániai eu-s pályázati információkról. Az aktuális pályázati lehetőségek megtalálhatók a lap pályázati mellékletének végén, rövid összefoglalókkal.

JÖN! Új pályázati forduló a magyar-ukrán-szlovák Interreg IIIa programban

A Magyarország-Szlovákia-Ukrajna Szomszédsági Program második fordulójának várható kiírása 2005. novemberében várható. Az eddigi pályázati intézkedések és komponensek kiegészülnek - a korábbi PHARE CBC keretében pályázható - mikro projekt alappal:

- a helyi közösségek, egyesületek, alapítványok, a helyi adminisztráció és a helyi hatóságok közötti interakciók fejlesztése
- határ menti kommunikáció és információáramlás fenntartása - "kölcsonös megértést szolgáló rendezvények" - sport, kultúra, közös oktatás, minden itt is.

A mikroprojektek támogatása: 5 000 - 20 000 euró. A pályázatok beadásának várható határideje 2006. február.

A strukturális támogatások lakáscélú felhasználásának megkönnyítését szeretnék elérni Brüsszelben

Együtt lobbiznak a visegrádiak

A visegrádi országok lakásügyben illetékes vezetői, valamint Románia és Bulgária megfigyelői a múlt héten két napon át Budapesten egyeztették álláspontjukat a 2007–2013-as időszakra vonatkozó kohéziós politikáról, a strukturális pénzkeret szabadabb felhasználásáról. A „lakásügyi miniszterek” konferenciája arra koncentrált, hogy a lakáskérdés minél teljesebb körűen jelenjen meg a most formálódó uniós jogszabályokban. A legfontosabb feladatok között határozták meg annak elérését, hogy a lakástámogatások jelenjenek meg az uniós strukturálpolitikájában (Strukturális és Kohéziós Alapok). Előtérbe szeretnék helyezni annak vizsgálatát, hogy az energiahatékonysági direktíva miként hat a helyi lakás piacra, s számos olyan konkrét problémát is közösen kívánnak felvetni Brüsszelben, amely nehezíti a strukturális támogatások lakáscélú felhasználását. Ez utóbbi kérdésben azért kell összefogni, mert alapvető vélemény- és érdekkülönbség mutatkozik a régi és az újonnan csatlakozott tagországok között. A tagállamok egy része saját belügyeibe való beavatkozásnak értékelné, ha az uniós szabályozni kívánná a kérdést. Indoklásuk szerint a lakásberuházások nem tekinthetők produktív beruházásoknak. Vagyis: nem generálnak további beruházást, így nem segítik elő a kohéziós politika céljainak megvalósulását, vagyis a régiók versenyképességének növelését. Sőt a lakásszektor jelentős forrásigénye miatt kimerítené a regionális politika pénzkeretét is – állítják. Az újonnan csatlakozott országokban viszont a lakásszektorba való beruházásnak nagyon komoly strukturálpolitikai szerepe van, hiszen ezekben az országokban a lakótelepek a városi lakásállomány 20–40 százalékát adják, ezért előregedésük a közeljövőben tömeges társadalmi problémát okozhat. Nem elhanyagolható érv az sem, a lakótelepek az energiahatékonyság révén hozzájárulnak a fenntartható fejlődés uniós dimenziójához, hiszen tömegközlekedéssel és távfűtéssel ellátott, kompakt városrészekről van szó.

Az új EU-tagok fellépésének köszönhetően a Strukturális és Kohéziós Alapok rendeltetésében – története során először – megjelenik a lakásberuházások támogathatóságának lehetősége, azonban ez a lehetőség a szakértők szerint egyelőre meglehetősen szűkre szabott. Az energiahatékonyságot eredményező lakóépület-felújítások korlátozott mértékű támogatásának lehetőségével az Európai Parlament is egyetértett. A V4-ek és a csatlakozó országok miniszterei azonban ennél többet szeretnének. Nem értenek egyet az Európai Parlament korlátozó álláspontjával, miszerint az EU-támogatás kizárólag az energiahatékonyság javításához vehető igénybe. A meghatározás bármilyen további megszorítása ráadásul kizárna néhányat az igazán problémás területek közül (például a romákat érintő kifejezetten problematikus lakáshelyzet a nagy lakótelepeken, vagy a belvárosi negyedek problémái, ahol nem az energiahatékonyság a fő gond). A mostani budapesti találkozó azért volt különösen fontos, mert októberben szakértői szinten lezárul a strukturális és a kohéziós alapokról szóló rendelet vitája.

Forrás: eurohirek.hu

Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Kassa megye tervei

Jó értékelést kapott a régiófejlesztési terv

Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Kassa megye közös régiófejlesztési stratégiája az egyik legmagasabb pontértékelést kapta az európai bizottságtól. A közös projektet három évre tervezték, célcsoportját a kis- és középvállalkozások alkotják. A kassai és miskolci önkormányzatok kívül különböző hazai és külföldi szervezetek vesznek benne részt. A kereslet és kínálat felmérésén kívül a projekt legfőbb célja az új technológiák és innovációk eljuttatása a vállalkozói körökbe, a gazdasági feltételek javítása, az információáramlás kialakítása a két régió szervezetei között. A két megye eközben felhasználja az osztrák (Stájerország) és spanyol (Castilla De Leon) partnerek tapasztalatait is. A projekt kidolgozói szerint a hároméves tevékenység azt eredményezi majd, hogy Kassa megye az európai uniós pályázatokba nagyobb eséllyel kapcsolódhat be. A tervezett határon túli együttműködés összköltsége 703 ezer euró, melyből a Kassa megyére jutó 83 ezer eurót teljes mértékben az uniós forrásokból fedezik. A közös projekt első rendezvénye az a konferencia volt, melyre szeptember végén került sor Kassán. A megyei önkormányzat a rendezvény programját a kassai Műszaki Egyetemmel és a Vidékfejlesztési Társasággal közösen készítette el. A szlovák, magyar, osztrák, spanyol szakemberek informálódhattak a projekt céljairól, várható eredményeiről, a konferencia magvát azonban a vidékfejlesztés megújítása, a hatékonyság és az uniós alapok kihasználásának lehetőségei alkották. Rudolf Bauer, a megye elnöke szerint „a megye sok tudományos kutatóintézzettel rendelkezik, az innovációnak pedig nagy hagyománya van a régióban. Ez mindkét megye segítségére lehet a modern ipari technológiák meghonosításában.”

Forrás: Új Szó

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS SZLOVÁKIÁBAN

Az Adaptatio Kft. a magyarországi tapasztalatokra építve az elmúlt év végén kezdte el tevékenységét Szlovákiában. Elsődleges feladata minél több szlovákiai magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése. Önkormányzatok, vállalkozók és civil szervezetek részére vállaljuk az alábbi szolgáltatásokat:

- **Pályázatfigyelés, pályázati tanácsadás, pályázatkészítés** Fő szakterületek: humán erőforrás-fejlesztés, terület- és régiófejlesztés, határ menti együttműködési projektek, vállalkozásfejlesztés.
- **Képzések, konferenciák, tájékoztató fórumok** EU pályázatírásról, szervezetek sikeres felkészítéséről, pályázat-előkészítő tréningek
- **Tájékoztató - uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése:**
EU Pályázati Értesítő, szlovákiai UNIÓS ÉRTESÍTŐ, www.eupalyazat.sk - az első magyar nyelvű szlovákiai pályázati portál, ahol az összes hazai, uniós és magyarországi kiírás elérhető.

Elérhetőségeink: Adaptatio-F s.r.o. Tel.: 0908/663-492, 00421/35790-40-37, e-mail: info@adaptatio.sk, www.eupalyazat.sk

SAPARD HÍREK

2007-ig le kell kötni a SAPARD támogatásokat Napi 15 pályázatot várnak

2006-ban nem lesz egyszerű lehívni a Sapard programból érkező pénzügyi keretet. Dupla akkora keret áll rendelkezésre az előző évekhez képest, ezek elnyeréséhez azonban értékes pályázatokat kell beadni, de legalább tizenötöt naponta, nem bizonyul elégnek az idei évben mutatkozott tendencia, amikor is naponta átlagban öt pályázatot nyújtottak be. 2007. végén a Sapard forrásokból megvalósuló vidékfejlesztési és agrár befektetéseknek el kell érniük a 2,3 milliárd eurót. Ebből az összegből 1,11 milliárd euró az Európai Uniótól jön, míg az állami költségvetésből 365,92 millió euró áll rendelkezésre, míg a kedvezményezettek részéről 812,72 millió euró bevonására van szükség. Minden attól a képességtől függ, hogy a gazdasági szereplők és a helyi tanácsok életképes programokat hoznak-e létre, és képesek lesznek-e majd ezeket sikeresen véghezvinni. „Ahhoz, hogy a jövő évre szánt összes pénzt elköltsük, a beérkező pályázatok számát jelentősen növelni kell, legalább 30-45%-kal a mostani átlaghoz képest. A havonta beadott pályázatok száma el kellene érje a legalább 300 pályázatot.” - nyilatkozta a Cotidianulnak Szabo Samoila, a Sapard Ügynökség vezérigazgatója. Ez alapján 15 benyújtott pályázatnak kellene jutnia minden egyes napra. A Sapard hivatal képviselőinek állítása szerint ebben az időszakban havonta 90-100 pályázatot adnak be, vagyis csak napi ötöt.

A 2006-ban várható intézkedések:

Ennek az évnek a végén, vagy a következő év elején hatályba lép négy újabb Sapard intézkedés, amelyeken keresztül a vidéki befektetőkhez kerülhet 200 millió euró. Ennek megfelelően az „Erdőgazdálkodás” intézkedésen keresztül az erdős területekkel vagy a mezőgazdasági területekkel rendelkező tulajdonosok közösségi támogatásokban részesülhetnek 6000 és 1 millió euró közötti összegekben. Ezzel egyidejűleg egy másik intézkedésen keresztül a mezőgazdasági, erdészeti és halászati termelők csoportok, amelyek törvényesen elismertek a Mezőgazdasági Minisztérium által, 2004. január 1. óta évi 10.000-20.000 eurót kaphatnak csoportonként az értékesített éves termelés alapján. Egy másik, még jóváhagyása váró intézkedésen keresztül a független mezőgazdasági termelők, a termelők csoportok, a családi vagy mezőgazdasági társulások ettől az ősztől kezdődően öt éven keresztül vissza nem térítendő támogatásban részesülhetnek abban az esetben, ha környezetkímélő mezőgazdasági művelést folytatnak. 39 millió euróról van szó, amely 75%-ban az EU-tól jön, 25%-ban a nemzeti kasszából a Sapard programon keresztül. Ennek megfelelően azok a termelők, akik az szántóterületeiket gyepesítik, 217 eurót kapnak hektáronként az első évben, majd az azt követő négy évben 91 eurót hektáronként. Azok, akik rizst fognak termeszteni az elárasztható területeken, évente 206 eurót kapnak majd minden hektár után. Biozöldséget termelőknek a támogatás 329 euró

lesz hektárinként a bevizsgálási időszakban, majd 237 euró hektáronként a minősítés után.

Forrás: Cotidianul online

Kevesebb papír és több pénz?

„Heuréka!” - mondták egybehangzóan a Sapard pénzekért felelősök, amikor felfedezték a mágikus formulát, amely segítségével leküzdhetőek a program súlyos problémái. A találmányok a következők voltak: egy újabb részlet az eljárások egyszerűsítésében, plusz egy csomag jogszabály a pályázók saját hozzájárulásának a támogatására. Ebben a formában valamivel realisabbnak tűnik a cél, amely majdnem 400 millió euró értékben projektek megvalósítása a szerződési határidőig, vagyis 2006. december 31-ig. A legújabb intézkedés, amely még nincs teljesen jóváhagyva az igazgatóság által, a Sapard ügynökség struktúrájának javítását célozza. A törvénytervezetben arról van szó, hogy a Sapard ügynökség átveszi „a megyei mezőgazdasági és vidékfejlesztési igazgatóságok személyzetét, amely a technikai osztályon a Sapard program segítségével a céljából vannak kinevezve”. A képviselők nyilatkozatai alapján ez megközelítőleg 2.000 szakembert érint, akik ebbe az intézménybe lesznek beosztva. Elméletileg mindennek 2006. április elsejéig meg kellene történnie. Ily módon elegendő idő lenne arra, hogy az intézkedés hatásai érezhetőek legyenek még a 2006. december 31-ei határidő előtt. „Az ügynökség által időben átvett technikai szolgáltatások jó hatással lesznek az országos rendszerre. Elsősorban a pályázatokat le lehet majd adni minden megyében, nem csak a regionális irodákban, mint ahogy eddig” - magyarázta Dan Gherghelas, a Sapard Ügynökség helyettes vezérigazgatója. Továbbá rendelkezésre fognak állni ezek az erőforrások helyi szinteken, így „gyorsan történne majd a helyszíni szemlék, és a specialisták kizárólag a Sapard pályázatokkal fognak foglalkozni, a pályázókat tájékoztatva és ellenőrizve” - tette hozzá. Másik két - hamarosan hatályba lépő - fontos jogszabály, amely megkönnyíti azok helyzetét, ahol nem áll rendelkezésükre elegendő pénz a saját erő fedezetére. (231. Törvény „beruházásokra szolgáló kölcsön”, és a 46/2005 Sürgősségi Kormányrendelet.) Az első jogszabály 800.000 RON pénzügyi alapról rendelkezik, amelyet közvetítő szervezetek kapnak meg az állami költségvetésből, kizárólag mezőgazdasági beruházásokra igényelt kölcsönökre. „Év végéig meglesznek a végrehajtott rendeletek és az intézmények válogatása is” - mondja Dan Gherghelas. A másik említett jogszabály, a Sürgősségi Kormányrendelet, olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek megkönnyítik a bankok „hozzáállását”: „a bank jelzálogot tehet a kölcsön tárgyra, amit a Sapard finanszíroz. A kockázatot az állami költségvetés vállalja át. Fizetés megtagadása esetén a banknak elsőbbsége lesz a pénz behajtására.” - magyarázta röviden Dan Gherghelas. Ami a dossziék összeállítását illeti, ezeket az előírásokat is megváltoztatták, a pályázók dolganak a könnyítésére. Például a falusiak már nem panaszkodhatnak, hogy a technikai adottságok hiánya megakadályozza őket támogatások elnyerésében. „A pályázati adatlap kézzel is kitölthető lesz, nem csak elektronikus formában”, mondja az egyik rendelkezés.

Forrás: Capital online

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS ROMÁNIÁBAN

Az Adaptatio Kft. a magyarországi tapasztalatokra építve az elmúlt év végén kezdte el tevékenységét Romániában. Elsődleges feladata minél több romániai magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése. Önkormányzatok, vállalkozók és civil szervezetek részére vállaljuk az alábbi szolgáltatásokat:

- **Pályázatfigyelés, pályázati tanácsadás, pályázatkészítés**

Fő szakterületek: humán erőforrás-fejlesztés, terület- és régiófejlesztés, határ menti együttműködési projektek, vállalkozásfejlesztés.

- **Képzések, konferenciák, tájékoztató fórumok EU pályázatírásról, szervezetek sikeres felkészítéséről, pályázat-előkészítő tréningek**
- **Tájékoztatás - uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése:** EU Pályázati Értesítő, romániai UNIÓS ÉRTESÍTŐ, www.eupalyazat.ro - az első magyar nyelvű szlovákiai pályázati portál, ahol az összes hazai, uniós és magyarországi kiírás elérhető.

Elérhetőségeink: Adaptatio S.R.L. 540349 Târgu Mures., str. Lămâit,ei nr. 25/10. Tel: +40-744-592045; +40-745-265759. info@adaptatio.ro

Tisztelt Olvasónk!

*Ebben a hónapban a brüsszeli uniós pályázatokról készítettünk összeállítást. Ezen pályázati kiírások nem csak abban különböznek a hazai uniós pályázatoktól, hogy brüsszeli szervezethez kell benyújtani őket, hanem számos területen – például az eljárásrend, az értékelés tekintetében – a hazaitól eltérő szabályozás van érvényben. Ezek a pályázati formák sokak számára kevésbé ismertek, mint az egyes operatív programok kiírásai, pedig ezek a programok is számtalan lehetőséget rejtenek. Jelen számunkban az **Intelligens Energia Európa**, a **K+F 6-os keretprogram**, a **Kultúra 2000**, a **Life III.** és a **Town Twinning** programokról olvashatnak összefoglalót.*

Intelligens Energia Európa

Az Intelligens Energia Európa (IEE) nevet viselő program, az EU 2003-2006-ra vonatkozó energiahatékonysági és megújuló energiákat ösztönző, nem technológiai jellegű tevékenységeket támogató pályázatait foglalja össze. Ez is azon európai szintű programok közé tartozik, amelyek támogatásai nem nemzeti szinten kerülnek elosztásra, hanem közvetlenül Brüsszelben, az Európai Bizottságnál kell pályázni rájuk nemzetközi összefogású projektekként. A szerződéskötést is Brüsszelben intézik. Magyarországon azonban a kapcsolattartó a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium. A programra vonatkozó információk jó része a www.gkm.hu honlapon magyarul megtalálható. A 2005. évi felhívások és a részletezett prioritások azonban csak az Európai Bizottság Energia és Közlekedési Főigazgatóságának honlapján, a http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/index_en.html címen találhatók meg angolul. (A honlap még közös, bár a két területet tavaly óta már külön-külön biztos felügyeli.) Jelenleg mintegy 90 projekt működik IEE támogatással, ezekről szintén részletes információk találhatók a főigazgatóság honlapján. Ugyanitt található meg egy kutatható adatbázis, amelyben az Intelligens Energia Európa elődei, a SAVE II és az ALTENER II programok keretében támogatott több mint 600 projektről találhatók részletes információk.

AZ INTELLIGENS ENERGIA VÉGREHAJTÓ ÜGYNÖKSÉG ELÉRHETŐSÉGEI

European Commission
Intelligent Energy Executive Agency (IEEA)
Rue Belliard 7 Building B-7
B-1049 Brussels
Belgium
E-mail: tren-intelligentenergy@cec.eu.int
fax: +32 2 292 18 92

A magyar kapcsolattartó elérhetősége: Kopácsi Judit
Tel.: 06 (1) 472-8475

E-mail: kopacsi.judit@gkm.gov.hu

A PROGRAM FELADATA

Az Intelligens Energia Európa program feladata, hogy támogassa az Európai Unió energia politikáját, melyet az Energia Ellátás Biztonsága című, ún. Zöld Könyv, a Közlekedéssel foglalkozó Fehér Könyv, valamint a kapcsolódó Közösségi jogszabályok (pl. a megújuló elektromos áram direktíva, az épületek energia teljesítményével, valamint a bioüzemanyagokkal foglalkozó direktívák) rögzítenek. Célja a fenntartható fejlődés energetikai vonatkozásainak ösztönzése az energiaellátás biztonságának, a verseny elvének, valamint a környezetvédelem általános céljainak kiegyensúlyozott támogatásával.

A PROGRAM NÉGY FŐ PÁLYÁZATI TERÜLETE

A **SAVE** az energiahatékonyság javítását és racionális energiafelhasználást célozza, különös tekintettel az épület és ipari szektorra.

Az **ALTENER** az új és megújuló energiaforrások alkalmazását ösztönzi centralizált és decentralizált villamosáram és hő termelésére, valamint azok integrálását helyi környezetbe és energiarendszerekbe.

A **STEER** a közlekedés energetikai aspektusára irányuló kezdeményezéseit kívánja segíteni az üzemanyagok diverzifikálása céljából újonnan kifejlesztett és megújuló energia alapú üzemanyagok alkalmazásával és az energiahatékonyság ösztönzésével.

A **COOPENER** azokat a kezdeményezéseket támogatja, amelyek a megújuló energiák használatát, valamint az energia hatékonyságot célozzák a fejlődő országokban, különös tekintettel Ázsia, Afrika, Latin Amerika és a Csendes Óceáni Térség fejlődő országaira.

Az IEE program keretében támogatott tevékenységek és projektek feladata az energiahatékonyság és megújuló energiák alkalmazásának növekedését akadályozó piaci korlátok lebontása. Jelentős hatást kell eredményezniük európai méretekben, és a lehető legszélesebb befolyást kell kifejteniük mind az európai polgárokra, mind pedig az energia politikákra. Ebben az összefüggésben a pályázatok értékelésénél azok a magas minőségben kidolgozott javaslatok élveznek előnyt, melyek költséghatékony megoldásokat ajánlanak nagyon széles körben lehetséges hasznosításra.

Az IEE program által támogatott tevékenységek, projektek általánosságban „elősegítő, ösztönző” jellegűek. Fontos ezért felhívni a figyelmet, hogy a 6. Kutatás és Technológiai Fejlesztés Keretprogrammal ellentétben az IEE program *nem* támogatja technológiai jellegű beruházások költségeit. Ugyanakkor sok támogatott tevékenységnek, projektnek – elősegítő, ösztönző minőségben – lesz kapcsolata egy, vagy több energia hatékonysággal és/vagy megújuló energiával összefüggő technológiához.

A 2004 évi pályázati forduló eredményei:

Magyarország 2004-ben lett az Európai Unió teljes jogú tagja, így tavaly már a magyarok is teljes jogú pályázókként vehet-

PÁLYÁZATI CÍMSZÓ		Büdzsé (millió euró)	Várható nyertesek száma	Pályázati határidő	Az együttműködő szervezetek száma	A fedezett költség aránya
Általános akciók	SAVE, ALTENER, STEER	40	100	2006 jan. 31.	Legalább három független szervezet három országból	maximum 50%
	COOPENER	5		2006 febr. 28.	Legalább két független szervezet két országból	
Energiaügynökségek		5	25	2006. jan. 31.	Legalább két helyi vagy regionális hatóság két országból	maximum 50%
Események		1	25	2005 nov. 30. és 2006 ápr. 28.	Egy vagy több szervezet	maximum 50%, de nem több mint 1 40 000 euró

tek részt a programban. A pályázati fordulót 2004. december végén hirdették meg 2005. március 23-ai beadási határidővel.

A megadott határidőig 219 pályázat érkezett, a formai követelményeknek 214 felelt meg. Az utóbbiak között 57 Save, 46 Altener, 25 Steer, 25 Coopener és 61 „Horizontal action” témájú pályázat szerepelt. A pályázatokban összesen 1700 pályázó vett részt 29 országból a pályázatra jogosult 30 országból (Liechtensteinből nem érkezett pályázat).

A pályázati forduló nyerteseinek megoszlása: 29 Save, 25 Altener, 10 Steer, 14 Coopener, valamint 21 „Horizontal action” témájú pályázat. Az utóbbi témához tartozó, energiaügynökségek alapítását célzó pályázatok eredménye alapján 26 ügynökség jöhet létre EU-s támogatással és 13 javaslat került elutasításra.

Magyar pályázó részvételével összesen 31 pályázatot adtak be, 11 Save, 7 Altener, 3 Steer és 10 „Horizontal actions” területre. Ezek közül 17 volt sikeres, 9 Save, 4 Altener, 2 Steer és 2 „Horizontal actions” témakörben.

A 2005. évi pályázati forduló

Az idei pályázatokat október 6-án hirdették meg Brüsszelben. Összességében mintegy 51 millió euróra lehet pályázni. Az uniós támogatás a sikeres pályázatok költségeinek 50 százalékát fedezi majd. A pályázók elsősorban az EU tagállamok intézményei lehetnek, de a már a csatlakozási szerződést aláírt Romániában és Bulgáriában, illetve az Európai Gazdasági Terület országaiban (Norvégia, Izland és Liechtenstein) székelő szervezetek résztvevők is lehetnek. A program keretében idén utoljára lehet pályázni a COOPENER keretén belül fejlődő országokkal való együttműködésre.

Három fő címszó alatt lehet pályázni. Az elsőbe az általános akciók, a másodikba a helyi és regionális energiaügynökségek létrehozása, a harmadikba a különböző események támogatása tartozik. A támogatások túlnyomó részét az első címszó alatt osztják szét, körülbelül 100 pályázatot hirdetnek majd nyertesnek, ügynökségek létrehozására mintegy 25 és események rendezésére is 25 pályázó kaphat támogatást.

A következő keretprogram már kétéves lesz

- beszélgetés Kopácsy Judittal, a GKM Energetikai Főosztályának vezető-főtanácsosával -

- Az *Intelligens Energia Program* az uniós pályáztatás egy igen speciális szelete. Mennyire biztos hosszú távon ennek a támogatási formának a jövője?

- Az *Intelligens Energia Program*hoz hasonló rendszerű program 1996-ban indult az EU-ban, és négyéves keretprogramok formájában azóta is működik. Magyarország 1999. óta részt vehet az akkor SAVE-nek nevezett pályázati rendszerben. A 2003-2006-os program kapta az *Intelligens Energia* elneve-

zést. A pályázatokat évente kiadott munkaprogramok alapján, aktualizált célkitűzésekkel írják ki. Ez a rendszer továbbra sem változik, de a következő keretprogram (2007-2013) már az uniós pénzügyi perspektívához igazodva hétéves lesz. A jövője tehát meglehetősen stabilnak mondható. Ezért is tanácsolom a potenciális pályázóknak, hogy ássák magukat bele a témába. Ráadásul az évente kiírt pályázatok lehetővé teszik, hogy egyik évben esetleg elbukott pályázatot kijavítva a következő évben is beadják.

- Hol tudnak tájékozódni az érdeklődők?

- Az EU már elég jól beletanult ebbe a területbe, és rengeteg tapasztalat gyűlt össze. A Közlekedési és Energetikai Főigazgatóság honlapján nagyon sok információ és segédanyag fellelhető. Ezeket érdemes nagyon alaposan áttanulmányozni és használni. Sajnos az információk alapvetően csak angolul, franciául és németül érthetők el, bár lassan egyes kiírásokat már magyarra is lefordítanak. A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium honlapján például a program rövid leírása és egyes uniós jogszabályok magyarul is olvashatók. Mivel a tagállamokat csak a keretprogramok és éves munkaprogramok készítésébe vonják be, de a pályázatokat a kiírástól a beadáson át a szerződéskötésig Brüsszelben végzik, később sem lesz érdemes magyarul pályázni. Nagyon megnehezítené egyébként az értékelési folyamatot, ha minden tagállam saját nyelven pályázna, és 200-300 beérkező pályázatot fordítani kellene az egyébként is szűkre szabott értékelési időszakban. De egy pályázatban szereplő akár 8-10 ország résztvevőinek megfelelő együttműködéséhez is elkerülhetetlen a közös nyelv használata.

- Hogyan áll össze egy pályázó csoport, és mekkora támogatásra számíthatnak?

- Egy projektben minimum három országból, minimum három független szervezetnek kell részt vennie. Az összefogások azonban ennél általában sokkal szélesebb körűek. Az elmúlt időszakban átlagosan tíz partner vett részt egy-egy projektben. Egy-egy pályázat támogatási összege 400 ezer és 1 millió euró közötti összeg mozgott az előző évben. Figyelembe véve az átlagosan tíz résztvevőt, egy magyar résztvevő kb. 5-20 millió forint támogatáshoz juthat. Minden pályázatban van egyébként egy koordinátor, aki olyan partnereket keres, akik a nemzeti jellegzetességekkel gazdagíthatják a projektet. A Közlekedési és Energetikai Főigazgatóság honlapján partnerkereső program is van, így a magyar érdeklődők is találhatnak akár koordinátorként partnereket, akár olyan projektet, amelyhez csatlakozhatnak.

- Mi a program célja?

- A program célja az EU energetikai célkitűzéseinek, jogszabályainak gyakorlatba ültetése, ezért nagyon fontos a pályázóknak, hogy megismerjék például az energiahatékonyságról szóló zöld könyv, vagy az elfogadott kapcsolódó jogszabályok anyagait. E cél azt is jelenti, hogy nem egyedi tevékenységet, nem nemzeti, vagy helyi szintű témát, nem technológiai, beruházási és nem is demonstrációs jellegű pályázatokat várnak, hanem olyanokat, amelyek nemzetközi összefogással, több tagállamban például értékű módon segítenek az új technológiák elterjesztésének népszerűsítésében, az EU energia politikai célkitűzéseinek a hétköznapi életben történő megvalósításában. Egy nagyon egyszerű példa erre az energiatakarékos villanykörték használatának népszerűsítése. Igazából az EU azt szeretné elérni, hogy minél inkább megváltozzon az emberek hozzáállása, és így sikerüljön átöröközni az új termékekkel kapcsolatban még meglévő piaci korlátokat. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a szokásainkat megváltoztatva hajlandók legyünk az energiahatékonyságot jobban figyelembe venni, amikor vásárolunk.

- Akkor tehát pályázni lehet olyan például eseménnyel, kampánnyal, amely arra buzdít, hogy egy hűtőgép megvásárlásakor

számoljuk ki: mennyi idő alatt térül meg az alacsonyabb fogyasztás révén a gépek ára közötti különbség?

- Igen. Persze a hűtőgép példájánál maradva nem lehet konkrét hűtőgépet hirdetni, csak a szemléletet népszerűsíteni. De hadd említsek néhány sikeres tavalyi pályázatot. Ezek persze még csak a szerződéskötés fázisában vannak. A tavalyi pályázati forduló egy nyertes projektje például azt tűzte ki célul, hogy feltérképezi a lakosság áramfogyasztási szokásait a résztvevő országokban, s ennek alapján megvizsgálják és ajánlásokat tesznek arra nézve, mivel és hogyan lehetne csökkenteni az energiahatékonyságot. Van olyan nyertes pályázat, amelynek célkitűzése tudatosítani a közintézményekkel, hogy milyen fontos a berendezések beszerzésénél mérlegelni az energiahatékonyságra vonatkozó címkéken található információkat. De kapott támogatást például olyan projekt is, amely weboldalt létesít, ahol az ipari lobbiktól magát távol tartva, a hajdani hazai Teszt Magazinhoz hasonló módon segíti eligazodni az érdeklődőket energiahatékonyság szempontjából a különböző, villamos árammal üzemelő termékek között.

- Mire kell leginkább figyelni a pályázat során?

- 1996. óta több ezren pályáztak, és nagyon már nagyon sok témát kidolgoztak. Ezért nagyon oda kell figyelni, arra hogy ne-hogy már megvalósult projekttemára adjon be valaki pályázatot. Az eddigi pályázatokról is olvashatnak az uniós honlapon. Fontos, hogy a pályázatban világosan meg kell fogalmazni, milyen hozzáadott értéket eredményez a projekt, azaz miként változik meg tőle a környezet. Például hogy hatására várhatóan 20 ezer lakásban lecserélik a villanykörtéket, ezzel X energiamennyiséget megtakarítanak, és ugyanakkor a környezetszennyezést is csökkentik. Fontos tudni, hogy az értékelőnek 2-3 órájuk van elolvasni egy adott pályázatot, ezért röviden, célrátörően, nem bő lére eresztve kell fogalmazni, és a pályázati szempontokat nagyon szorosan kell követni. Végül pedig fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy nagyon komolyan kell venni minden szabályt. Ugyanis már a legkisebb szabálytalanság esetén is könnyörtelenül visszafizettetik a támogatást, kizárják a résztvevőt, és az ország megítélése szempontjából sem jó, ha ilyen előfordul. Megtörtént korábban, hogy egy magyar pályázót azért zártak ki a pályázatból, és fizettették vissza a már felvett támogatást, mert kiderült, hogy bár nyilatkozatot adott ki az EU felé, hogy megtette a vállalt cégbírósági bejegyzést, később kiderült, hogy valótlan állított.

- A pályázatoknál 50 százalék önrészt kell felmutatni. Mivel a projektek bevétel nem termelnek, banki kölcsön szöbe sem jöhet. Honnan teremthetik így elő a pénzt a pályázók?

- Fontos tudni, hogy itthon jelenleg erre nincs kormányzati pénz, így a pályázónak magának kell megtalálnia a forrást. Ez lehet például egy önkormányzat, valamiféle központi támogatás, de lehet például olyan cég támogatása is, amely érdekelt az energiahatékonyság termékek forgalmazásában, gyártásában. Az EU-s tapasztalatok szerint a pályázati résztvevők egyharmada egyébként kormányzati szerv, egyetem, egyharmada nonprofit szervezet, egyharmada pedig piaci szereplő. Így akár például egy energiatakarékos hűtőgépet gyártó cég is lehet az egyik partner.

Rockenbauer Nóra

A 6. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogram

Az EU teljes költségvetésének csaknem négy százalékát a tagországok közötti kutatás és technológiai fejlesztés támogatására fordítja több évig tartó, úgynevezett keretprogramokon keresztül. A 2002-ben kezdődött 6. Keretprogram 2006-ig tart, és eredetileg 17,5 milliárd eurós költségvetéssel rendelkezett. Ezt az összeget az új tagállamok csatlakozásával 19.235 milliárd euróra emelték. Ennek része az EURATOM program 1,352 milliárd eurós (eredetileg 1,23 milliárd eurós) költségvetése is.

A 6. Keretprogram az Európai Kutatási Térség megvalósításának egyik fontos eszköze. Az európai kutatás integrálásának és koncentrálásának célját szolgálja, ám az összeurópai innovációs rendszer fejlesztését is, technológia-transzfer és jobb hálózati együttműködés révén. A 6. Keretprogram szerkezete nem tudományterületek szerint tagolódik, hanem néhány innovatív, jövőbe mutató kutatási területet és társadalmi-gazdasági célt nevez meg.

A program három nagy fejezetből áll. Az első, az európai kutatás integrálása és koncentrálása nevet viselő nagy fejezet, mely az összköltségvetésnek kerekén negyötödével gazdálkodik, hét, úgynevezett tematikus prioritási területet jelöl ki. Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítását célzó második nagy fejezet az összköltségvetés hetedét kapta. Ezen belül kiemelkedő helyet kap az innováció és technológia-transzfer, a kutatók képzése és mobilitása, a kutatási infrastruktúrák helyzete, vagy a tudomány és társadalom kérdésköre. A harmadik, legszűkebb terület, az Európai Kutatási Térség alapjainak megerősítését célozza, különösen az európai tudomány- és technológiapolitika és a kutatás-fejlesztés koordinálását és koherens fejlesztését.

Az EU korábbi kutatási keretprogramjaihoz képest a 6. Keretprogramban a megszokotthoz képest új eszközök és fogalmak szolgálnak a program céljainak megvalósítását. Ezek mindenképp a hálózatépítést, illetve az ismeretek kritikus tömegének összegyűjtését segítik. Az új eszközök a következők:

INTEGRÁLT PROJEKTEK

A hét tematikus prioritás olyan kiemelt szakterületen szervezhető, amelyek egyrészt fontos társadalmi-gazdasági célokat szolgálnak, másrészt Európa gazdasági versenyképességét erősítik. Az integrált projektek évégett gyűjtsék össze az ismeretek kritikus tömegét, integrálják az innovációs lánc valamennyi szakaszát (kutatás, fejlesztés, demonstráció, képzés, technológia-transzfer és -értékesítés). Az integrált projekt irányítását nagyfokú autonómia jellemzi. Az ilyen projektekbe a végrehajtás során új partnereket is be lehet vonni, valamint részcélok elérésére pályázatot lehet hirdetni. Integrált projekt szervezéséhez legalább három, különböző EU tagországból vagy társult országból származó partnerre van szükség, a programok 3-5 évig tartanak.

KIVÁLÓSÁGI HÁLÓZATOK

Mindenekelőtt a hét tematikus prioritás területén szervezhető, hogy az európai kutatási összkép töredezett jellegén javítsanak és a kutatási tevékenységet koordinálják. Elsődleges céljuk nem konkrét termékek, eljárások és szolgáltatások fejlesztése, hanem a partnerek tudományos-technológiai ismereteinek kölcsönhatása és a résztvevők tevékenységének hosszútávú integrálása. A kiválósági hálózat azt jelenti, hogy a partnerek közös intézkedés-csomagot fogadnak el és hajtanak végre, melynek része a kutatócseré és a kép-

zés is. A támogatás általában 5 évre szóló vagy hosszabb távú együttműködéshez elegendő.

AZ EU RÉSZVÉTELE A NEMZETI KUTATÁSI PROGRAMOKBAN

Ez az új eszköz arra való, hogy általa az EU a nemzeti és regionális programok koordinálásában és támogatásában részt vegyen. A terv jogalapja az úgynevezett "169. paragrafus" (169 EG-V). A feladat munkaprogramok harmonizálása, a pénzeszközök utalásának koordinálása és közös pályázati kiírások megjelentetése.

A korábbi keretprogramokban kipróbált hagyományos eszközök is folytatódnak. Ezek közé tartoznak a:

- *Specifikus célzott kutatási projektek*

Ezek a már ismert, "klasszikus", a költségmegosztásos elszámolási modellen alapuló projektek. Indításuk előfeltétele, hogy legalább három, az EU tagállamaiba vagy a társult országba való partner társuljon.

- *Koordinációs akciók*

Az emberi erőforrások támogatására és fejlesztésére, valamint mobilitására szóló intézkedések a képzést és továbbképzést, a szakismeretek színvonalának emelését és a tudás-transzfert szolgálják. Ebben a rovatban egyének, vendéglaborok – beleértve képzési és továbbképzési hálózatok –, valamint európai kutatócsoportok tevékenysége támogatható.

- *Specifikus támogató akciók*

A koordinációs intézkedések lökést és támogatást adnak a kutatói és innovációs közösség jobb integrációjának. A célzott támogatási intézkedések kiegészítik a program végrehajtását. Mindkét intézkedés-típus különböző eszközökkel rendelkezik, beleértve a konferenciákat, üléseket, tanulmányutakat, kutatócserét, közös kezdeményezéseket, díjak odaítélését vagy tudományos vetélkedők rendezését.

- *Speciális kutatási projektek KKV-k részére*

Már az 5. keretprogramban léteztek az úgynevezett "kooperatív kutatási projektek" (CRAFT) kis- és középvállalkozások (KKV) részére, melyek kutatási tevékenységüket kiszervezik. A 6. Keretprogramban megszűnt a projektek előkészítésére szolgáló "exploratory award"-típusú pályázat. Ellenben új forma a "kollektív kutatási projekt", melyben KKV-k vehetnek részt szakmai szövetségek vezetésével.

- *Integrált infrastruktúra kezdeményezés*

Ezen a téren az intézkedések célja az, hogy Európában a lehető legjobban kihasznált, elsőrangú kutatási infrastruktúra-hálózat jöjjön létre. A támogatás bármelyik tudományos és technológiai szakterület megpályázhatja.

- *Marie Curie akciók*

HAZAI TANÁCSADÓK

A Nemzeti Kapcsolattartók (National Contact Point, NCP) rendszere, amely az EU 5. Keretprogramhoz kapcsolódóan valamennyi EU-

PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK	M EURO
<i>Az európai kutatás integrálása és koncentrációja</i>	14.682
Tematikus prioritások	12.438
1. Genomika és biotechnológia az egészség szolgálatában	2.514
2. Az információs társadalom technológiai	3.984
3. Nanotechnológia és nanotudományok	1.429
4. Repüléstechnika és űrkutatás	1.182
5. Élelmiszerminőség és -biztonság	753
6. Fenntartható fejlődés, globális változás és ökoszisztémák	2.329
7. Állampolgárok és kormányzás a tudásalapú társadalomban	247
Specifikus kutatási aktivitások	1.409
1. A tudományos és technológiai szükségletek előrejelzése: Új problémák és lehetőségek a tudományban és a technológiában (NEST)	590
2. Kis- és középvállalkozások részvételének támogatása - horizontális akciók	473
3. A nemzetközi együttműködést támogató specifikus tevékenységek	346
A Közös Kutatóközponttal	
(JRC - Joint Research Center) kapcsolatos tevékenységek	835
1. JRC együttműködési és képzési felhívás	2003
PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK	M EURO
<i>Az Európai Kutatási Térség struktúrája</i>	2.854
1. A kutatás és innováció ösztönzése	319
2. Humán kutatói erőforrások és a kutatói mobilitás elősegítése	1.732
3. A kutatási infrastruktúra fejlesztése	715
4. Tudomány és társadalom	88
PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK	M EURO
Az Európai Kutatási Térség alapjainak megerősítése	320
1. A kutatási tevékenységek összehangolása	270
2. Kutatási és innovációs irányelvek kialakítása	50

tagországban és Keretprogramhoz társult országban – így Magyarországon is – létrejött és a 6. Keretprogramban is tovább működik. Az NCP-k fő feladata továbbra is a Keretprogrammal kapcsolatos információk terítése az adott országban, a potenciális pályázók (kutatók, kutatóintézetek, vállalatok) támogatása a pályázatírásban, projektek menedzselésében. Az NCP-rendszereket a nemzeti kormányok működtetik – az Európai Bizottság Kutatási Főigazgatósága által ajánlott kritériumrendszer alapján –, a rendszer finanszírozása, monitorozása, és az egyes NCP-k kinevezése is az ő hatáskörükbe tartozik. Az Európai Bizottság az NCP-rendszerekre vonatkozó ajánlásában 14 NCP területet határozott meg.

A 6. Keretprogram magyar Nemzeti Kapcsolattartói szervezetére és ezen belül a személyekre vonatkozóan még nem született végleges döntés. Annak érdekében, hogy a hazai NCP feladatokat ellátó szervezet kijelöléséig tartó átmeneti időszakban is folyamatos legyen a 6. Keretprogramra vonatkozó információk terjesztése, biztosított legyen a szakmailag megalapozott pályázati tanácsadás, ideiglenes NCP-k kaptak megbízást a feladatok ellátására.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal kapcsolattartó irodák működését is támogatja, melyeknek különböző tematikai és az országos lefedettségük. A kapcsolattartó irodák feladatai köré tartozik az Keretprogramok aktuális híreinek, pályázati felhívásainak terjesztése, partnerkeresés, tanácsadás a pályázatok elkészítésében, a projektek menedzmentjében.

További részletek és a magyar kapcsolattartók elérhetőségei

a www.nkth.gov.hu oldalon olvashatók.

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal

1117 Budapest, Neumann János u. 1/c.

tel: 484-2500, fax: 318-7998

e-mail: info@nkth.gov.hu

Kultúra 2000 Keretprogram

Mi a KULTÚRA 2000?

A Kultúra 2000 az Európai Unió egységes kulturális keretprogramja.

MIT TÁMOGAT?

Nemzetközi összefogásban (legalább 3-5 ország részvételével) megvalósuló kulturális projekteket. A keretprogram egységes, mert az audiovizuális terület és az iskolai rendszerű oktatás kivételével (ezek a MEDIA Plus és Socrates keretprogramokhoz tartoznak) mindenféle kulturális terület programjait támogatják, négy nagy kategóriába osztva: előadóművészetek, vizuális művészetek, kulturális örökség, illetve könyvek, olvasáskultúra népszerűsítése, műfordítás.

Mióta létezik?

1999-ben hozták létre, eredetileg a 2000 és 2004 közötti időszakra, majd változatlan feltételekkel meghosszabbították 2006-ig. A 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó keretprogram kidolgozása folyamatban van.

Ki pályázhat?

Kulturális, vagy fő tevékenységként kultúrával foglalkozó szervezetek (magánszemélyek nem) a következő országokból:

- a, az Európai Unió 25 tagállama (Ausztria, Belgium, Ciprus, Cseh Köztársaság, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország,

Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svédország, Szlovákia, Szlovénia);

b, a három EGT/EFTA ország (Ízland, Liechtenstein és Norvégia);

c, a tagjelölt országok (Bulgária és Románia).

MILYEN IDŐTÁVÚ PROJEKTEKKEL LEHET PÁLYÁZNI?

0-12 hónapos (egyéves vagy rövid távú) és 24-36 hónapos (többéves vagy hosszú távú) projektekkal lehet pályázni.

MEKKORA ÖSSZEG NYERHETŐ EL?

A minimálisan kérhető összeg évente 50.000 euró. A felső határ egyéves projektnél 150.000 euró, többévesnél pedig (maximális időtávot nézve) 900.000 euró.

Szem előtt kell tartani továbbá, hogy az uniós támogatás mértéke egyéves projektnél maximum 50% lehet (azaz a maximális összköltségvetés 100.000 és 300.000 euró között mozoghat), a többévesnél a támogatás mértéke legfeljebb 60% (tehát itt 250.000 és 15,5 millió euró közötti összköltségvetéssel lehet számolni).

Az éves össztámogatás 28-30 millió euró között változik.

MEKKORA ÖNERŐ KELL A PÁLYÁZÁSHOZ?

A társszervezőknek közösen kell előteremteniük a projekt összköltségvetésének 50-40%-át (rövid illetve hosszú táv) mégpedig

úgy, hogy egy-egy társ pályázó a teljes költségvetés legalább 5%-át fedezi saját forrásból. A többi pénzt más (nem EU-s) pályázatokból, támogatóktól lehet összeszedni, illetve egy-egy társ pályázó bátran vállalhat az 5%-nál nagyobb anyagi részt is.

MILYEN HAZAI KIEGÉSZÍTŐ TÁMOGATÁSI LEHETŐSÉGEK LÉTEZNEK?

A Nemzeti Kulturális Alapprogram (NKA) először 2003-ban hirdetett meghívásos pályázatot a Kultúra 2000 magyar nyertesei számára. A nyertes Kultúra 2000 pályázatokban fő- vagy társszervezőként részt vevő magyar szervezetek a fentebb említett 5%-ot kérhették az NKA-tól, vissza nem térítendő támogatás formájában. Az önrész-pályázat részleteiről az NKA honlapján olvashatnak részletesen (<http://www.nka.hu>).

MIKOR LEHET PÁLYÁZNI?

A Kultúra 2000 pályázati kiírása általában nyáron jelenik meg, őszi (október-november) beadási határidővel. A bírálati és döntéshozatali eljárás általában 7-8 hónapot vesz igénybe, a támogatott projektek vezetőivel (kora)nyáron kötnek szerződést.

HOL KÉRHETŐ BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁS?

A Kultúra 2000 keretprogramról, az egyes pályázati felhívások részleteiről az ún. CCP-hálózat irodái (Cultural Contact Points) adnak felvilágosítást a pályázó anyanyelvén. Magyarországon a KultúrPont Iroda a keretprogram hivatalos koordinátora, munkatársaink a pályázatokkal kapcsolatos alaki, technikai jellegű kérdésekben adnak felvilágosítást. A regisztrált szervezeteknek közvetlenül is elküldjük a pályázati kiírást annak megjelenésekor.

KULTÚRPONT IRODA

A KultúrPont Iroda 2005-ben ünnepli fennállásának 5. évfordulóját. Az alapítók eredetileg a Kultúra 2000 keretprogramhoz kapcsolódó anyanyelvi információs irodaként hozták létre, azonban hamar kiderült, hogy a kulturális szféra szolgálata ennél szerteágazóbb tevékenységet igényel.

Jelenleg a Kultúra 2000 programhoz kapcsolódó pályázati tanácsadason kívül két akkreditált tanfolyamot indítunk folyamatosan (a kultúra és az Európai Unió összefüggéseiről, illetve a kulturális célra használható európai pályázatokról), információt gyűjtünk és adunk a strukturális alapok kulturális célú felhasználási lehetőségeiről, mi szervezzük az Európai Unió Ifjúsági Zenekarának magyarországi tagfelvételét; nyomtatott és elektronikus tájékoztató kiadványokat készítünk az általunk vizsgált területekről. Kéthetente elektronikus hírlevélben tájékoztatjuk partnereinket a nagyvilág (hangsúlyosan az Európai Unió) kulturális híreiről, pályázati és ösztöndíj-lehetőségeiről. Internetes honlapunkon folyamatosan tájékoztatjuk az érdeklődőket, kiadványaink nagy része letölthető formában is elérhető. Évente számos előadás-felkérést kapunk.

A KULTÚRA 2000 MAGYAR EREDMÉNYEI

Magyar szervezetek 2001. óta vehetnek részt teljes jogú tagként a Kultúra 2000 pályázati felhívásain. A vizuális művészetek területén 24 támogatott pályázatban, az előadóművészeti projektek közül 22-ben, kulturális örökséggel foglalkozó nyertes pályázatokban 39-ben volt magyar részvétel. A könyvek, olvasáskultúra népszerűsítése, műfordítás kategóriában 18 támogatott pályázatban volt magyar részvétel és további 6 keretében magyar műveket fordítottak idegen nyelvekre. (Az adatok a 2001. és 2004. közötti időszakra vonatkoznak, a 2005. év adatait az év végén hozzuk nyilvánosságra).

A magyar szervezetek részvételét a pályázatokon a Nemzeti Kulturális Alapprogram Kultúra 2000 önrész-pályázata is segíti, a keretprogramban szinte egyedülálló módon.

Bővebb információ: www.kulturpont.hu, www.nka.hu.

Postacím: 1075 Budapest, Kazinczy u. 24-26.

Telefon: 06 (1) 413-7565

Fax: 06 (1) 413-7574

E-mail: info@kulturpont.hu

Honlap: <http://www.kulturpont.hu>

A LIFE Program

A LIFE Program az Európai Unió pénzügyi eszköze a környezetvédelem finanszírozására, amelyet 1992-ben hoztak létre. Első szakasza 1992-95 között zajlott le. A második szakasz 1996-tól 1999-ig tartott teljes költségvetése 450 millió ECU volt.

A jelenleg futó LIFE III szakasz 2004-ig volt érvényben 640 millió euró költségvetéssel, de a Bizottság a szakasz 2006-ig tartó meghosszabbítását tette lehetővé 317 millió euró költségvetéssel.

2000. július 17-én az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a 200/1655/EC sz. rendeletet a környezetvédelem pénzügyi eszközeiről (LIFE), mely értelmében 2001-től Magyarország is csatlakozott a LIFE közösségi környezetvédelmi programhoz.

A rendelet meghosszabbítását a 1682/2004- es rendelet teszi lehetővé, amely megteremti a 2 éves periódushoz szükséges pénzügyi keretet az alábbi témákban beadott pályázatok támogatására.

A LIFE PROGRAM CÉLJA

A LIFE általános célja, hogy a közösségi környezetvédelmi politika és a jogalkotás végrehajtásához, korszerűsítéséhez és fejlesztéséhez hozzájáruljon, különös tekintettel a környezetvédelem

egyéb politikákba történő integrációjára és a Közösségben megvalósított fenntartható fejlődésre.

LIFE PROJEKTCIKLUS 2004-2005:

Időpont	Tevékenység	Felölős
2005. szeptember 20.	LIFE-Természetvédelmi pályázatok beadása	Pályázó
2005. október	A pályázatok továbbítása az EU LIFE Osztály felé	KvVM-FI LIFE Iroda
2005. október 20.	LIFE-Környezetvédelmi pályázatok beadása	Pályázó
2005. november	A pályázatok továbbítása az EU LIFE Osztály felé	KvVM-FI LIFE Iroda
2006. február	Formai értékelés	EU LIFE Osztály
2006. február-június	Tartalmi értékelés	EU LIFE Osztály
2006. szeptember	Nyertesek értesítése/Szerződéskötés	EU LIFE Osztály

TERMÉSZETVÉDELMI NYERTES PÁLYÁZATOK 2001

PÁLYÁZÓ	CÍM	EU TÁMOGATÁS	TELJES PROJEKT KTG
Szent István Egyetem	A farkas és hiúz fajvédelmi tervében meghatározott terepi monitoring végrehajtása	257,015	390,793
2 0 0 2			
Magyar Madártani Intézet	Parlagi sas a Kárpát-medencében	439,106	647,485
E-missió Természet- Komplex Nyírségi Természetvédelmi és Környezetvédelmi Egyesület	Rehabilitációs Program, különös tekintettel az Angelica palustris és más lápi növény- és állatfajok élőhelyeire	665,000	1,330,000
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága	Helyi vízgűjtő területek rehabilitációja a HNP, a Hortobágy folyóhoz kapcsolódó szikeseken	546,521	785,544
Hortobágyi Természetvédelmi Egyesület	T: A hortobágyi Vókonya-Karácsonyfok ökotérségben egy 200 ha vizes élőhely kialakítása, 100 ha meglévő vizes élőhely fenntartása, közel 500 ha puszta környezet rehabilitációja	622,151	834,334
2 0 0 4			
Duna-Ipoly Nemzeti Park	Pannon tölgyesek és dolomit gyepek élőhelyrekonstrukciója a Kis és Nagy Szénásokon.	635,462	847,283
2 0 0 4			
HNP Igazgatósága	A füves treületek rekonstrukciója és mocsarak védelme Egyek-Pusztakőcson	700,302	1,040,000
HNP Igazgatósága	A Beregi síkság komplex élőhelyrehabilitációja (Észak-Kelet Magyarországon)	858,325	1,226,178
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	A kipusztulás fenyegette Rákosi vipera (Vipera ursinii rakosiensis) védelmének megalapozása	324,500	649,000
Kiskunság Nemzeti Park Igazgatósága	A tűzok védelme Magyarországon	1,929,024	4,349,471
ÖSSZESEN:		6,977,406	12,100,088

KÖRNYEZETVÉDELMI NYERTES PÁLYÁZATOK 2001

PÁLYÁZÓ	CÍM	EU TÁMOGATÁS	TELJES PROJEKT KTG
REGUM Újrahasznosító Kft.	Használt gumiabroncs újrahasznosítás.	319,392	1,064,640
Tiszántúli Környezetvédelmi Felügyelőség	A levegő szennyezettségét jelző biomonitoring rendszer kiépítése és működtetése Kelet-Magyarország nagyvárosaiban.	380,000	760,000
2 0 0 2			
Körte-Organica Környezettchnológiák Rt	Tűzhorganyzóból származó, veszélyes hulladéknak minősülő kimerült páclevek feldolgozása anyag-visszanyerés céljából	449,826	1,499,442
INNOSTART Nemzeti Üzleti és Innovációs Központ Alapítvány	Környezetbarát gazdaságos és természetközeli technológia gyökérteret biológiai szennyvíztisztító és tisztított szennyvizet hasznosító létesítmény kivitelezése egy párhuzamosan rekultivált kommunális hulladéklerakó tetején.	438,473	876,946
MEDIMPEX Kereskedelmi Rt.	Új, innovatív környezetbarát technológia bevezetése habosított polisztirol típusú műanyag hulladék gyűjtésére, zsugorítására és újrahasznosítására.	270,485	540,970
2 0 0 3			
Közép-Tisza vidéki vízügyi Igazgatóság	Fenntartható hullámtéri tájrehabilitáció a Közép-Tisza vidékén (SUMAR)	697,133	1,394,266
Hazai térségfejlesztő Rt.	Az információs társadalom hulladékának szelektív gyűjtése és újrahasznosítása (IT-recycling)	690,784	1,381,568
Tisza-Szamos KHT	K: Integrált vízgazdálkodási rendszer árvízvédelmi, természetvédelmi és vidéki foglalkoztatási problémák egyidejű kezelésére. (FOK WATMAN)	257,473	514,946
Balatoni civil szervezetek szövetsége	Integrált döntés-előkészítési rendszer bevezetése a fenntartható turizmus érdekében a Balatoni régióban – innovatív megoldás a fenntartható turizmus megvalósítására	747,700	1,495,400
2 0 0 4			
ISOLA Budapesti Fedéllemezgyár <i>Murgyuly Tibor</i>	Számitógépes festékpórhulladék hasznosítása a bitumenes szigetelőlemez gyártásában	793,615	1,871,980
TIARA Gazdaságsszervező és tőkebefektetési Rt. <i>Virág Attila</i>	Élelmiszeripari hulladékok biokonverzióval előállított speciális élesztő alkalmazása szennyvizek mérgező nehézfém mentesítésére-komplex megoldás szennyvízkezelésre	565,175	1,135,573
Felső Mosoni-Duna menti Önkormányzatok térségfejlesztési és tájrehabilitációs társulása <i>Szeles Sándor</i>	Fenntartható vízgazdálkodási és földhasználat menedzsment és vízpótlás tervezéséhez döntéstámogató eszköz bevezetése a szigetekközi térség teljes körű revitalizálása érdekében	1,076,000	2,125,000
Bio-Fungi Kft. <i>Mutsky Árpád</i>	A mezőgazdasági hulladékok korszerű és környezetbarát komposztálása/komposztálási módszere (Öko-komposztálás)	340,683	1,681,127
ÖSSZESEN:		7,026,739	16,341,858

A LIFE a Természetvédelem, Környezetvédelem és Harmadik Országok vonatkozásában nyújt támogatást. Mindhárom terület célja a környezetvédelem javítása, ezen belül azonban mindegyik sajátos területeket részesít előnyben.

1. A LIFE-Természetvédelem természetes élőhelyek, valamint a vadon élő flóra és fauna megőrzését szolgáló tevékenységekkel kapcsolatos pályázatokat támogat.
2. A LIFE-Környezetvédelem a gazdasági tevékenységekhez és helyi hatóságokhoz kapcsolódó innovatív demonstrációs projekteket, valamint a közösségi törvényhozást és politikákat támogató előkészítő tevékenységeket támogat.
3. LIFE-Harmadik Országok a Földközi- és Balti-tengerrel határos harmadik országok részére adott technikai segítségnyújtást jelenti.

Rendelkezésre álló pénzügyi keret 47%-át a LIFE-Környezetvédelem, 47%-át a LIFE-Természetvédelem és 6%-át a LIFE-Harmadik Országok számára különítették el.

A PÁLYÁZÓK KÖRE

A LIFE Program nyitva áll minden természetes személy, vagy az Európai Unióban alapított jogi személy számára, beleértve az új tagállamokat, és a Programban résztvevő tagjelölteket is.

A LIFE TÁMOGATÁS KIZÁRJA EGYIDEJŰLEG MÁS EU-S PÁLYÁZATBÓL TÖRTÉNŐ TÁMOGATÁS ELNYERÉSÉT.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSA:

A projektjavaslatokat a szabványos pályázati formanyomtatványokon kell benyújtani a LIFE projektért felelős nemzeti hatóság, azaz a KvVM számára.

KvVM Fejlesztési Igazgatóság

LIFE Iroda

1012 Budapest, Mészáros utca 58/a

Tel: (06) 1 224-9135

Fax: (06) 1 224-9146

A pályázati formanyomtatványok (információs csomag) letölthetők az Európai Bizottság weboldaláról is, az alábbi címen: <http://europa.eu.int/comm/environment/life/funding/index.htm>

NYERTES LIFE PÁLYÁZATOK:

év	természetvédelem (db)	környezetvédelem (db)	EU támogatás
2001	1	2	956.407
2002	4	3	3.431.562
2003	1	4	3.028.552
2004	4	4	6.587.624
Összesen:	10	13	14.004.145

Town-Twinning - hogy jobban megismerjük és megértjük egymást...

Ez a pályázat eredeti ötlete a testvérvárosi mozgalom, amely közvetlenül a második világháború után indult el. Hatvan év telt el azóta, s az Európai Unió szintjére emelt program még mindig önkormányzatok tucatját kapcsolja össze egy-egy közös projekt elkészítése érdekében.

Ez a program lehetőséget biztosít minden önkormányzati lakosnak arra, hogy megismerkedjen egy távolabb élő közösség minden napjaival, azok céljaival és eredményeivel, azok problémáival és megoldásaikkal - legyen az a környezetvédelem, gazdasági fejlődés vagy kultúra területén.

Mivel a testvérvárosi program *nagyon sok állampolgárt megmozgat és összekapcsol* egymás megismerése és megértése céljából, fontos kiemelni, hogy e mozgalom igencsak hozzájárul az európai állampolgárság létrehozásában, amely bár papíron már létezik, de az emberek a személyes kapcsolataikon keresztül kezdik azt valóban megérteni, és gyakorolni az azzal járó jogokat és kötelezettségeket. Az Európai Bizottság erősíteni kívánja az uniós állampolgársági tudatot, ezért létrehozta a testvérvárosi program oktatási részét, amelynek témája egy-egy főbb európai téma feldolgozása kell, hogy legyen. Elsőbbséget azok a pályázók élveznek, amelyek kisközösségekből vagy földrajzilag hátrányos helyekről származnak, vagy azok, amelyek fiatalokat vagy mozgássérülteket vonnak be a program megvalósításába.

2004-ben 1455 projekt kapott uniós támogatást, amelyből a magyar önkormányzatok és városok is szépen kivették részüket.

A nyertes pályázatok közül az Európai Bizottság a projektek megvalósítása után értékeli azok célját és eredményét, amely alapján „Testvérvárosi Arany Csillag” díjat oszt ki. 2003-ig Jász-Nagykun-Szolnok megye és Keszthely is kapott ilyen díjat.

A JÖVŐ ÉVI PÁLYÁZATOKAT MÁR IDÉN LE KELL ADNI

2006-ban kétféle pályázati felhívást tett közzé az Európai Bizottság.

- 1) Az aktív európai polgársáért című pályázati felhívás minden európai uniós ország, valamint Románia és Bulgária önkormányzatainak *polgárai részére szervezett találkozót* támogatja. Az aktív részvétel mellett fontos az európai barátság és az európai integráció elmélyítése. Mint általában minden uniós pályázat, ez is társfinanszírozású. Egy-egy *polgári találkozóra* szerezhető támogatások 2000 és 20 000 euró között lesznek. Pályázati beadási határidők háromhavonta lesznek. Az első határidő 2005. november 15.
- 2) A másik pályázat a testvárosok között *szervezett konferenciákat, képzési szemináriumokat és tájékoztatási kampányokat* finanszírozza. A rendezvényeknek hozzá kell járulniuk az európai identitástudat elmélyítéséhez, erősíteniük kell a helyi önkormányzatok közötti kapcsolatrendszereket és hálózatokat, valamint elő kell segíteniük újabb kapcsolatok létrejöttét. Ez tehát nem egy egyszerű találkozót jelent, hanem kifejezetten szakmai együttműködést. A *tematikus konferenciák* témája egy-egy európai szakpolitika lehet. A *képzési szemináriumok* esetében az önkormányzatok felelős tisztviselőinek a képzéséről lehet szó, akik megtanulják, hogy testvérvárosi projekteket hogyan kell megírniuk és véghezvinniük. Végül a *tájékoztatási kampányok* esetében pedig olyan találkozók megszervezését támogatja a Bizottság, amelynek célja a testvérvárosi program népszerűsítése Európában. A pályázók köré-

be tartoznak a helyi hatóság regionális, nemzeti vagy európai szövetségei. A társfinanszírozási elv alapján a támogatható költség 60%-ig fizet az Európai Unió. A pályázók 10 000 és 60 000 euró közötti támogatást nyerhetnek. Ennél a pályázatnál a beadási határidő 2005. október 17. vagy 2006. március 1.

Mindkét kiírás esetében a Használat Kézikönyv további fontos információt nyújt arról, hogy pontosan mire is lehet költeni az uniós pénzeket. A használati utasítás letölthető az alábbi honlapról:

http://europa.eu.int/comm/towntwinning/call/call_en.html#

MI VÁRHATÓ JÖVŐRE?

2007 és 2013 között az Európai Uniónak új költségvetése lesz, amely azt jelenti, hogy 2006-ig kifutnak azok a programok, amelyeket 2004-es csatlakozásunk óta végre kezdtünk megismerni. Az Európai Bizottság felmérve programjainak hasznosságát és sikerét az idei év során véglegesen dönt arról, hogy milyen programokat szüntet meg, visz tovább, vagy milyen újabb programokat hoz be a költségvetési keretébe.

Természetesen a testvérvárosi program megmarad, hiszen nagyon nagy sikere volt. Ez valószínűleg nagyrészt annak köszönhető, hogy a pályázati kiírási egyszerűek és érthetőek voltak, valamint ténylegesen a kisebb települések lakosait tudta megszólítani.

2005. április 6-án az Európai Bizottság döntést hozott arról, hogy a 2007-2013 közötti új program, amely a „Lakosság Európáért” címet viseli, még inkább azt a cél kell, hogy megvalósítsa, amelyet a Barroso Bizottság tűzött zászlajára, azaz az Európai Uniót közelebb kell vinni annak állampolgáraihoz.

A cél végrehajtása nem egyszerű, hiszen az európai választásokon - legyen az parlamenti képviselői választás vagy az ominózus alkotmányos szerződésről szóló szavazás -, nagyon kevés uniós honpolgárunk vett részt. Ugyanakkor az érdektelenség tudáshiánnyal is párosul, amelynek az az eredménye, hogy könnyen megteveszthetőkkel válnak az állampolgárok. Nos ezt a helyzetet kellene megváltoztatni úgy, hogy az EU támogatja a különböző országokból jövő állampolgárok rendezvényeit, amennyiben azon az uniós témákkal foglalkoznak.

A kölcsönös megértés, a szolidaritás és az Európához tartozást az alábbi programokon keresztül kívánja az EU támogatni:

Első akcióterv: „Aktív polgár Európáért” címet viseli. Ebben a részben lesz a testvérvárosi program, valamint olyan polgári projektek, amelyek közvetlenül meg tudják szólítani a lakosságot.

Második akcióterv: „Aktív civil társadalom Európáért” címet viseli. E program keretén belül az európai társadalmi szervezetek, NGO-k pályázhatnak uniós támogatásra munkaprogramok vagy nemzeteket átfogó projektek bemutatása után.

Harmadik akcióterv: „Együtt Európáért” címet viseli. Itt az olyan nagyszabású pályázatok nyerhetnek támogatást, amelyek egész Európa lakosságához szólnak, legyen az egy rendezvény, egy tanulmány, vagy valamilyen információs eszköz/anyag. A lényeg itt is, hogy a lakosság részére kézzelfoghatóvá kell tenni az EU-t.

Az Európai Bizottság által benyújtott tervezet most az Európai Tanács valamint Európai Parlament asztalán van. A döntést várhatóan 2006-ban hozza meg a két testület. Ennek időpontja azonban kétséges.

Dr. Voller-Szenci Ildikó

Town-twinning támogatások

1455 kiválasztott projekt 2004-ben országonként

Oktatás és kultúra

Pályázni jogosult országok
A kiválasztott projektek száma

